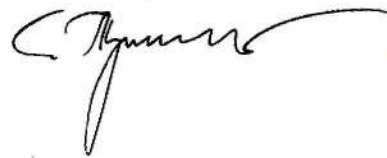

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМГИЙН САГСАЙ СУМЫН НУТАГ ДЭВСГЭРТ
ХЭРЭГЖИЖ БУЙ “УЛААН ДЭЛ УСЛАЛТЫН СИСТЕМ” ТӨСЛИЙН
2022 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТИЙН ТАЙЛАН

Хэрэгжилтийг хянасан:

Баян-Өлгий аймгийн БОАЖГ-ын мэргэжилтэн

Хэрэгжилтийг гаргасан:

Байгаль орчны мэргэжилтэн

С. Түмэннаст

Хянасан:

“Эс энд эй трейд” ХХК-ийн захирал

И. Аюушжав

Улаанбаатар хот

2022 он

ГАРЧИГ

ГАРЧИГ	1
ТОВЧИЛСОН ҮГС	2
ОРШИЛ	3
НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ МЭДЭЭЛЭЛ.....	4
ХОЁР. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ, ТҮҮНИЙ ОРЧНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ	14
ГУРАВ. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ	19
ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗОРИЛТ	21
ТАВ. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	21
ЗУРГАА. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	41
ДОЛОО. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	42
НАЙМ. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	43
ЕС. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	45
АРАВ. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР	49
АРВАН НЭГ. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД МЭДЭЭЛЭЛ ӨГӨХ, ТАЙЛАГНАХ, ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ.....	62
АРВАН ХОЁР. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	65

ТОВЧИЛСОН ҮГС

АХБ	Азийн Хөгжлийн Банк
БОМТ	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө
ОХШХ	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр
БОНХАЖЯ	Байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын яам
ХХААХҮЯ	Хүнс хөдөө аж ахуй хөнгөн үйлдвэрийн яам
ТХН	Төсөл хэрэгжүүлэх нэгж

ОРШИЛ

АХБ-ны санхүүжилтээр ХХААХҮЯ-аас хэрэгжүүлж буй “Хүнсний ногооны үйлдвэрлэл ба усалгаатай хөдөө аж ахуй” төслийн хүрээнд уг услалтын системийн барилга байгууламжийг шинэчлэх, сэргээн засварлах ажлыг хийж гүйцэтгэхээр болсон байна.

Энэхүү Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан нь цэвэр усны хангамжийн системийн барилгын ажлын үед байгаль орчны сөрөг нөлөөллийг бууруулахын тулд 2022 онд хийгдсэн ажлуудыг тайлагнах гол бичиг баримт юм.

2022 оны БОМТ нь сөрөг нөлөө, эрсдлээс урьдчилан сэргийлэх, багасгах, эсвэл зайлсхийх зорилгоор барилгын ажлын өмнө, барилгын ажлын үед байгаль орчныг хамгаалах ажлуудыг үргэлжлүүлэн сайжруулахад чиглэсэн ажлуудыг төлөвлөсөн байсан.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх зорилгын хүрээнд дараах зорилтуудыг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөн хэрэгжүүлсэн.

- ✓ Байгаль орчинд халгүй үйл ажиллагаа явуулах бүхий л боломжийг мэргэжлийн зөвлөхтэй хамтран төлөвлөх
- ✓ Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөнд барилгын ажлын үед хэрэгжих төслөөс байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах бодит арга хэмжээг төлөвлөж, түүнийг хэрэгжүүлэх, хянах үйл ажиллагааг тодорхойлох
- ✓ Байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг хамгийн бага байлгах тал дээр анхаарч ажиллах, энэ талаар бүх ажилчдад сургалт явуулах зэрэг болно.

2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2019 оны 10 сарын 29-ны №А/618 дугаар тушаалаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу мэргэжлийн байгууллагаар боловсруулуулсан Байгаль Орчин Аялал Жуулчлалын яамаар батлуулсан.

Дээрх журмын дагуу 2022 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг хүргүүлж байна.

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ МЭДЭЭЛЭЛ

ТӨСЛИЙН НЭР

Улаан дэл услалтын систем.

Улаан дэлийн услалтын систем нь 1980 онд байгуулагдсан, Баян-Өлгий аймгийн Сагсай сумын баруун талд байрлах бөгөөд нийт усалгааны талбай нь Сагсай сумын ЗДТГ-ын эзэмшилд байдаг. Тус услалтын системийн зураг төслийг 1974 онд Монгол Улсын Усны аж ахуйн яамны харьяа Усны хайгуул, төсөл, эрдэм шинжилгээний институтэд боловсруулж байжээ. Сагсай голоос толгойн барилга, хуваарилах байгууламж, ил сувгаар усаа татаж талбайн голоор болон баруун захаар байрлах нийт 8.8 км урт 2 хуваарилах сувгаар талбайг 110 м зайтай хуваасан түр сувгаар хуучин ЗХУ-д үйлдвэрлэсэн DDA-100MA маркийн шугаман бороожуулах машинаар усалгаа хийдэг байв. Нийт 93 га-д усалгаатай тариалалт хийж байсан байна. Уг системийн барилга байгууламжууд нь ихээхэн эвдэрч муудсан бөгөөд бүрэн шинэчлэх шаардлагатай болсон байна. Одоогоор услалтын системийн талбайд ямар нэгэн үйл ажиллагаа явуулахгүй байгаа. Орон нутгийн зарим иргэд тус услалтын системийн толгойн барилга нь эвдрэлтэй хэдий ч гол сувгаар дамжуулан хадлангийн талбайг усжуулан, зөвшөөрөлгүй ашиглаж байна.

АЖЛЫН ТОО ХЭМЖЭЭ:

Улаан дэл услалтын систем 400 га талбайд усалгаа хийх хүчин чадалтай байхаар төлөвлөсөн ба усны эх үүсвэр нь Сагсай гол бөгөөд голоос дөхүүлэх суваг, ус тохируулах хаалттай толгойн барилгаар усаа авна. Илүүдэл ус толгойн барилгаас салаалах хаях сувгаар голд нийлнэ. Толгойн барилгаас талбай хүртэл 14 метр өндөр уналттай. Сувгийн ёроол 0.7 м, трапец хэлбэртэй, хоёр хажуу налуу нь 1:1.5. Сувгийн хамгийн их хүчин чадал $2.2 \text{ м}^3/\text{с}$ зарцуулга өнгөрүүлэх хүчин чадалтай, урсгалын хурд $1.94 \text{ м}/\text{с}$ байхаар төлөвлөсөн.

Сагсай голоос ил сувгаар усаа татаж талбайн голоор болон баруун захаар байрлах нийт 8.8 км урт 2 хуваарилах сувагт усаа нийлүүлнэ. Талбайд нийт 5 км ус зайлуулах сувагтай. Толгойн барилгын өнгөрүүлэх хүчин чадал $4 \text{ м}^3/\text{с}$. Дөхүүлэх сувгийн урт 340 м байхаар төлөвлөжээ.

Услалтын системийн талбай 400 га талбайд төвийн эргэлттэй нийт 5 бороожуулах машин байгуулахаар төлөвлөж байгаа бөгөөд бороожуулах машинуудыг гол сувгийн төгсгөлд байрлах усан сангаас далд шугам хоолойгоор дамжуулан насос станцаар усаа авч ашиглахаар төлөвлөж байна.

"Улаан дэл усалтын систем" төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Хүснэгт 1. 2022 онд хийж гүйцэтгэсэн ажлын жагсаалт

№	Ажлын нэр	Үргэлжлэх хугацаа/хон	Эхлэх өдөр	Дуусах өдөр	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
БЭЛТГЭЛ АЖИЛ		116	2021.11.25	2022.03.20	-	-
1	Ажил эхлүүлэх зөвшөөрөл авах	7	2021.11.25	2021.12.01	-	-
2	Улаан шугам татаж, ажлын талбайг хүлээн авах	7	2021.12.02	2021.12.08	-	-
3	Барилгын ажилд шаардагдах түр байр болон бусад талбайн зохион байгуулалтыг хангах	7	2021.12.02	2021.12.08	-	-
4	Барилгын ажилд шаардагдах машин механизмын татан авалт	7	2022.03.14	2022.03.20	-	-
5	Төслийн талбайн цэвэрлэгээг хийж гүйцэтгэх	7	2022.03.14	2022.03.20	-	-
ХАШААНЫ АЖИЛ		286	2021.10.20	2022.08.01		
1	Хашааны материалын худалдан авалт хийх	13	2021.10.20	2021.11.01	-	-
2	Хашааны шонгийн нүх ухах	12	2022.07.06	2022.07.17	Нүх	2847
3	Модон шон суулгаж, бмм голчтой өргөст утсаар 6 эгнээ утас татаж, шон хоорондын зай нь 3 м байх хашаа барих	22	2022.07.11	2022.08.01	Км	11.39
4	Хамгаалалтын хашааны төмөр шонтой хаалга газар дээр нь бэлтгэж байрлуулах	5	2022.07.28	2022.08.01	Тн	0.14
ГОЛ СУВГИЙН АЖИЛ /L=2530.04M/		142	2022.02.01	2022.06.22	-	-
1	Төслийн байгаль орчны нөлөөллийн хяналтын төлөвлөгөө	30	2022.02.01	2022.03.02	-	-
2	Барилгын ажлын явцад ХДХВ, ДОХ, БЗДХ болон эмэгтэйчүүдийн эрүүл мэндэд учирч болзошгүй эрсдлээс сэргийлэх талаар мэдлэг олгох сургалт-1	4	2022.03.15	2022.03.18	-	-
3	Ногоочдын бүлгийн эмэгтэй гишүүдийн хүнсний аюулгүй байдлын шилдэг туршлагын сургалт	3	2022.06.09	2022.06.11	Зөвлөх болон ТХН	
4	Эксковатораар ухах	45	2022.03.15	2022.04.28	1000 м ³	1.15

"Улаан дэл услалтын систем" төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Ажлын нэр	Үргэлжлэх хугацаа/хон	Эхлэх өдөр	Дуусах өдөр	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
5	Сувгийн ёроолыг гараар ухаж тэгшлэх	30	2022.03.22	2022.04.20	1000 м ³	0.04
6	Хуучин бетон хавтан ухаж зайлуулах	17	2022.03.20	2022.04.05	1000 м ³	0.08
7	Ухлагаас гарсан херсеер овоолго хийж нягтруулах	25	2022.03.20	2022.04.23	1000 м ³	2.18
8	Овоолгонд дутсан шороо зөөж авчрах	20	2022.03.16	2022.04.04	1000 м ³	0.94
9	Элсэн бэлтгэл үе хийх	10	2022.04.21	2022.04.30	100 м ³	11.85
10	Сувгийн ёроолын төмөр бетон хавтангийн арматур байрлуулах	35	2022.04.22	2022.05.26	100тн	0.12
11	Суурийн ёроолын төмөр бетон хавтан цутгах в15 /12x0,7x0,1м/	30	2022.04.27	2022.05.26	100 м ³	1.77
12	Сувгийн хажуу налууугийн төмөр бетон хавтангийн арматур бэлтгэх	45	2022.03.23	2022.05.06	100тн	1
13	Суурийн хажуу налууугийн төмөр бетон хавтан бэлтгэх в15 /2x1.44x0,1м/	45	2022.05.09	2022.06.22	100 м ³	7.1
14	Угсармал төмөр бетон хавтан угсрах в15 /2,0x1,44x0,1м/	40	2022.05.04	2022.06.12	100ш	25.24
15	Угсармал төмөр бетон хавтангудыг бэхэлгээний арматураар холбох	21	2022.05.27	2022.6.16	100тн	0.03
16	Угсармал төмөр бетон хавтангуудын заадсыг в15 маркийн бетон зуурмагаар цутгах	21	2022.05.29	2022.06.18	100 м ³	0.82
17	Сувгийн хажуу налууугийн бэхэлгээний ирмэгийг бэхэлж бетон цутгах в15	21	2022.05.31	2022.06.20	100 м ³	1.3
УС ДАМЖУУЛАХ ХООЛОЙН АЖИЛ /L=4926.0 м/		272.88	2021.10.07	2022.0706	-	-
1	Шугам хоолойн захиалга хийх	10	2021.10.07	2021.10.16	Ком	1
2	Шугам хоолойн худалдан авалт	30	2021.11.15	2021.12.14	М	4926
3	Эксковатораар ухах	30	2022.04.28	2022.05.28	1000 м ³	6.47
4	Шуудууны ёроолыг гараар ухаж тэгшлэх	25	2022.05.03	2022.05.28	1000 м ³	0.2
5	Хоолойн дор элсэн дэвсгэр үе хийх	15	2022.05.13	2022.05.28	м ³	2673.9
6	Х үчитгэсэн хуванцар хоолой угсрах HDPE SDR-21 DN400-250 мм	31	2022.05.15	2022.06.15	1 км	4.93
7	Шуудууг буцаан гараар булах	11	2022.06.10	2022.06.21	1000 м ³	0.55

"Улаан дэл услалтын систем" төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Ажлын нэр	Үргэлжлэх хугацаа/хон	Эхлэх өдөр	Дуусах өдөр	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
8	Шуудууг механизмаар буцаан булж нягтруулах	8	2022.06.22	2022.06.30	100 м ³	31.12
9	Ухлагаас илүү гарсан шороог ачиж 1км зайд зөөж асгах	5	2022.07.01	2022.07.06	1000 м ³	3.01
ТҮВШИН ӨРГӨХ ДАЛАНГИЙН АЖИЛ /L=45M/		23	2022.09.25	2022.10.18		
1	Ургамлын өнгөн хөрс хуулах t=0.3 м	11	2022.09.25	2022.10.06	-	-
2	Чулуун өрлөг хийх	7	2022.10.04	2022.10.11	-	-
3	Цементэн зуурмагтай чулуун өрлөг бэхлэх	10	2022.10.08	2022.10.18	-	-
Дөхүүлэх сүвгийн ажил /L=340/		27	2022.05.28	2022.06.24	-	
1	Экскватораар ухах	9	2022.05.28	2022.06.06	1000 м ³	0.52
2	Сүвгийн ёроолыг гараар ухаж тэгшлэх	11	2022.06.06	2022.06.17	1000 м ³	0.02
3	Ухлагаас гарсан хөрсөөр овоолго хийж нягтруулах	7	2022.06.17	2022.06.24	1000 м ³	0.47
ТОЛГОЙН БАРИЛГЫН АЖИЛ		43	2022.06.08	2022.07.21		
1	Хуучин бетон барилга задалж буулгах	3	2022.06.08	2022.06.11	м ³	12.51
2	Буулгасан бетон хийцийг овоолох ба автомашинд эксковатораар ачиж зайлуулах	2	2022.06.11	2022.06.13	м ³	12.51
3	эксковатораар ухах	7	2022.06.13	2022.06.20	1000 м ³	0.04
4	Гараар ухаж тэгшлэх	5	2022.06.20	2022.06.25	1000 м ³	0
5	Элсэн бэлтгэл үе хийх	1	2022.06.25	2022.06.26	100 м ³	0.03
6	Бетон бэлтгэл хийх	2	2022.06.27	2022.06.29	м ³	2.52
7	Толгойн барилгын арматур байрлуулах	4	2022.07.02	2022.07.06	100тн	0.01
8	Толгойн барилгын бетон цутгах в15	2	2022.07.06	2022.07.08	100 м ³	0.18
9	Бетон гадаргууд 2 үе тусгаарлалт хийх	1	2022.07.08	2022.07.09	100 м ²	0.64
10	Ухлагаас гарсан хөрсөөр буцаан булж нягтруулах	1	2022.07.15	2022.07.16	100 м ³	0.38
11	Төмөр шибөр хаалт угсрах /0,9x1,6x0,12м/	2	2022.07.12	2022.07.14	1тн	0.14
12	Төмөр шибөр хаалт угсрах /1,0x2,2x0,12м/	3	2022.07.16	2022.07.19	1тн	0.36

"Улаан дэл услалтын систем" төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Ажлын нэр	Үргэлжлэх хугацаа/хон	Эхлэх өдөр	Дуусах өдөр	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
13	Төмөр шибер хаалт будах	2	2022.07.19	2022.07.21	1тн	0.5
ХАЯХ СУВГИЙН АЖИЛ /L=1047,4М/		42	2022.07.19	2022.08.30		
1	Экскватораар ухах	28	2022.07.19	2022.08.16	1000 м ³	0.73
2	Сувгийн ёроолыг гараар ухаж тэгшлэх	20	2022.08.01	2022.08.21	1000 м ³	0.02
3	Ухлагаас гарсан херсеер овоолго хийж нягтруулах	12	2022.08.18	2022.08.30	1000 м ³	0.34
НАСОС СТАНЦЫН АВАН КАМЕРИЙН АЖИЛ		31	2022.07.11	2022.08.11		
1	Ургамлын өнгөн хөрс хуулах t=0.3 м	2	2022.07.11	2022.07.13	100 м ³	0.14
2	Экскватораар ухах	5	2022.07.13	2022.07.18	1000 м ³	0.29
3	Хөрс гараар ухаж тэгшлэх	2	2022.07.18	2022.07.20	1000 м ³	0.01
4	Элсэн бэлтгэл үе хийх	1	2022.07.20	2022.07.21	100 м ³	0.06
5	Бетон бэлтгэл хийх	2	2022.07.21	2022.07.23	м ³	8.3
6	Аван камерын арматур байрлуулах	5	2022.07.23	2022.07.28	100тн	0.04
7	Аван камерын бетон цутгах в15	2	2022.07.28	2022.07.30	100 м ³	0.8
8	Бетон гадаргууд 2 үе тусгаарлалт хийх	1	2022.07.30	2022.07.31	100 м ²	0.1
9	Ажлын тавцан угсрах	7	2022.07.31	2022.08.07	тн	0.65
10	Хаалт угсрах	3	2022.08.07	2022.08.10	1тн	0.86
11	Орох хаях хэсгийн хаалт будах	1	2022.08.10	2022.08.11	1тн	0.86
НАСОС СТАНЦЫН АВАН КАМЕРИЙН ГҮҮРНИЙ АЖИЛ		7	2022.08.11	2022.08.18		
1	Насос станцын аван камерийн гүүрний ажил	7	2022.08.11	2022.08.18		1
НАСОС СТАНЦЫН БАРИЛГА ТЕХНОЛОГИЙН ШУГАМ ХООЛОЙН АЖИЛ		43	2022.07.18	2022.08.30		
1	Газар шорооны ажил	2	2022.07.18	2022.07.20		
2	Суурийн ажил	3	2022.07.20	2022.07.23		
3	Шалны ажил	4	2022.07.23	2022.07.27		
4	Хана хамар ханы ажил	7	2022.07.27	2022.08.03		
5	Хаалга цонхны ажил	5	2022.08.03	2022.08.08		
6	Дээврийн ажил	4	2022.08.08	2022.08.12		
7	Насос станцын технолгийн шугам хоолой холболтын ажил	13	2022.08.17	2022.08.30		

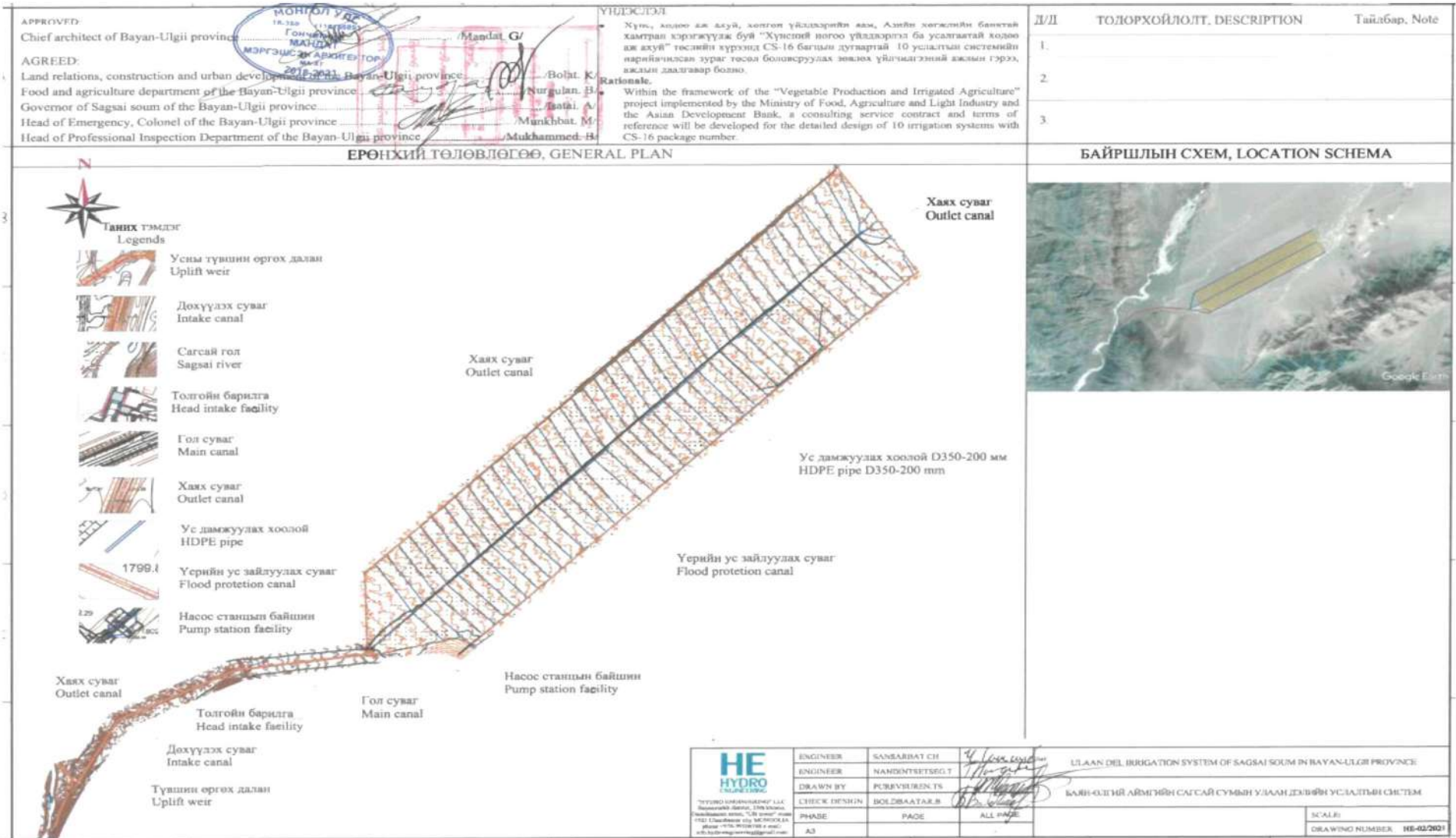
"Улаан дэл услалтын систем" төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Ажлын нэр	Үргэлжлэх хугацаа/хон	Эхлэх өдөр	Дуусах өдөр	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
БОРООЖУУЛАХ МАШИНЫ ХОЛБОХ УЗЕЛИЙН МАТЕРИАЛЫН ХОЛБОЛТЫН АЖИЛ		264	2022.10.09	2023.06.29		
1	Эксковатораар ухах	10	2022.10.09	2022.10.18	1000 м ³	0.05
2	Талбайг гараар тэгшлэх	3	2022.10.19	2022.10.21	1000 м ²	0.28
3	Элсэн бэлтгэл үе хийх	2	2022.10.22	2022.10.23		0.06
4	Механизмаар буцаан булж нягтруулах	1	2022.10.25	2022.10.25	100 м ³	0.04
5	Бетон тулгуурын арматур байрлуулах	5	2022.10.26	2022.10.30	100 тн	0.01
6	Бетон тулгуур цутгах в15	3	2022.10.31	2022.11.02	100 м ³	0.01
ҮЕРИЙН ХАМГААЛАЛТЫН СУВАГ /L=5030,25M/		37	2022.08.10	2022.09.15		
1	Эксковатораар ухах	31	2022.08.10	2022.09.09	1000 м ³	7.4
2	Сувгийн ёроолыг гараар ухаж тэгшлэх	27	2022.08.20	2022.09.15	1000 м ³	0.23
3	Ухлагаас гарсан хөрсөөр овоолго хийж нягтруулах	7	2022.08.30	2022.09.05	1000 м ³	3.39
УСАН САНГИЙН ХАЯХ СУВГИЙН АЖИЛ /L=5290.00M		71	2022.09.12	2022.11.21		
1	III зэргийн хөрс эксковатораар ухах	37	2022.09.12	2022.10.18	1000 м ³	2.48
2	Сувгийн ёроолыг гараар ухаж тэгшлэх	20	2022.10.19	2022.11.07	1000 м ³	0.08
3	Ухлагаас гарсан хөрсөөр овоолго хийж нягтруулах	7	2022.11.08	2022.11.14	1000 м ³	3.31
4	Овоолгонд дутсан шороо зөөж авчрах	7	2022.11.15	2022.11.21	1000 м ³	0.75
ХАЯХ СУВГИЙН ГҮҮРНИЙ АЖИЛ		8	2022.07.29	2022.08.06		
1	Двутавр угсрах №20	2	2022.07.29	2022.07.31	тн	0.19
2	Булан төмөр угсрах 50x50x5,0мм	2	2022.07.31	2022.08.02	тн	0.03
3	Металл лист угсрах	2	2022.08.02	2022.08.04	тн	0.18
4	Ган бүтээц будах	2	2022.08.04	2022.08.06	тн	0.41
ГҮҮРНИЙ АЖИЛ		25	2022.08.06	2022.08.31		
1	Хуучин гүүр задалж буулгах	2	2022.08.06	2022.08.08	м ³	6
2	Буулгасан гүүрний хаягдал бетоныг ачиж зайлуулах	2	2022.08.08	2022.08.10	м ³	6
3	Гүүрийн тулгуурын нүх эксковатораар ухах	2	2022.08.10	2022.08.12	1000 м ³	0.01

"Улаан дэл усралтын систем" төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Ажлын нэр	Үргэлжлэх хугацаа/хон	Эхлэх өдөр	Дуусах өдөр	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ
4	Элсэн бэлтгэл үе хийх	1	2022.08.12	2022.08.13	100 м ³	0.01
5	Бетон тулгуурын арматур байрлуулах	4	2022.08.13	2022.08.17	100 тн	0
6	Бетон тулгуур цутгах в15	2	2022.08.17	2022.08.19	100 м ³	0.07
7	Ухлагаас гарсан хөрсөөр бүлж нягтруулах	2	2022.08.19	2022.08.21	100 м ³	0.04
8	Бетон гүүрний хавтангийн арматур байрлуулах	2	2022.08.21	2022.08.23	100 тн	0.01
9	Бетон гүүрийн хавтан цутгах в15	2	2022.08.23	2022.08.25	100 м ³	0.02
10	Төмөр хашлаганы хийцийн бэлдэц бэлтгэх	2	2022.08.25	2022.08.27	тн	0.28
11	Гүүрний хашлага угсрах	2	2022.08.27	2022.08.29	тн	0.28
12	Ган хайс будах	2	2022.08.29	2022.08.31	тн	0.28

“Улаан дэл усалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Зураг 1. Ерөнхий төлөвлөгөө

“Улаан дэл услалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний
биелэлтийн тайлан

Хэрэгжүүлэлт эхлэх огноо: 2022 оны 03-р сар

Төсөл хэрэгжилт дуусахаар төлөвлөж буй огноо: 2023 оны 7 дугаар сар

Хариуцаж буй байгууллагуудын нэр хаяг

Захиалагч: Хүнс, хөдөө аж ахуй хөнгөн үйлдвэрийн яам

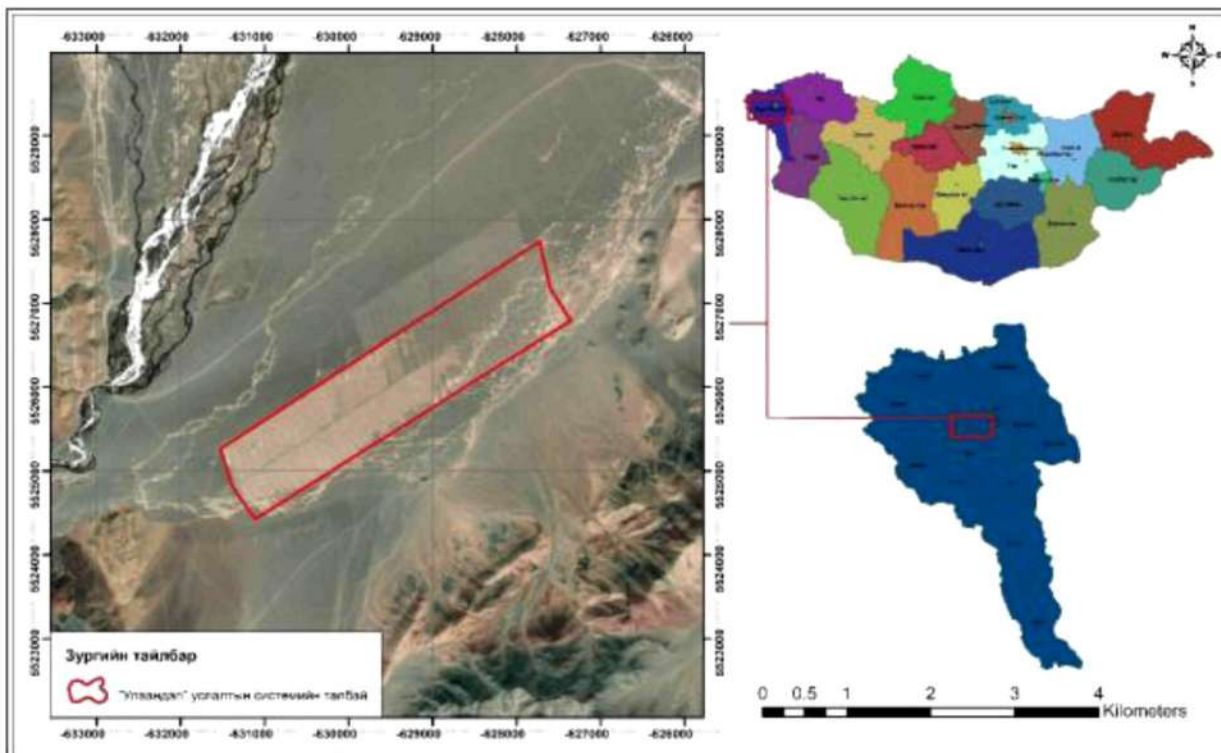
Санхүүжилтийн эх үүсвэр: Азийн хөгжлийн Банк (АХБ)

Гүйцэтгэгч байгууллагын товч мэдээлэл:

№	Үзүүлэлтүүд	Мэдээлэл	
1	Төслийн нэр	“Улаан дэл услалтын систем”	
2	Гүйцэтгэгч аж ахуйн нэр	“Эс энд Эй трейд” ХХК	
3	Улсын бүртгэлийн дугаар	9011134073	
4	Талбайн байршил	Баян-Өлгий аймаг, Сагсай сум	
5	Барилгын ажлын үргэлжлэх хугацаа	----	
6	“Эс энд Эй трейд” ХХК-ийн хаяг	Аймаг/Хот	Улаанбаатар
		Сум/Дүүрэг	Чингэлтэй
		Баг/Хороо	1
		Гудамж/Байр	
		Утас/Факс	11319005
		Гар утас	99116267
		Электрон шуудан	s_and_a99@yahoo.com
7	Хариуцах ажилтан	Албан тушаал	Ерөнхий инженер
		Нэр	Сүхбаатар
		Утас	99110233
		Албан тушаал	Байгаль орчны мэргэжилтэн
		Нэр	С. Түмэннаст
		Утас	88085806

ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙН БАЙРЛАЛ:

“Улаан дэл” усалтын систем нь Улаанбаатар хотоос 1672 км, аймгийн төвөөс 28 км зайтай оршдог бөгөөд өөрийн аймгийн Өлгий хот, Улаанхус, Цэнгэл, Буянт, Алтай сум болон БНХАУ-тай хиллэдэг.

Зураг 2. Төслийн талбайн байршил

ХОЁР. ТӨСЛИЙН ТАЛБАЙ, ТҮҮНИЙ ОРЧНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧИН, НИЙГЭМ-ЭДИЙН ЗАСГИЙН ТӨЛӨВ БАЙДЛЫН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Газрын гадарга, физик газарзүйн нөхцөл: Төслийн талбай нь Монгол орны физик газарзүйн мужлалтаар Алтайн уулархаг их муж, Монгол Алтайн мужын Монгол Алтайн баруун тойрогт хамаарагдана

Геологийн тогтоцын хувьд Монгол Улсын ашигт малтмалын зургаас үзэхэд Ховд голын савд орчин үеийн дөрөвдөгчийн (Голоцений) аллюви, делюви, мөстлөг, нуур, салхины гаралтай сэвсгэр хурдас зонхилж, Палеозойн настай хувирмал, тунамал, бялхмал чулуулаг, тэдгээрийн хослол, тунамал-хувирмал, тунамал-бялхмал, тунамал-бялхмалхувирмал гаралтай үндсэн чулуулаг, түүнчлэн Палеозойн эринд үүссэн түрмэл чулуулаг өргөн тархжээ. Монгол Алтай нуруунд гүний, бүсийн, орон нутгийн гаралтай тектоник олон хагарал бий. Төслийн талбайд дөрөвдөгчийн (Q4) болон Неогений-дунд плиоцены (Q2) хурдас тархсан байна.

Судалгааны нийт талбай нь Сагсай голын хөндийд байрлах бөгөөд урдаасаа хойш ялимгүй хэвгий тогтоцтой талбайд Уулт-Атираат өргөгдлийн элэгдэл тектоникийн гаралтай гадарга (N-Q)-ын Их хэрчигдсэн, эгц хажуутай уул, нуруу бүхий хэсэгт байрлана.

Уур амьсгал: Баян-Өлгий аймагт дунджаар 11 дүгээр сарын эхээр өвөл эхэлж, 3 дугаар сарын 2 дугаар хагаст шувтарч 227-236 хоног үргэлжилнэ. Ийнхүү өвлийн улиралд 11, 12, 1, 2 дугаар сар бүтнээрээ, 3 дугаар сарын хагас хамаарагдах тул эдгээр сарын уур амьсгалын үзүүлэлтээр өвлийн цаг уур тодорхойлогддог ажээ.

Хаврын улирал хоногийн дундаж температур -5° -ийн заагийг давж дулаарснаас хойш $+10^{\circ}$ С-ийн заагийг хүрэх хүртэлх үеийг хамаардаг ба тус нурууны хэмжээнд дунджаар 3 дугаар сарын 15-20-ны үеэс хавар эхлэн 5 дугаар сарын 1-7-ыг хүртэл 45-50 хоног үргэлжилнэ. Нэгэнт 4 дүгээр сар бүтнээрээ, 5 дугаар сарын эхний арав хоног хамаарагдаж байгаа тул энэ үеийн цаг агаарын байдлаар хаврын улирлын шинжтэй байдаг ба хаврын сүүлч үед 5 дугаар сарын эхний хагасыг судлаачид хамааруулдаг байна.

Зуны улирал хоногийн дундаж агаарын температур $+10^{\circ}$ С-аас дулаан байх үеийг хэлдэг ба тус аймгийн хувьд 5 дугаар сарын хоёрдугаар арав хоногоос зуны улирал эхэлж 9 дүгээр сарын дундуур шувтарч 132-142 хоног үргэлжилнэ. Иймд зуны улиралд 5 дугаар сарын 2 дугаар хагас, 6, 7, 8 дугаар сар бүтнээрээ, 9 дүгээр сарын эхний хагас хамаарагдаж, улмаар хур тунадас их ордог, хамгийн дулаан ургамлын вегетацийн хугацаа явж өнгөрөх тааламжтай үе болно.

Намрын улирал хоногийн дундаж агаарын температур $+10^{\circ}$ С-ын заагийг давж сэрүүсэх үеэс эхлэж, өвлийн сартай залгах үе хамаарагдах ба энэ нь тус нурууны системд 9 дүгээр сарын 16-19-ний үеэс эхэлж 11 дүгээр сарын эх 2-7-ны орчим хүртэл 50-55 хоног үргэлжилнэ.

Тус аймгийн нутгаар агаар хуурай болохоор хур тунадасны хэмжээ ч нийтдээ бага. Далайн түвшнээс дээш 1000- 1500 м өргөгдсөн Ховд голын хөндийд 50-90 мм, дулааны улиралд 40-70 мм хур тунадас тус тус унадаг ба ялангуяа өндөр ууландаа жилийн 188-200 хоногт цасан бүрхүүлтэй байна. Жилийн дундаж хур тунадас Өлгий станцын мэдээгээр 109 мм байхад, Даян станцын мэдээгээр авч үзэхэд зөвхөн зуны 5-9 дүгээр сарын хооронд 150- 160 мм хур тунадас ордог. Энэхүү зүй тогтол бусад станцуудын мэдээнээс үзэхэд их бага хэмжээгээр давтагддаг байна.

Салхины горим нь агаар мандлын орчил урсгал, тухайн орон нутгийн дулаан баланс уул зүйн онцлогоос шалтгаална. Тус сумын нутгийн уул зүйн тогтоц нутгийн хотгор, гүдгэр нь салхины оронд ихээхэн нөлөөлнө. Мөн агаар мандал дахь процессоо дагаж өвөл, зуны салхины чиглэлийн давтагдал хоорондоо нилээд ялгаатай. Жилийн салхины дундаж хурд нь 2.7-5.1 м/с ба ялангуяа хавар намар салхи ихтэй, өндөр ууландаа жилд 45, бусад нутгаар 30 хүртэл удаа шороон ба цасан шуурга шуурдаг.

Агаарын чанар: Төслийн талбайн агаарын чанарыг 2020 оны 12 дугаар 3-ны өдөр талбайд Баян-Өлгий аймгийн Ус, Цаг уур орчны шинжилгээний төвийн мэргэжилтнүүд агаарын чанарын хяналтын 2 цэг (АЧХЦ) сонгож орчны агаарт агуулагдах түгээмэл бохирдуулагчид болох Хүхэрлэг хий (SO₂), Азотын давхар исэл (NO₂) ,нийт тоосонцрын (TSP) нэг удаагийн хэмжилт хийхэд нийт тоос, хүхэрлэг хий болон азотын давхар ислийн агууламж нь “Агаарын чанарын техникийн ерөнхий шаардлага, агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016”-д заасан зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээнээс бага буюу бохирдолгүй байна.

Гадаргын ус: Монгол орны гол, мөрөн, түүний сав газрын хэмжээ, байгалийн нөхцөл, урсац бүрэлдэх зүй тогтол, нөөцийн хуваарьлалт, байгалийн болон засаг захиргааны хил хязгаарыг үндэслэн Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2009 оны 332 дугаар тушаалаар Монгол орны нутаг дэвсгэрийг усны 29 сав газарт хувааж, хил хязгаарыг нь тогтоож өгсөн байдаг бөгөөд тус төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэр нь Хар нуур-Ховд голын сав газарт хамаарна.

Сагсай голын сав газар нь нийтдээ өндөр уулын бүсэд багтдаг, Ховд голд цутгах үедээ хэд салаалж өргөн тэгш хөндий болдог. Усалтын системийн услагдах талбайгаас 30 км-т орших Өлгий станцын уур амьсгалын өгөгдлүүдийг ашиглан уур амьсгалын доорх тооцоог хийв. Сагсай голын ёроол хайр, хад чулуун хурдастай голын ёроолын ерөнхий уналт их түргэн урсгалтай гол юм. Мөс цасны болон зуны хур борооны усаар тэжээгддэг олон жижиг голууд Сагсай голд цутгана. Сагсай голын хамгийн их зарцуулга нь шар ус, хур борооны устай холимог ажиглагдана. 5-р сарын эхнээс усны түвшин аажим ихсэж 6-р сарын сүүлч 7-р сарын эхээр хамгийн их түвшин ажиглагдана. Хамгийн их өнгөрөлтийн параметруудийг Сагсай гол дээрх Буянт сумын дэргэдэх ус хэмжих харуулын 1998-2018 онуудын олон жилийн ажиглалтын материалыг үндэслэн

тооцов. Гэвч ус авах толгойн барилгын створ нь Буянт харуулаас 25 км доор, ус хураах талбай нь 375 км² -аар их юм.

Гадаргын усны чанар.

Сагсай голын ус нь гидрокарбонатын ангийн ус байна. Гидрокарбонатын ангид бага эрдэсжилттэй гол, нуурууд ордог бөгөөд усны катион нь кальцийн, магнийн, натрийн мөн холимог байж болно. О.А.Алекины ангиллын анги бүрт катионы зонхилох кальци (Ca²⁺), магни (Mg²⁺), натри (Na⁺)-ийн хэсэг хамаарагддаг бөгөөд төрлөөр нь 1, 2, 3, 4-р төрлийн ус гэж 4 ангилдаг. Төсөл хэрэгжих орчны гадаргын ус нь хоёрдугаар төрлийн ус байна. Усны pH-ийн өөрчлөлт нь бусад химийн өөрчлөлтийг бий болгож усан орчин дахь амьдралд шууд бус байдлаар нөлөөлдөг бөгөөд Сагсай голын ус нь сул шүлтлэг ус байна. Мөн усны хатуулгаар усны чанарт үнэлгээ өгсөн ба энэ үзүүлэлт нь усанд ууссан кальци (Ca²⁺), магни (Mg²⁺)-н ионы агууламжийн нийлбэрийг мг-экв/л-ээр илэрхийлснийг хэлэх бөгөөд төмөр (Fe²⁺), манган (Mn²⁺)-ыг оруулж үзэх тохиолдол байдаг. Төсөл хэрэгжих орчны голын ус нь зөөлөн ус байна

Газрын доорх ус: Өлгий хотын ус хангамж, Буянт голын садраа адаг ба Ховд хотын ус хангамжийн эх үүсвэр болох аллювийн хурдас дахь газар доорх ус сайн судлагдсан бөгөөд нийт 70.8 ам км талбайд 11.2 сая шоо м/жил нөөцтэй, судалгааны түвшин харьцангуй доогуур байгаа 18892.9 ам км талбайд тархсан аллювийн хурдас дахь тасалданги цэвдэг бүхий ус агуулагч нүх сүвэрхэг бүрдэл болон бусад нүх сүвэрхэг бүрдэлд 1490.2 сая шоо м/жил (1.451 шоо км/жил) усны нөөцтэй байна. Хар нуур-Ховд голын сав газрын 53.1 хувийг эзэлж буй хатуу үндсэн чулуулгууд дахь ус агуулагч ан цавлаг бүсэд газар доорх усны нийт нөөцийн дөнгөж 1.7 хувь (29.7 сая шоо м/жил буюу 0.0291 шоо км/жил) ногдож байна. Энэ нь газар доорх усны тархац нэн жигд бус бөгөөд нөөц нь хязгаарлагдмал болохыг харуулж байна. Газар доорх усны ашиглалтын нөөцийг гидрогеологийн нарийвчилсан судалгаагаар тогтоосон 6 орд Хар нуур-Ховд усны голын савд бий. Харин гидрогеологийн Баруун системийн хэмжээнд газар доорх усны ашиглалтын нөөцийг тодорхойлсон 20 орд байна. Баруун Монголд 54 сав, үүний дотор ул хөрсний ус зонхилж тархсан 6 сав, уулс доторх артезийн ус тархсан 18 сав, уулс хоорондын артезийн, дутуу артезийн 30 сав байдаг. Газар доорх усны нөөцийг Хар нуур- Ховд голын сав газар, үүний дотор ус ашиглалтын балансын 3 нэгж, түүн дэх сумдын нутгаар тодорхойлоход (Н.Жадамбаа, 2010) Буянт голын савд 0.139 км³ /жил, Ховд голын савд 0.786 км³ /жил ба Хар Ус-Дөргөн нуурын өмнөд сав газарт 0.423 км³ /жил байна. Газар доорх усны харьцангуй элбэг нөөцтэй нь Цэнгэл, Улаанхус, Ногооннуур сум ба бусад сумдад харьцангуй бага, ялангуяа, Буянт голын савд Дэлүүн сумаас бусад нь багавтар нөөцтэй байна.

Хөрсөн бүрхэвч: Сагсай услалтын системийн төслийн тариалангийн талбайд элсэнцэр механик бүрэлдэхүүнтэй чулуурхаг Цайвар хүрэн хөрс зонхилж, маш бага хэмжээгээр хужирлаг хөрс

тархсан байна. Услалтын системийн талбайд бүхэлд нь тархсан Цайвар хүрэн хөрсний ялзмагт үеийн зузаан дунджаар 30-32 см байна. Ялзмагийн агууламж ихэнх үе давхарга нь 2 %-иас бага байгаа нь ялзмагийн хэмжээ их бишийг харуулж байна. Гэхдээ 50-60 см хүртлэх үе давхаргийн ялзмагийн хэмжээ 1.44-2.54 % хооронд байгаа нь үржил шимт үе давхарга зузаан байгааг мөн гэрчилж байна. Хөрсний урвалын орчин дунд зэрэг шүлтлэг. Карбонатын хуримтлал бага, зарим хөрсөнд огт байхгүй. Ургамлын үндэс зонхилон тархах ялзмагт үедээ нитрат азотын агууламж бүх төрлийн тарималд маш бага хангалттай байгаа бол хөдөлгөөнт фосфор үр тарианд багаас дунд зэрэг, төмсөнд бага, хүнсний ногоонд маш бага хангалттай, солилцох кали үр тарианы ургамалд багаас дунд зэрэг, төмс, хүнсний ногоонд маш бага хангалттай байна. Хөрсний бүх үе давхаргыг хамруулан авч үзэхэд нягт (эзлэхүүн жин 1.58-1.78 г/см³), сүвшилт бага (26-35 %) байна. Хөрсний ширхэгийн бүрэлдэхүүний хувьд элсэнцэрээс элсэн механик бүрэлдэхүүнтэй. Энэ хөрс нь маш их нягтарсан бүтэц муутайн дээр том ширхэгүүдийн эзлэх хувь өндөр байна. Мөн хөрсний гадаргуу болон профилийн бүх л үе давхаргад янз бүрийн хэмжээтэй чулууны агууламж ихтэй байгаа нь хөрс нь ус барих чадвараар маш муу, ус нэврүүлэх чадвар ихтэй байхын зэрэгцээ чулууны агууламж их байгаа нь усалгаатай газар тариаланд ашиглахад олон талын сайжруулах арга хэмжээ авах шаардлагатай болно. Нийт талбайн хэмжээнд хүчтэй эвдэрсэн хөрстэй газар байхгүй, харин зарим газартаа өнгөн хөрс халцгай болсон, усалгааны нөлөөгөөр өнгөн хөрсний давсжилт нэмэгдэх, бэлчээр болон ердийн шороон замаар талхагдах зэргээр хөрсөн бүрхэвч дунд зэрэг доройтолд орсон байна. Үндсэн ба туслах шүүдүүны нөлөөгөөр эвдэрсэн талбай 18 га орчим буюу нийт төслийн талбайн 4 % орчим болж байна. Хуучин услалтын системийг ашиглаж байх үед 400 хүртэлх га талбайд тариалж байсан. Одоо ойролцоогоор 220 га талбайг ашиглаж байна. Усалгааны үндсэн ба туслах шүүдүүнд өртөж эвдэрсэн 18 га газар байна. Судалгааны талбайн хэмжээнд хүнд металлын ямар нэгэн аномаль (гажиг) агууламж байхгүй буюу бохирдолгүй байна.

Ургамлан бүрхэвч: Баян-Өлгий аймгийн Сагсай сумын нутагт орших төслийн талбай нь Монгол орны ургамал газарзүйн тойргоор Ховдын уулын цөлжсөн хээрийн тойрогт хамаарагддаг (Өлзийхутаг Н.).

Ховд голын сав Баян-Өлгий аймгийн Сагсай сум орчимд 2020 оны 11 сард хийгдсэн судалгаагаар нийт 15 овогт хамаарах 31 төрөл, 51 зүйл ургамал бүртгэгдсэн. Ургамлыг ангилвал хамгийн олон төрөлтэй овог нь Ниймэлцэцэгтний овог 6 төрөл, 10 зүйлтэй, Луулийн овог 6 төрөл, 6 зүйлтэй, Үетний овог 7 төрөл, 8 зүйлтэй, Бүүрцагтны овог 4 төрөл, 6 зүйлтэй, сонгинтоны овог, Сарнайн овог 1 төрөл, 3 зүйлтэй байцааны овог 2 төрөл, 2 зүйлтэй, Улалжын овог, авансалааны овог 1 төрөл, 2 зүйлтэй бусад овогууд нь тус бүр нэг төрөл нэг зүйлтэй. Мөн хамгийн их зүйлтэй төрөл нь Шарилжийн төрөл 5 зүйл, луулийн төрөл 4 зүйл, Гичгэнэний төрөл

3 зүйл, Сонгины төрөл 3 зүйл, Харгана, хунчир, улалж, тавансалаа, хялгана, хависганы төрөл тус бүр 2 зүйлтэй бөгөөд бусад төрлүүд нэг нэг зүйлтэй.

Монгол Алтайн нурууны баруун хойд хэсгийн өндөр уулс нь Бушилзат, улалжит хүйтсэг нуга, хүйтсүү – хуурайсаг алаг өвс, жижиг дэгнүүлт хүйтсэг хээр болон хаг- хөвдөт тундрын ургамалжилтай. Уулсын энгэр, хажууг дагаж хуурай хээрийн ургамалжилт нилээн өгсөж тархдаг. Бэсрэг уулсын ар, хажууг дагаж ботуульт, ботууль -жижиг дэгнүүлт үетэнт, үетэн – алаг өвст, уулын бэл хаяагаар хялгана -жижиг дэгнүүлт үетэнт, агь- өдлөг хялганат хээртэй. Голын хөндийг дагасан чацаргана, өргөст харганы ширэнгэ, хус, улиасан төгөлтэй. Хоион, Хурган нуур, Цэнгэл хайрхан голуудын эхний өндөрлөгүүдэд шинэсэн ойтой. Талархаг газраараа өдлөг хялгана – бударганат, өдлөг хялганат, таана өдлөг хялганат, заримдаг сөөгөнцөр – өдлөг хялганат цөлийн хээрийн ургамалжилтай.

Амьтны аймаг: Судалгааны материалаас үзэхэд Хар нуур – Ховд голын сав газар биологийн олон янз байдлын хувьд ихээхэн онцлогтой байна. Тухайлбал үндэсний болон олон улсын хэмжээнд ховор амьтдын жагсаалтад бүртгэгдсэн цөөнгүй зүйл байгаа нь бүс нутгийг экосистемийн хувьд хамгаалах, зохистой ашиглах шаардлагатайг илэрхийлж байна. Тухайлбал сав газрын хэмжээнд мөлхөгчдийн 3, загасны 3 зүйл эндемик байна. Мөн алтайн хойлог (*Tetraoglus altaicus*), өгөөлэй шулганаа (*Saxicola insignis*) зэрэг ховор шувууд бүртгэгдсэн. Биологийн олон янз байдлын энэ онцлог нь түүний амьдрах орчинтой шууд холбоотой юм. Ховд, Буянт голын сав газар нь умрын тайга, өндөр уул, төв Азийн хээр, цөлийн экосистемүүдийн уулзвар бөгөөд гол, нуурын сүлжээ сайтай.

Нийгэм, эдийн засаг: Баян-Өлгий аймгийн Сагсай сум нь 1959 онд байгуулагдсан, хуучнаар Ховдын хязгаарын Шеруши хошуу, одоогийн Улаанхус сумын Ялалт нэгдлээс тусгаарлагдсан. Тус сум нь Ямаат, Хол агаш, Аххорым, Хаг, Даян, Уужим, Өмнөгол гэсэн 7 багтай.

Сагсай сум нь Баян-Өлгий аймгийн баруун хэсэгт байдаг бөгөөд аймгийн төвөөс 28 км, нийслэл Улаанбаатар хотоос 1668 км хол оршдог. Өлгий хот, Улаанхус, Цэнгэл, Буянт, Алтай сум болон БНХАУ-тай хил залгадаг. Тус сум нь далайн түвшнээс дээш 1750 м өргөгдсөн. Физик газарзүйн хувьд Монгол Алтайн уулсын мужид багтдаг. Газар хөдлөлтийн эрчим 7 балл хүртэл байна. Сумын нутаг дэвсгэр нь уул, гүвээ, толгод бүхий Ховд, Сагсай, Турган, Ямаат, Хар чулуут, Сонгинот зэрэг том голуудтай, мөн Хар нуур, Даяннуур болон Ямаат, Сонгинот зэрэг байгалийн үзэсгэлэнт газар байдаг ба аялал жуулчлал хөгжүүлэхэд тохиромжтой. Нийт газар нутгийн хэмжээ 313999 га.

2019 оны жилийн эцсийн байдлаар Сагсай суманд 1277 өрхийн нийт 5229 хүн оршин сууж байгаа бөгөөд үүний 2623 эрэгтэй, 2606 эмэгтэй хүн байна. Тус саманд хөдөлмөрийн насны хүн 2935 байна. Нийт өрхийн 31.5 % нь сумын төвд 68.5 % нь хөдөө амьдардаг. Нийт хүн ам 15 гэрт, 1 орон сууцны байшинд, 1249 сууцны тусдаа байшин, 2 нийтийн байранд, 12 бусад сууцанд амьдардаг. Хүн амын нягтшил нь 1.7 байна.

ГУРАВ. ТӨСЛИЙН ГОЛ БА БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОВЧ ТОДОРХОЙЛОЛТ

Улаан дэл услалтын системийн барилгын ажлын үед нийгэм, эдийн засаг, нутгийн иргэдийн эрүүл мэнд, аюулгүй байдалд үзүүлэх эерэг болон сөрөг нөлөөллийг БОМТ-нд тусгасан болно. “Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ”-г төлөвлөхдөө ажлын үед байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй гол сөрөг нөлөөллүүдийг тодорхойлон тэдгээрээс урьдчилан сэргийлэх, сөрөг нөлөөллийг багасгах, арилгах арга хэмжээнүүдийг төлөвлөв.

Байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөлөл нь барилга, угсралтын ажлын явцад үүсэхээр байна. “Эдгээр нөлөө нь ажлын талбайн хэмжээнд хязгаарлагдахаас гадна түр хугацаатай бөгөөд хүрээлэн байгаа орчны эх үүсвэрт заналхийлэх, сулруулах хэмжээтэй биш” хэмээн дүгнэж байна.

Төслийн гол сөрөг нөлөөлөл

Улаан дэл услалтын системийн байгууламжийн барилгын ажилтай холбоотой гол сөрөг нөлөөллийн үнэлгээг БОНХС-ын 2014 оны 04 сарын 10-ны өдрийн А/117 тушаалын 2 дугаар хавсралтаар баталсан аргачлалын дагуу болон нөлөөллийн оноот үнэлгээний аргыг хоёр янзаар тооцсон. Үүнд: Хөрс хуулалт, газар ухах, буцаан булах, шугам хоолой тавих үйл ажиллагаа түс бүрээс үзүүлэх нөлөөлөл болон байгалийн бүрэлдэхүүн бүрт нөлөөлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг тус тусад нь авч үзэн судалсан.

Шинээр хийгдэх газар шорооны ажлын үед буюу шугам хоолой тавих, хөрс хуулалт, газар ухах ажлын үед барилгын материал, техник, тоног төхөөрөмж зэргийг ажлын талбай дээр авчрах, бетоны хольц, хог хаягдлыг тээвэрлэх, ачих буулгах, машин техник, тоног төхөөрөмжийг ажиллуулах, хөдөлгөх үед ажлын талбайн хөрсөн бүрхэвч, ургамлан нөмрөг доройтох, ил задгай барилгын хог хаягдлаар бохирдох, тоос, дуу чимээний бохирдол ихсэх зэрэг түр зуурын нөлөөллүүд үүснэ.

“Улаан дэл усралтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний
биелэлтийн тайлан

Хүснэгт 2. Байгаль орчны бүрэлдэхүүнд тус бүрт үзүүлж болзошгүй нөлөөлөл

№	Үзүүлэлт	Нөлөөллийн түвшин	Тайлбар
1	Газрын хэвлий рельеф	Их	Ажлын үед шинээр газар ухах, суваг, шуудууны ажил хийгдэх бөгөөд энэ төрлийн нөлөөлөл их боловч барилгын ажлын дараа нөхөн сэргээгдэх бүрэн боломжтой, түр нөлөөлөл байна.
2	Цаг уур, уур амьсгал	Дунд	Цаг агаарын нөхцөл байдлаас ил барилга угсралтын ажиллагаа шууд хамааралтай байдаг бөгөөд цаг уурын таагүй байдлаас барилгын ажил зогсох, удаашрах зэргээс байгаль орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийн хугацаа уртасна. Хүчтэй салхи, шороон шуургаар ил задгай барилгын болон ажилчдын хог хаягдал хийсч орчныг бохирдуулах зэргээр нөлөөлж болзошгүй.
3	Агаарын чанар	Бага	Газар ухах, барилгын ажил болон техник тоног төхөөрөмжийн хөдөлгөөний үйл ажиллагаанаас тоос шороо үүснэ. Барилгын талбайд ажиллах техникүүдийн түлшний шаталтаас хүлэмжийн хий ялгарна.
4	Усан орчин	Бага	Төслийн талбайн нөлөөллийн бүсэд гадаргын үст цэг байгаа тул нөлөөлөл үзүүлнэ, гүний усны түвшинд барилгын ажил явагдахгүй учраас нөлөөлөхгүй.
5	Хөрс, газрын гадарга	Их	Ажлын үед хөрс хуулалт, газар ухалтын ажил хийгдэх тул энд үзүүлэх нөлөөллийг их зэрэг гэж үзсэн.
6	Ургамал	Дунд	Ургамал бүхий талбай нийт трассын дагуу нөлөөлөлд өртөх тул энэ нөлөөллийн эрчим дунд байна.
7	Амьтан	Нөлөөлөлгүй	Барилгын талбай нь суурин газар учир хүн болон техникийн хөдөлгөөн, дуу чимээ ихтэй тул мэрэгч амьтад болон бор шувууны багийн жижиг шувууд болон синнантроп зүйлүүдээс бусад амьтад ерөнхийдөө дайжсан учир төслөөс амьтанд үзүүлэх шууд нөлөөлөл байхгүй.
8	Дуу чимээ, доргилт, чичиргээ	Бага	Барилга материал буулгах, ачих, тээвэрлэлт зэргээс үүсэх дуу чимээ, чичиргээ нь ажилчдын эрүүл мэндэд сөргөөр нөлөөлж болзошгүй.
9	Үнэр	Бага	Ажилчдын кэмпийн ахуйн хог хаягдлын цэгийг стандартын дагуу байгуулаагүй, ариун цэврийн байгууламж шаардлага хангахгүй зэргээс тухайн орчин нь үнэр үүсгэж болзошгүй тул барилгын ажлын эхний шатанд төлөвлөлтийг зөв хийх, үйл ажиллагааны турш нөлөөллийг бууруулах ажиллах боломжтой.

ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТУХАЙН ЖИЛИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗОРИЛТ

Олон улсад түгээмэл хэрэглэгддэг тодорхойлолтоор БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТ гэдэг нь аливаа байгууллагын байгаль орчны бодлогыг боловсруулах, хэрэгжүүлэх ба хэрэгжилтийн явц, үр дүнг хянах удирдлагын үйл ажиллагаа бөгөөд энэ нь Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө (БОМТ)-ний дагуу тодорхой газар нутгийн байгаль орчныг хамгаалж холбогдох хууль журмыг сахих зорилгоор хийгдэх ажил, арга хэмжээний төлөвлөгөө юм.

2012 онд шинэчлэгдсэн Байгаль орчны нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай Монгол Улсын хуулийн (МУ хууль, БОНБУ-ний тухай, 2012) 9 дүгээр зүйлд зааснаар төсөл хэрэгжүүлэгч нь төсөл хэрэгжих нутаг дэвсгэрийн байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, төсөл хэрэгжих орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх зорилгоор БОМТ-г жил бүр шинэчлэн боловсруулж төрийн захиргааны байгууллагаар батлуулж хэрэгжүүлдэг (Заалт 9.1).

Уг төслийн зээл олгогч Азийн хөгжлийн банк (АХБ)-ны зүгээс тавих шаардлагын эн тэргүүнд байгаль орчинд халгүйгээр төслийг хэрэгжүүлэхийг шаарддаг бөгөөд энэ тал дээр өөрсдийн хамгааллын бодлоготой (Safeguard Policy Statement, 2009) ба ажлын талбар дээр БОМТ-ний хэрэгжилттэй байнга танилцаж, хяналт шалгалт явуулж байдаг тул байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээг сайтар төлөвлөж, цаг тухайд нь хэрэгжүүлж, үр дүнг тайлагнаж байх шаардлагатай байдаг.

ТАВ. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Улаан дэл услалтын системийн байгууламжийн барилгын ажилын үед нийгэм, эдийн засаг, нутгийн иргэдийн эрүүл мэнд, аюулгүй байдалд үзүүлэх эерэг болон сөрөг нөлөөллийг БОМТ-нд тусгасан болно. “Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ”-г төлөвлөхдөө ажлын үед байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй гол сөрөг нөлөөллүүдийг тодорхойлон тэдгээрээс урьдчилан сэргийлэх, сөрөг нөлөөллийг багасгах, арилгах арга хэмжээнүүдийг төлөвлөв.

Байгаль орчинд үзүүлэх нөлөөлөл нь барилга, угсралтын ажлын явцад үүсэхээр байна. “Эдгээр нөлөө нь ажлын талбайн хэмжээнд хязгаарлагдахаас гадна түр хугацаатай бөгөөд хүрээлэн байгаа орчны эх үүсвэрт заналхийлэх, сулруулах хэмжээтэй биш” хэмээн дүгнэж байна.

“Улаан дэл услалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

Хүснэгт 3. Сөрөг нөлөөлөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арга хэмжээний хүрээнд хийсэн ажил

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
Цаг уур, уур амьсгал				
1	Тариалангийн талбай болон услалтын системийн барилга байгууламж гэнэтийн уруйн үерт өртөж эвдрэх, осол аваар гарах	Тус бүс нутагт эрчимшил ихтэй хур тунадаснаас үүдэлтэй гэнэтийн, уруйн шинжтэй үерүүд тохиолддог тул үерийн далан, суваг шуудууг хийж гүйцэтгэх.	Төсөл хэрэгжиж буй талбайд байнга ашиглагдаж ирсэн үерийн далан, суваг шуудуу байна.	
2	Цаг уурын гэнэтийн, аюултай үзэгдлийн улмаас болзошгүй осол аваар гарах	Хэт халах, хүчтэй аадар бороо орох, хүчтэй салхилах, шороон шуурга шуурах, үер буух зэрэг байгаль цаг уурын аюултай үзэгдлийн үед барилга газар шорооны ажил болон материал тээвэрлэлтийн үйл ажиллагааг түр зогсоох, техник хэрэгслүүдийг унтрааж, ажиллагааг зогсоох	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, 2008 он Машин механизмуудын аюулгүй ажиллагааны дүрэм

“Улаан дэл усалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
3	Барилгын цаг уурын мэдээ ашиглаагүй, тохиромжгүй үед барилга, газар шорооны ажлыг явуулснаас барилгын чанарын норм стандарт алдагдах, эвдрэл гэмтэл гарах	Услалтын системийн барилга, газар шорооны ажлыг барилгын цаг уурын мэдээнд үндэслэн гүйцэтгэх, цаг уурын мэдээтэй уялдуулан ажлын төлөвлөгөө гаргах	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	Монгол Улсын барилгын норм ба дүрэм, “БНБД 23-01-09 Барилгад хэрэглэх уур амьсгал ба геофизикийн үзүүлэлтүүд”, 2009 он
Агаарын чанар				
1	Материал тээвэрлэх болон бусад үйл ажиллагааны үед тээврийн хэрэгсэл, машин механизмын хөдөлгөөнөөр агаарт тоосжилт үүсэх	Тоосжилт бууруулахын тулд сурфактант уусмал, давсны уусмал, нефтийн эмульс, нийлэг материалууд, цавуулаг материал болон усалгааны аргуудын аль нэгийг нь сонгон шороон замаас үүсэх тоосжилтыг бууруулах	Барилгын талбай болон замын дагуу тоосжилт үүссэн үед усалгааг хийж гүйцэтгэдэг.	
2				

“Улаан дэл услалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
		Барилгын ажилд стандартын дагуу сайтар угааж шигшсэн элс, хайрга, дайрга ашиглах	Барилгын ажилд стандартын дагуу сайтар угааж шигшсэн элс, хайрга, дайрга ашиглаж байна.	 <p>May 31, 2022 1:58:01 PM Sagsai Bayan-Olgii</p>
3		Шороон замаар зорчих тээврийн хэрэгслүүдийн хурдыг 30-40 км/цаг-аар хязгаарлах буюу энэ хурднаас хэтрүүлэхгүй байх зохицуулалт хийх		Агаарын чанарын техникийн ерөнхий шаардлага, агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016
4	Материал тээвэрлэх болон бусад үйл ажиллагааны үед тээврийн хэрэгсэл, машин механизмын хөдөлгөөнөөр агаарт тоосжилт үүсэх	Шороон замаар зорчих ачааны автомашинуудын хоорондын зайг 20 секундээс багагүй байхаар тогтоож, өмнөх машины үүсгэсэн тоос сарниж үзэгдэх орчин сайжрах боломжийг олгох, замын ачаалалд хяналт тавих	Ажлын талбай дээр Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	Агаарын чанарын техникийн ерөнхий шаардлага, агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016
5		Шороон зам дагууд замын анхааруулах тэмдэг тэмдэглэгээ, санамж бүхий самбар байршуулж, барилгын ажилчид болон материал тээвэрлэж буй тээврийн хэрэгслүүдийг зөвхөн нэг замаар зорчих нөхцөлийг бүрдүүлэх, шинээр олон салаа шороон зам үүсгэхгүй байх арга хэмжээ авах		Агаарын чанарын техникийн ерөнхий шаардлага, агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016

“Улаан дэл услалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
6	Услалтын системийн барилга газар шорооны ажлын үед ашиглах элс, хайрга, цемент зэрэг материалуудын овоолгоос салхины үйлчиллээр тоос босох	Полиэтилен болон даавуун хучлагаар барилгын материалын овоолгыг (элс, хайрга, цемент г.м) хучих	Цементийг битүү контейнорт хадгалж байна. Хайргыг нөмөр газар байрлуулсан.	
7		Задгай талбайд овоолох барилгын материалыг газрын гадаргаар тархахаас сэргийлж хаалт, хашилт хийх	-	Агаарын чанарын техникийн ерөнхий шаардлага, агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016
8	Материал тээвэрлэх үед ачааны хэсгээс тоос үүсэх, асгарах	Салхинд хийсч тоос үүсгэхгүйц материал тээвэрлэхдээ тээврийн хэрэгслийн ачааны хэсгийг битүүмжлэн хучих арга хэмжээ авах	Салхинд хийсч тоос үүсгэхгүйц материал тээвэрлэхдээ хийсэхээс урьдчилан сэргийлж битүүмжлэн хучиж авчирдаг.	

“Улаан дэл үслалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
9	Хүнд даацын машин механизмын дутуу шаталтат хөдөлгүүрээс хийн төлөвт бохирдуулагч ялгарч агаар бохирдуулах	Барилга, газар шорооны ажлын үед ашиглах хүнд даацын машин механизм, тоног төхөөрөмжинд сайн чанарын түлш ашиглаж агаарт ялгарах хийн төлөвт бохирдуулагчийг багасгах	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	“Бензин хөдөлгүүртэй автомашин– утааны найрлага дах хорт бодисын ЗДХ ба хэмжих арга” MNS 5013:2009 “Дизель хөдөлгүүртэй автомашин– утааны тортогжилтын ЗДХ ба хэмжих арга” MNS 5014:2009 Агаарт байх бохирдуулах бодисын хүлцэх хэм хэмжээ. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 5885 : 2008
10	Бензин, шатах тослох материалын хадгалалтын горим алдагдсанаас агаар бохирдуулах	Бензин, шатах тослох материалыг асгарч, ууршихааргүй байдлаар сайтар таглаж битүүмжлэн нарны шүүд тусгал, галын эх үүсвэрээс тусгаарлан хадгалах, шатах тослох материалаар агаар бохирдох, шаталт үүсгэж агаарт хорт хий ялгаруулахаас сэргийлэх	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	Төслийн хугацаанд бензин, шатах тослох материал талбайд хадгалагдахгүй. Агаарын чанарын техникийн ерөнхий шаардлага, агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016
11	Материал тээвэрлэлт, буулгалтын үед асгарсан элс, шороо, шавраас тоос босч агаар бохирдуулах	Барилгын талбайн хамгаалалтын зурвасаас гадна нийтийн эзэмшлийн зам дээр шаварлаг ба тоос ихтэй материал асгасан бол усаар шүршин чийгшүүлсний дараа хүрэээр хусаж авах, шүүрдэх зэргээр цэвэрлэнэ.	Ийм нөхцөл үүссэн үед яаралтай арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.	Агаарын чанарын техникийн ерөнхий шаардлага, агаарын чанарын стандарт MNS 4585:2016
12	Газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвч			

“Улаан дэл усалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
1	Шаардлагагүй газарт газар хөндөх, ухаш овоолго үүсгэж газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвчийг талхлан доройтуулах	Барилгажих талбайн гадна талаар хамгаалалтын зурвас байгуулж, хамгаалалтын зурвас доторх газарт төлөвлөлт, зураг төслийн дагуу үйл ажиллагаа явуулах, тухайн орчимд тэмдэг тэмдэглэгээ, анхааруулах самбар байршуулах	 <p>Өргөст тор татсан.</p>	 <p>Jun 3, 2022 9:51:42 AM Sagsal Bayan-Olgii</p>
2	Хөрсний үржил шим алдагдах, эвдрэл үүсэх	Нөлөөлөлд өртөөгүй эрүүл талбайг хөндөж хөрс хуулах бол өнгөн хөрсийг тусгай талбайд хадгалж, барилгын ажил дууссаны дараа эвдэрсэн талбайг нөхөн сэргээхдээ ашиглах, аль болох богино хугацаанд олон наст ургамлын үр тарих замаар хөрсийг нөхөн сэргээж элэгдлээс хамгаалах	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, 2012 он Байгаль орчин. Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт MNS 5916 : 2008

“Улаан дэл услалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
3	Хөрсний үржил шим алдагдах, эвдрэл үүсэх, хатуу хог хаягдлаар бохирдох	Барилгын ажлын үед нэг цэгээс дараагийн цэг рүү шилжих шилжилт тутамд засвар дууссан газрын нөлөөлөлд өртсөн гадаргыг нөхөн сэргээж ухаш, овоолго үлдээхгүй байх, хатуу хог хаягдлыг тогтмол түүж цэвэрлэх	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	<p>Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, 2012 он</p> <p>Байгаль орчин. Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт MNS 5916 : 2008</p> <p>Байгаль орчин. Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 5918 : 2008</p> <p>Хөрсний чанар. Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850 : 2019</p>
4	Газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвчийн өнгөн хэсэг элэгдэх, ургамлан нөмрөг устгах	Барилгын материалуудыг аль болох нэг цэгт төвлөрүүлэх	Хайрганаас бусад барилгын материалыг 1 цэгт төвлөрүүлэн хадгалж байна.	
5	Газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвчийн өнгөн хэсэг элэгдэх, ургамлан нөмрөг устгах	Ажлын үед овоолсон шороо болон бусад хэт налуу орчинг багасгах	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	<p>Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, 2012 он</p> <p>Байгаль орчин. Газар. Газар ашиглалт. Нэр томьёо, тодорхойлолт MNS 3473:1983</p>
6	Газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвчийн өнгөн хэсэг элэгдэх, ургамлан нөмрөг устгах	Экскаватороор үхсэн нүхийг ил орхигоос сэргийлэх, усалгааны хоолой суулгах шуудуу гаргахад нягтруулдаг техник ашиглах	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	<p>Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль, 2012 он</p> <p>Байгаль орчин. Газар. Газар ашиглалт. Нэр томьёо, тодорхойлолт MNS 3473:1983</p>

“Улаан дэл услалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
7	Газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвчийн өнгөн хэсэг элэгдэх, ургамлан нөмрөг устгах	Барилгын талбай, агуулах саравч, ажилчдын орон байрыг аль болох бага талбай эзлүүлэн байрлуулах		
8	Барилгын материалын болон ахуйн хаягдлаар орчныг бохирдуулах	Барилгын материалын хаягдлыг богино хугацаанд төслийн талбайгаас зайлуулах, хог хаягдлыг нэг цэгт төвлөрүүлэх, үүссэн хаягдлыг хийсч тархахааргүй битүүмжлэл сайтай цэгт түр хадгалах арга хэмжээ авах	Хог хаягдлыг хийсч тархахааргүй битүүмжлэл сайтай түр цэгт төвлөрүүлэн тухай бүрт сумын хогийн цэгт аваачиж хаядаг.	

“Улаан дэл усалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
9	Хөрсийг нефтийн бүтээгдэхүүн, хүнд металаар бохирдуулж болзошгүй.	Бензин, шатах тослох материалыг асгарч, ууршихааргүй байдлаар сайтар таглаж битүүмжлэн нарны шууд тусгал, галын эх үүсвэрээс тусгаарлан хадгалах, шатах тослох материалаар хөрс бохирдохоос сэргийлэх	Төслийн хугацаанд бензин, шатах тослох материал талбайд хадгалагдахгүй.	Хөрсний чанар. Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850 : 2019
10	Бүх төрлийн шатах, тослох материалаар ажилладаг машин механизм, тээврийн хэрэгслүүдийн ашиглалтын үед шатах тослох материал асгарч хөрс бохирдуулах	Шатах тослох материалаар бохирдсон хөрсийг нэн даруй хусаж аван хөрсний гүн рүү нэвчихээс сэргийлэх	Ийм нөхцөл үүссэн үед яаралтай арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.	Хөрсний чанар. Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850 : 2019
11	Хөрсний элэгдэл бохирдол үүсэх	Шатах тослох материал их хэмжээгээр асгарсан бол элс, даавуу зэрэг шингээгч материалд шингээн авч битүү саванд хийх, асгарсан хэсгийн хөрсийг хуулж авах		Хөрсний чанар. Хөрсөнд агуулагдах бохирдуулах бодисын зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ MNS 5850 : 2019
12	Хөрсний элэгдэл бохирдол үүсэх	Барилга, газар шорооны ажил бүрэн дууссаны дараа нөлөөлөлд өртсөн нийт талбайг нөхөн сэргээж, хуучин төрх байдалд нь оруулах, эвдэрсэн газрыг нөхөн сэргээх ажлыг барилгын ажил дууссанаас хойш 10-15 хоногт багтаан бүрэн хийж дуусгах	Барилгын ажил дууссаны дараа хэрэгжүүлнэ.	Байгаль орчин. Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах. Техникийн ерөнхий шаардлага MNS 5918 : 2008 Байгаль орчин. Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт. Нэр томьёо, тодорхойлолт MNS 5914 : 2008 Зүлэгжүүлэх талбай бэлтгэх, үр тарих, арчлах MNS 6260 : 2020
Гадаргын болон газрын доорх ус				
1	Гадаргын усны урсац, горим өөрчлөгдөх	Барилгын ажлын үед голын байгалийн үндсэн голдирол, урсцыг өөрчлөх үйл ажиллагаа явуулахгүй байх	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	Усны тухай хууль, 2012 он

“Улаан дэл услалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
2		Барилгын ажлын үед усан сан бүхий газрын онцгой хамгаалалтын бүсэд (голын эргээс 50 метрээс доошгүй зайд болон гол мөрний татамд) хамаарах газраас элс, хайрга чулуу авч ашиглахгүй байх		Монгол Улсын байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайд, Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2015 оны 6 дугаар сарын 05-ны өдрийн А-230/127 дугаар хамтарсан тушаал, “Усны сан бүхий газар, усны эх үүсвэрийн онцгой болон энгийн хамгаалалтын, эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг мөрдөх журам”
3	Ус, салхины нөлөөгөөр эрэг нурах	Ус авах байгууламж болон гол сувгийн дагуух эрэгт чулуун хашлага хийж эргийн нуралт үүсгэхээс хамгаалах;	Барилгын ажлын төлөвлөгөөний дагуу хийгдэнэ.	
4	Гадаргын болон газрын доорх ус хатуу, шингэн хаягдлаар бохирдох	Ахуйн болон барилгын хатуу, шингэн хаягдлын түр цэг, ажилчдын бие засах газрыг усан сан бүхий газрын энгийн хамгаалалтын бүсээс гадагш (Сагсай голын эргээс 200 метрээс доошгүй) байрлуулах	Ахуйн болон барилгын хатуу, шингэн хаягдлын түр цэг, ажилчдын бие засах газар Сагсай голын эргээс 4 км зайд байрлаж байна.	
5	Гадаргын ус хатуу, шингэн хаягдлаар бохирдох	Голын усанд машин угаах, голын ойр орчимд бие засах, хог хаягдал ил задгай хаяхгүй байх талаар барилгын ажилчдад хатуу анхааруулах ба үүнд талбайн инженер хатуу хяналт тавьж ажиллах	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	
6	Гадаргын болон газрын доорх ус ахуйн шингэн хаягдлаар бохирдох	Барилгын ажил явагдах талбаруудад зөөвөрлөн ашиглаж болохуйц био ариун цэврийн байгууламж байрлуулан ашиглах, ахуйн шингэн хаягдлыг ил задгай асгахгүй байх	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	

“Улаан дэл усалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
7	Гадаргын болон газрын доорх ус хатуу, шингэн хаягдлаар бохирдох	Хатуу хаягдлын түр цэгүүдийг стандартын шаардлагад нийцүүлэн сайтар битүүмжлэн байгуулах ба хаягдлыг богино хугацаанд төвлөрсөн цэг рүү зөөвөрлөх, хатуу хог хаягдал гол руу хийсч орохоос сэргийлэх	Хатуу хаягдлын түр цэгийг хатуу хог хаягдал гол руу хийсч орохоос сэргийлэн битүүмжлэл сайтай байгуулсан.	дугаар хамтарсан тушаал, “Усны сан бүхий газар, усны эх үүсвэрийн онцгой болон энгийн хамгаалалтын, эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг мөрдөх журам”
8	Барилгын ажлын үед илүүдэл хаягдал усаар гадаргын усыг бохирдуулах	Барилгын талбайн гадаргын урсац голын ус руу орохоос сэргийлэн хамгаалалтын суваг байгуулах	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	Усны тухай хууль, 2012 он Монгол Улсын байгаль орчин, ногоон хөгжил, аялал жуулчлалын сайд, Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2015 оны 6 дугаар сарын 05-ны өдрийн А-230/127 дугаар хамтарсан тушаал, “Усны сан бүхий газар, усны эх үүсвэрийн онцгой болон энгийн хамгаалалтын, эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг мөрдөх журам”
9	Усан орчныг бохирдуулах	Бүх машин механизм, ажилчдын голын суваг руу орох, гарах гарцыг хатуу зааглаж тогтооно. Энэ нь суваг болон амьдрах орчны ойролцоох хэсгүүдэд үзүүлэх нөлөөллийг багасгана.		
10	Усан орчныг бохирдуулах	Бохирдуулагч бодисууд суваг руу орох эрсдэлийг багасгахын тулд суваг руу орох бүх машин механизмыг нэвтрэхээс өмнө цэвэрлэж, бохир алдагдаж асгарч буй эсэхийг шалгана.	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	
11	Тээврийн хэрэгсэл, машин механизмын бүрэн бүтэн байдал алдагдаж, тос масло гоожих, үлмаар гадаргын болон газрын доорх ус бохирдуулах	Машин техникийн аюулгүй ажиллагаа, бүрэн бүтэн байдлыг хангах, шаардлагатай үед засвар үйлчилгээг зориулалтын засварын газарт хийлгэх	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, 2008 он

“Улаан дэл усалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
12	Усалтын системийн барилга байгууламжуудын битүүмжлэл муу байснаас ашиглалтын үед шүүрэлт үүсч, усны алдагдал ихсэх, ус хэрэглээ тооцоот хэрэглээнээс давах	Усалтын системийн барилга байгууламжууд буюу усан сан, гол суваг, далд сувгийн битүүмжлэлийг стандартын дагуу хийж, шүүрэлт үүсгэхгүй байх нөхцөлийг бүрдүүлэх	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	Усны тухай хууль, 2012 он Монгол Улсын барилгын норм ба дүрэм, “БНбД 33-09-10 Усжуулалтын систем, түүний байгууламж” 2010 он
13	байснаас ашиглалтын үед шүүрэлт үүсч, усны алдагдал ихсэх, ус хэрэглээ тооцоот хэрэглээнээс давах	Шүүрэлт үүсгэхгүй байхын тулд гол сувгийг бетоноор доторлох, усан санд пелёнк дэвсэх, гол сувгийн эргийн нуралтаас сэргийлэхийн тулд чулуун өрлөг хийх	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	Хүрээлэн байгаа орчин. Усны нөөц, ус ашиглалт, хамгаалалт. Нэр томьёо, тодорхойлолт MNS 6694 : 2017
14	Усалтын системийн ашиглалтын үед химийн бордоо, пестицидийн хэрэглээ, хадгалалтын нөхцөлөөс хамаарч хөрсний усаар дамжин гадаргын болон газрын доорх усыг бохирдуулж болзошгүй	Тариалангийн талбайн нэг цэгт (48°51'43.40"N,89°35'51.75"E) 20 метрийн гүнтэй нэг ширхэг мониторингийн цооногийг мэргэжлийн байгууллагаар гаргуулж, шаардлагатай тоног төхөөрөмжөөр тоноглох (1 метр гүнтэй цооног өрөмдөх зардлыг 250000 төгрөгөөр тооцож, бусад тоног төхөөрөмжийн зардлыг нэмж тооцов)	Төслийн талбайд байсан 50 метр гүнтэй ашиглагдахаа больсон байсан цооногийн хоолойг авч, шинэ хоолой суулгаж, автомат насосоор тоноглон үнд ахуй болон технологийн хэрэгцээнд ашиглаж байна. Уг худгийн ус нь Хүрээлэн буй орчин. Эрүүл мэндийг хамгаалах. Аюулгүй байдал. Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900:2018 стандартын шаардлагыг хангаж байна. Цооногийн паспорт баримт бичгийг бүрдүүлэх хүсэлтийг орон нутагт гаргасан байгаа.	

“Улаан дэл усалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
15		Газрын доорх усны бохирдол, усны түвшнийг тогтмол хэмжиж, усны чанарын стандарттай харьцуулан тэмдэглэл хөтлөх, тухайн жилийн БОМТ-ний биелэлтийн тайланд мониторингийн цооногийн шинжилгээний үр дүнг тусгах;	Дээрх цооногоос дээж авч шинжилгээ хийлгэсэн.	Усны тухай хууль, 2012 он Усны чанар. Гүний усны бохирдуулагч бодисын зөвшөөрөгдөх агууламж, MNS 6148:2010 Гүний усыг бохирдлоос хамгаалах ерөнхий шаардлагууд, MNS 3342:1982
Ургамлан нөмрөг				
1	Барилгын ажлын нөлөөгөөр байгалийн ургамлан нөмрөг устгах, доройтох	Барилгын ажлын төлөвлөлт, газар ашиглалтыг зөв хийж ургамлан нөмрөгт сөрөг нөлөөлөл үзүүлэх талбайг хамгийн бага хэмжээнд байлгах	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	Байгалийн ургамлын тухай хууль, 1995 он Ургамал хамгааллын тухай хууль, 2007 он Монгол Улсын Засгийн газрын 1995 оны 08 дугаар сарын 25 – ны өдрийн 153 дугаар тогтоол, Ховор ургамлын жагсаалт
2	Барилгажих талбайд ховор, нэн ховор статустай, эмийн ач холбогдол бүхий хамгаалах шаардлагатай ургамал байвал шилжүүлэн сүүлгах арга хэмжээ авах, нэн ховор, ховор, эмийн ашигт ургамлуудыг түүж бэлтгэхгүй байх	Барилгажих талбайд ховор, нэн ховор статустай, эмийн ач холбогдол бүхий хамгаалах шаардлагатай ургамал байвал шилжүүлэн сүүлгах арга хэмжээ авах, нэн ховор, ховор, эмийн ашигт ургамлуудыг түүж бэлтгэхгүй байх		Байгалийн ургамлын тухай хууль, 1995 он Ургамал хамгааллын тухай хууль, 2007 он Монгол Улсын Засгийн газрын 1995 оны 08 дугаар сарын 25 – ны өдрийн 153 дугаар тогтоол, Ховор ургамлын жагсаалт
3	Барилгын ажлын нөлөөгөөр байгалийн ургамлан нөмрөг устгах, доройтох	Барилгын материал, машин механизмуудыг ургамлан нөмрөг бага буюу аль холбох халцгай газарт байрлуулах, байгалийн ургамалтай газарт барилгын материал буулгах, машин механизмын зогсоол болгон ашиглахгүй байх	Машин механизмуудыг ургамлан нөмрөг бага буюу аль холбох халцгай газарт байрлуулсан ба зогсоол хэсгийг хатуу хучилттай болгосон.	

“Улаан дэл услалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
Амьтны аймаг				
1	Урьдчилан хяналт шалгалт хийгээгүйн улмаас амьтдад хор хохирол учруулах	Барилгажих талбай болон түүний ойр орчимд ямар нэг амьтны төрөл зүйл байгаа эсэх, амьтны үүр, үржлийн дэвсгэр нутаг байгаа эсэхийг тодорхойлох зорилгоор талбай дээр шалгалт хийх, шалгалтаар эдгээр нөхцөлүүд илэрвэл мэргэжлийн байгууллагатай хамтарч ажиллах	Ийм нөхцөл үүссэн үед яаралтай арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.	Амьтны тухай хууль, 2012 он Монгол Улсын Засгийн газрын 2012 оны 01 дүгээр сарын 11- ний өдрийн 7 дугаар тогтоол, Ховор амьтны жагсаалт
2	Зэрлэг амьтдын нүүдэл, шилжилт хөдөлгөөнд саад учруулах	Хэрэв барилгын ажлын явцад зэрлэг амьтдын шилжилт хөдөлгөөнтэй таарвал үргээлгүй зам тавьж өгөн өнгөрөөж байх;	Ийм нөхцөл үүссэн үед яаралтай арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.	Амьтны тухай хууль, 2012 он Монгол Улсын Засгийн газрын 2012 оны 01 дүгээр сарын 11- ний өдрийн 7 дугаар тогтоол, Ховор амьтны жагсаалт
3	Нүүдлийн шувуудыг үргээх, амьдарлын хэв маягийг нь өөрчлөх, тааламжгүй нөхцөлийг бүрдүүлэх	Нүүдлийн шувууд дайран өнгөрдөг хугацаанд шувуудыг үргээдэг хүчин зүйлүүдэд хяналт тавьж, ажилчдад мэдээлэл өгч шувуудыг аль болохоор үргээж цочоохгүй байх	Ийм нөхцөл үүссэн үед яаралтай арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.	-
4	Аюулд орсон амьтдад шуурхай тусламж үзүүлж чадаагүй бол тоо толгой нь хорогдох	Бэртэж гэмтсэн, аюулд орсон зэрлэг ан амьтантай таарвал орон нутгийн байгаль хамгаалагчид мэдэгдэж шуурхай арга хэмжээ авах	Ийм нөхцөл үүссэн үед яаралтай арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.	Амьтны тухай хууль, 2012 он Ан агнуурын тухай хууль, 2000 он Монгол Улсын Засгийн газрын 2012 оны 01 дүгээр сарын 11- ний өдрийн 7 дугаар тогтоол, Ховор амьтны жагсаалт
5	Хууль бус ан агнуурын үйл ажиллагаа явагдах	Барилгын ажилчдад хууль бус ан агнуур хийхгүй байх, худалдаалахгүй байх талаар анхааруулга өгч, хяналт тавьж ажиллах	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	
6	Далангийн хаалтыг хаалттай байлгаснаас загас дамжин өнгөрөх боломжгүй болох	Суваг шуудуу, толгойн барилгын хаалт зэргийг загас өнгөрүүлэх боломжтой байхаар төлөвлөн байгуулах	Барилгын ажлын төлөвлөгөөний дагуу хийгдэнэ.	Монгол Улсын барилгын норм ба дүрэм, “БНБД 33-09-10 Усжуулалтын систем, түүний байгууламж” 2010 он

“Улаан дэл услалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
7	Усан орчинд амьдарч буй амьтдын амьдрах орчныг өөрчлөх,	Гол суваг, усан санд загас орвол амьдрах орчны хувьд тохиромжгүй тул голоос үс авах толгойн барилгад загас орохоос сэргийлсэн тор тавьж гол сувагт загас орохгүй байх нөхцөлийг бүрдүүлэх		Монгол Улсын барилгын норм ба дүрэм, “БНБД 33-09-10 Усжуулалтын систем, түүний байгууламж” 2010 он
Нийгэм, хүний эрүүл мэнд				
1	Орон нутгийн иргэдийн тайван байдлыг алдагдуулах	Услалтын системийн барилга, газар шорооны ажлыг зөвхөн өдрийн цагаар явуулах буюу 18:00 цагаас хойш чанга дуу чимээ гаргахгүй байх	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	Барилгын тухай хууль, 2016 он Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй. Ажлын байран дахь шуугианы өртөлтийн хэмжилт, зөвшөөрөх дээд хэмжээ, ажилтны сонсгол хамгаалахад тавих ерөнхий шаардлага MNS 6768 : 2019 Хөдөлмөр хамгааллын стандартын систем. Хөдөлмөр хамгааллын хэмжилзүйн хангалт MNS 12-0-006 : 1989 Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл мэнд Хөдөлмөрийн эрүүл ахуй. Ажлын байрны орчин. Эрүүл ахуйн шаардлага MNS 4990 : 2015
2	Орон нутгийн иргэдийн тайван байдлыг алдагдуулах,	Хэт их чимээтэй үйл ажиллагааг зэрэг явуулах, чанга дуутай тоног төхөөрөмжүүдийг нэг байршилд нэгэн зэрэг ажиллуулахаас аль болох зайлсхийж барилгын ажлыг төлөвлөх	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	
3	ажилчдын эрүүл мэндэд хохирол учруулах	Барилгын ажлын үед аль болох дуу чимээ багатай машин механизмыг сонгож ашиглах, дуу чимээ ихээр гаргадаг машин, механизмыг дуу намсгагчаар тоноглож чимээ шуугианыг аль болгох бага гаргах	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	
4	Ажилчдын эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөлөл бий болгох	Дуу чимээ ихтэй нөхцөлд ажиллаж буй ажилчдыг дуу чимээг багасгаж сонсголын эрхтэн системийг хамгаалах хэрэгслээр хангаж хэрэглүүлж хэвшүүлэх	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	

“Улаан дэл усалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
5	Орон нутгийн иргэдийн амгалан тайван байдлыг алдагдуулах, нөлөөлөлд өртөмтгий иргэдийн эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэх	Барилгын материал тээвэрлэж буй машин сургууль, эмнэлэг, суурьшлын бүс зэрэг чимээнд мэдрэг газруудаар дайрч өнгөрөх, эдгээр газрын ойр орчимд явахдаа хурдаа хасах, дуут дохио ашиглахгүй байх	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	-
6	Орон нутгийн иргэдэд тодорхой мэдээлэл өгөөгүйн улмаас үл ойлголцол үүсэх	Барилгын ажлын төлөвлөгөө, гүйцэтгэх хугацаа, хийгдэх ажлуудын талаар иргэдэд мэдээлэл өгөхүйц мэдээллийн самбарыг барилгын талбайн орчимд байршуулах		

“Улаан дэл услалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
7	Хүрээлэн буй орчинд тоос ихээр үүсгэх, дуу шуугианы түвшин нэмэгдэх нь иргэдийн тайван байдлыг алдагдуулах, урт хугацаанд үргэлжилснээр амьсгалын замын эрхтэн тогтолцоо гэмтэх, сонсголын эрхтэн гэмтэх, харшилтай болох гэх мэтээр нөлөөлд өртөж болзошгүй.	Барилгын ажлыг аль болох орон нутгийн иргэдийн эрүүл мэндэд сөрөг нөлөөгүй байхаар төлөвлөж, тоосжилт, дуу чимээг багасгах, бууруулах арга хэмжээг тогтмол хэрэгжүүлэх	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, 2008 он
8	Хүрээлэн буй орчинд тоос ихээр үүсгэх, дуу шуугианы түвшин нэмэгдэх нь иргэдийн тайван байдлыг алдагдуулах, урт хугацаанд үргэлжилснээр амьсгалын замын эрхтэн тогтолцоо гэмтэх, сонсголын эрхтэн гэмтэх, харшилтай болох гэх мэтээр нөлөөлд өртөж болзошгүй.	Дуу чимээ ихтэй машин механизмуудыг ашиглаагүй үедээ байнга унтрааж хэвшүүлэх	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, 2008 он
9	Хүрээлэн буй орчинд тоос ихээр үүсгэх, дуу шуугианы түвшин нэмэгдэх нь иргэдийн тайван байдлыг алдагдуулах, урт хугацаанд үргэлжилснээр амьсгалын замын эрхтэн тогтолцоо гэмтэх, сонсголын эрхтэн гэмтэх, харшилтай болох гэх мэтээр нөлөөлд өртөж болзошгүй.	Барилгын ажлын явцад орон нутгийн иргэдээс ирсэн аливаа санал гомдлыг хүлээн авч богино хугацаанд шийдвэрлэх, шаардлагатай тохиолдолд нэгдсэн журмаар мэдээлэл өгөх	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	-
10	ХАБЭА-н дүрэм зөрчигдөх, осол аваар гарах	Барилгын ажилчдад ажил эхлэхээс өмнө ХАБЭА-н зааварчилгаа өгч, хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгсэл, багаж тоног төхөөрөмжөөр бүрэн хангах, хэрэглүүлж хэвшүүлэх.	Барилгын ажилчдад ажил эхлэхээс өмнө ХАБЭА-н зааварчилгаа өгч, хөдөлмөр хамгааллын хувцас хэрэгсэл, багаж тоног төхөөрөмжөөр бүрэн хангасан.	

“Улаан дэл услалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
				
11		<p>Машин механизм, тоног төхөөрөмжийн аюулгүй ажиллагааны шаардлагыг бүрэн хангасан байх, эвдэрч доголдсон тоног төхөөрөмжийн ашиглалтыг нэн даруй зогсоох</p>	<p>Ийм нөхцөл үүссэн үед яаралтай арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.</p>	<p>Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй. Үйлдвэрлэлийн үйл ажиллагаанд тавих ерөнхий шаардлага MNS 4968 : 2000</p>

“Улаан дэл усалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ /Гүйцэтгэл/	Баримтжуулсан фото зураг
12	Анхны тусламж үзүүлэх эм тариа, багаж хэрэгсэл байхгүйн улмаас ослын нөхцөлийг хүндрүүлэх	Ажилчдад аливаа болзошгүй аваар ослын үед анхны тусламж үзүүлэх сургалт зааварчилгааг өгч, анхны тусламжийн эм тариа, багаж хэрэгслийг бэлэн байлгах	Анхны тусламжийн эм тариа багаж хэрэгсэл	
13	-	Хамгийн ойр байршилтай эмнэлэг, түүнд хүрэх хамгийн дөт замыг тодорхойлох		☑ Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, 2008 он
14	-	Хамгийн ойр байгаа эмнэлэг хүрэх зам, холбоо барих мэдээллийг агуулсан зургийг ажлын талбай бүрт байршуулах		Хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн тухай хууль, 2008 он

ЗУРГАА. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Нөхөн сэргээлтийн зорилт	Нөхөн сэргээх арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Баримтлах хууль, норм стандарт, аргачлал
1	Биологийн нөхөн сэргээлт нөхцөлийг бүрдүүлэх хийх	Барилга, газар шорооны ажил дууссаны дараа эвдрэлд орсон талбайг хэлбэршүүлэх, тэгшлэх, үржил шимт хөрсөөр хучих, шаардлагатай тохиолдолд хөрс сайжруулалт хийх зэргээр ургамалжуулах урьдач нөхцөлийг бүрдүүлэх	2023 онд барилгын ажил бүрэн дууссаны дараа 10-15 хоногт багтаан бүх нөхөн сэргээлтийн ажлыг дуусгана.	Байгаль орчин. Газар шорооны ажлын үед үржил шимт хөрс хуулалт, хадгалалт MNS 5916 : 2008 “Эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт” MNS 5914:2008 “Эвдэрсэн газрыг ургамалжуулах техникийн шаардлага” MNS 5918:2008 Зүлэгжүүлэх талбай бэлтгэх, үр тарих, арчлах MNS 6260 : 2011
2	Биологийн нөхөн сэргээлт хийж эвдэрсэн газрыг байгалийн унаган төрхөнд нь эргүүлэн оруулах	Тэгшилж зассан газарт олон наст ургамлын үр цацах, мод, сөөг тарих зэргээр нөхөн сэргээх		
3		Усгалтын системийн талбайг тойруулан 10.0 км мод тарьж, ойн зурвас байгуулах	2023 онд хэрэгжүүлнэ.	Мод, сөөгний үрийг тарихад бэлтгэх. Ерөнхий шаардлага MNS 6253-1 : 2011 Мод, сөөгний үр тарих. Ерөнхий шаардлага MNS 6253-2 : 2011 Мод, сөөгний үр тарьсны дараа арчлах. Ерөнхий шаардлага MNS 6253-3 : 2011 Мод, сөөгний суулгац арчлах MNS 6258-2 : 2011 Мод үржүүлгийн газар бордоо хэрэглэх MNS 6252 : 2011
4	Гадаргын усны ууршилтыг багасгах, хөрс хамгаалах, нөхөн сэргээх	Ойн зурвасыг мэргэжлийн байгууллагын заавар зөвлөмжийн дагуу байгуулах ба орон нутгийн уур амьсгалд тохирсон хайлаас, жигд, улиас, сүхай, харгана зэрэг говь цөлийн бүсэд тарихад тохиромжтой мод бутыг тарьж, усалгаа, арчилгааг тогтмол хийх, арчилгааг тусгай, мэргэжлийн ажилтнуудад хариуцуулах		

ДОЛОО. ТҮҮХ, СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төсөл хэрэгжүүлэгч аливаа аж ахуйн нэгж, байгууллага МУ-ын Соёлын өвийн тухай хуульд заасны дагуу түүх, соёлын өвийг авран хамгаалах үүрэгтэй байдаг.

“Соёлын өвийг хамгаалах тухай” Монгол улсын хуулийн 6 дугаар бүлгийн 17 дугаар зүйлд “газрын хэвлийг ашиглах явцад түүх соёлын дурсгалт зүйл илэрвэл ашиглагч нь ажлаа зогсоож энэ тухай сум, дүүргийн засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэнэ” Хэрэв энэхүү заалтыг зөрчсөн тохиолдолд 200.000-250.000 төгрөгөөр торгож, үйл ажиллагаа, судалгаа шинжилгээ хийх, хувиран олшруулах, хуулбар хийх, хадгалалтыг зогсоох, хууль бусаар олсон орлогыг хураах арга хэмжээ авахаар заажээ.

Хүснэгт 4. Соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээ

№	Нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хүрээ	Тоо хэмжээ	Нийт зардал	Биелэлт	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	түүх, соёлын дурсгалт зүйл	Соёлын өвийг хамгаалах тухай МУ-ын хуулийн дагуу газрын хэвлийг ашиглах явцад түүх, соёлын дурсгалт зүйл илэрвэл барилгын ажлаа зогсоож энэ тухай, дүүргийн Засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх	Төслийн хүрээнд	-	Тухайн үед нь шийдэх	Барилгын ажлын үед соёлын дурсгалт зүйл илрээгүй.	Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль

НАЙМ. ОСОЛ, ЭРСДЭЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хүснэгт 5. Осол эрсдэлийн менежментийг хэрэгжүүлсэн биелэлт

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Баримтжуулсан фото зураг
1.	Цаг уурын эрсдэлтэй нөхцлөөс үүсэх гэнэтийн осол	Урьдчилан сэргийлэх мэдээ болон дохиолол холбооны найдвартай байдлуудыг байнга хангах	Төслийн бүх байршилд	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	
2.	Хөдөлмөрийн сахилга бат алдсанаас үүсэх осол	Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, дотоод хяналт, байгууллагын дотоод дүрэм журам мөрдөж, хариуцлагын тогтолцоог бэхжүүлэх		Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	
3.	Хүний буруутай үйл ажиллагаагаар байгаль орчин бохирдох	Байгаль орчныг хамгаалах талаар сургалтыг 1 удаа зохион байгуулах, сумын байгаль орчны алба, байгаль хамгаалагч нартай харилуцан холбоотой ажиллах		Ажил эхлэхээс өмнө байгаль орчныг хэрхэн хамгаалах талаар сургалт орсон.	

“Улаан дэл усалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Болзошгүй аюул, осол, сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Баримтжуулсан фото зураг
4.	Гал түймрийн болзошгүй аюул	Гал унтраах хэрэгслээр бүрэн хангах арга хэмжээ авах, галыг унтраах талаар тодорхой түвшинд бэлтгэлийг хангуулах арга хэмжээ зохион байгуулах		Гадна болон дотор гал унтраах хэрэгслийг байршуулсан.	
5.	Цахилгаан тоног төхөөрөмжийн аюулгүй байдал алдагдаж, эрсдэл гарах	Цахилгаан төхөөрөмжийн цахилгаан тоног хүчдэл, хангамж, газардуулгад үзлэг хийж гэмтлийг залруулах		Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	
6.	Барилгын талбайд болзошгүй осол аваарын нөхцөл байдал үүсэх	Барилгын ажлын талбайд гэрэлтүүлэг, анхааруулах самбар, тэмдэг, тэмдэглэгээ, дохио үг зэргийг зохих байршлуудад хийх	Барилгын ажлын талбай		

ЕС. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Баримтлах хууль, норм стандарт, аргачлал	
1	Ахуйн хатуу хаягдлаар орчныг бохирдуулах	Барилгын ажил явагдах талбайд ахуйн хатуу хог хаягдлыг хуримтлуулах битүүмжлэл сайтай, битүү тагтай, хогийг 4-5 төрөлд ангилан ялгах түр цэг болон хогийн савнуудыг байршуулах	1 цэгт хог хаягдлын цэг байгуулсан.		
2		Дахин боловсруулах боломжтой хаягдлыг нягтаршуулах зориулалт бүхий “хаягдал пресслэгч машин” худалдан авч ангилан ялгасан хаягдлуудыг нягтаршуулан тээвэрлэх нөхцөлийг бүрдүүлэх	Пресслэгч машин худалдан аваагүй байна. 2023 онд төлөвлөж байгаа.	“Эх үүсвэрээс гарах хог хаягдлын кодчилсон жагсаалт, тэдгээрийн зэрэглэл” Байгаль орчин, аялал жуулчлалын сайдын 2018 оны 11 дүгээр сарын 17-ны өдрийн А/443 тушаал, Энгийн хог хаягдлыг ангилах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах үйл ажиллагаанд тавигдах ерөнхий шаардлага	
3		Пресслэгч машинаар нягтаршуулсан хаягдлыг Улаанбаатар хотод байрлах дахин боловсруулах үйлдвэрүүд рүү тээвэрлэх			
4		Дахин боловсруулах боломжгүй ахуйн хаягдлыг 7 хоногт нэг удаа сумын хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт зөөвөрлөх			
5		Нэг удаагийн ахуйн хэрэглээ нь ахуйн хог хаягдлыг хэмжээг ихээр нэмэгдүүлнэ.	Нэг удаагийн ахуйн хэрэглээнээс татгалзах буюу нэг удаагийн аяга таваг болон бусад зүйлсийг огт хэрэглэхгүй байх, ахуйн хэрэглээний материалыг аль болох олон удаа ашиглах байдлаар үүсэж болох хаягдлыг бууруулах		Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.

“Улаан дэл услалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бүүруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Баримтлах хууль, норм стандарт, аргачлал
6		Барилгын талбайн орчимд ил задгай хог хаяхгүй байхыг нийт ажилчдад сайтар анхааруулах ба орчны хог хаягдлыг тогтмол түүж цэвэрлэх		Хог хаягдлын тухай хууль, 2017 он Ахуйн хог хаягдлыг тээвэрлэхэд тавих ерөнхий шаардлага MNS 5344 : 2011
7	Хог хаягдлыг ил задгай хаях замаар орчныг бохирдуулах	Барилгын ажил дуусахад талбай дээр ямар ч хог хаягдал үлдээхгүй цэвэрлэж явах	Барилгын талбай болон кемпийн талбайд хог хаягдал үүсэх бүрт цэвэрлэж хог хаягдлын цэгт төвлөрүүлэн зайлуулж байна.	
8	Ахуйн шингэн хаягдал буюу ил задгай бие засах замаар орчныг бохирдуулах	Үртэс, модны навч, хөвд, ургамлын хаягдал, сүрэл, өвсний үндэс зэрэг био хаягдал ашиглан ахуйн шингэн хаягдлыг газарт бордоошуулдаг бие засах газар байгуулж ашиглах	Энгийн нүхэн 00 ашиглаж байна.	

“Улаан дэл услалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бүүруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Баримтлах хууль, норм стандарт, аргачлал
9	Барилгын ажлыг төлөвлөлт муутай хийснээс үүсэх хаягдлын хэмжээ нэмэгдэнэ.	Ажлын хэмжээнээс хамаарч ашиглах материалын орц найрлага, хэмжээг зөв тохируулан аль болох хаягдал үүсгэхгүй байх, хаягдлыг хамгийн бага байхаар төлөвлөж ажиллах	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	
10	Барилгын материалын томоохон хаягдлыг ил задгай хаясанаас орчныг бохирдуулахаас гадна мал амьтан бэртэж гэмтэх, тухайн хэсгийн ургамлан нөмрөгийн ургалт зогсох	Үүссэн хаягдлыг дахин ашиглах боломж бололцоог судлах, ашиглаж болохуйц зуурсан шавар, бетон, модон болон төмөр эдлэхүүн зэрэг хаягдал, үлдэгдэл материалуудыг орон нутгийн иргэдэд буюу хэрэглэх хүнд нь өгөх	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	Хог хаягдлын тухай хууль, 2017 он Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2020 оны 48 дугаар тушаал, Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам
11	бохирдуулахаас гадна мал амьтан бэртэж гэмтэх, тухайн хэсгийн ургамлан нөмрөгийн ургалт зогсох	Үүссэн хаягдлыг нэг цэгт бага талбайг хамруулан түр хадгалах арга хэмжээ авах	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	
12	Барилгын материалын хаягдлууд нь гол төлөв аюултай шинж чанар багатай байх тул энгийн хаягдлын хамтаар орон нутгийн төвлөрсөн хаягдлын цэгт 7 хоногт 1-2 удаа зайлуулах арга хэмжээ авах	Барилгын материалын хаягдлууд нь гол төлөв аюултай шинж чанар багатай байх тул энгийн хаягдлын хамтаар орон нутгийн төвлөрсөн хаягдлын цэгт 7 хоногт 1-2 удаа зайлуулах арга хэмжээ авах	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.	Хог хаягдлын тухай хууль, 2017 он Барилга, хот байгуулалтын сайдын 2020 оны 48 дугаар тушаал, Барилгын хог хаягдлыг цэвэрлэх, цуглуулах, ангилах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, сэргээн ашиглах, устгах, булшлах журам
13	Аюултай хаягдлыг ил задгай хадгалсанаас үүдэлтэй хөрс, ус хүнд металаар бохирдох, агаарт ууршилт явагдах, тэсэрч дэлбэрэх, мал амьтан хордох эрсдэлтэй.	Машин механизмын ашиглалт, засвар үйлчилгээний үед гарах бензин, тос, шатах тослох материалын үлдэгдэл, сав баглаа боодол зэрэг аюултай хаягдлуудыг түр хадгалах тусгай зориулалтын агуулах байгуулах ба агуулах нь бохирдуулагч бодис хөрсөнд нэвчихээс сэргийлсэн гадаргуутай, нарны шууд тусгал, галын эх үүсвэрээс тусгаарлагдсан битүүмжэл сайтай байна. Хуримтлагдсан аюултай хаягдлыг дахин боловсруулах үйлдвэрт нийлүүлэх ба энгийн хаягдалтай хамт хаяхыг хориглоно.	Одоогоор аюултай хог хаягдал үүсээгүй байна.	Хог хаягдлын тухай хууль, 2017 он Химийн хорт болон аюултай бодисын тухай хууль, 2016 он Монгол Улсын Засгийн газрын 2018 оны 05 дугаар сарын 02 – ны өдрийн 116 дугаар тогтоол, Аюултай хог хаягдлыг түр хадгалах, цуглуулах, тээвэрлэх, дахин боловсруулах, устгах болон бүртгэх, тайлагнах журам (Хавсралт 1), Аюултай хог хаягдлын жагсаалт (Хавсралт 2) Монгол Улсын Байгаль орчны сайдын 2003 оны 07 дугаар сарын 01- ний өдрийн 127 дугаар тушаал, Аюултай хаягдлын хадгалалт, устгалын бүртгэл

“Улаан дэл усалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төслөөс үзүүлэх нөлөөлөл	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бүүруулах арга хэмжээ	Хэрэгжүүлсэн арга хэмжээ	Баримтлах хууль, норм стандарт, аргачлал
14	Аюултай хаягдлыг ил задгай хадгалсанаас үүдэлтэй хөрс, ус хүнд металлаар бохирдох, агаарт ууршилт явагдах, тэсэрч дэлбэрэх, мал амьтан хордох эрсдэлтэй.	Аюултай хаягдал түр хадгалах агуулахыг тогтмол цоожтой байлгах ба хадгалж буй хаягдлуудын хор аюулын шинж чанарыг илтгэх анхааруулах тэмдэг тэмдэглэгээнүүдийг байршуулсан байна.	-	хөтлөх, мэдээ гаргах заавар (Хавсралт 1), Аюултай хог хаягдлын хадгалалт ба устгалын бүртгэл (Хавсралт 2)

АРАВ. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Гүйцэтгэсэн ажил	Баримтлах стандарт, арга, аргачлал
1. АГААРЫН ЧАНАР					
1.	Агаарын чанарын (NO ₂ , SO ₂ , PM _{2.5} , PM ₁₀) шинжилгээ хийлгэж байх	барилгын ажлын талбайд - Салхин доод талд 20-40 м-ийн бүсэд	3 цэгт сард нэг удаа	2022 оны 5-10 саруудад сар бүр Баян-Өлгий аймгийн УЦУОШГ-ын техникч очиж агаарын чанарын шинжилгээ хийсэн ба хариунуудыг хавсаргав.	
2.	Тээврийн хэрэгслийн хаягдал угааны хяналт шинжилгээ	1. Бензин хөдөлгүүртэй 2. Дизель хөдөлгүүртэй автомашин бүрд	Барилгын ажил эхлэхээс өмнө	-	
3.	Дуу шуугиан, чичиргээний хэмжилт хийх	Агаарын чанарын хяналтын цэгүүд болон ажлын талбаруудад цэг тогтооно.	Сард нэг удаа	-	
2. ГАДАРГЫН БОЛОН ГАЗАР ДООРХ УСНЫ ЧАНАР					
1.	Усны ерөнхий химийн үзүүлэлтүүд	Ажилчдын үнд ахуйн худаг	Сард 1 удаа	2022 оны 5-10 саруудад сар бүр Баян-Өлгий аймгийн УЦУОШГ-ын техникч очиж агаарын чанарын шинжилгээ хийсэн ба хариунуудыг хавсаргав.	

“Улаан дэл усалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

		Сагсай гол	Сард 1 удаа	2022 оны 5-10 саруудад сар бүр Баян-Өлгий аймгийн УЦУОШГ-ын техникч очиж агаарын чанарын шинжилгээ хийсэн ба хариунуудыг хавсаргав.	
2.	Гадаргын болон газрын доорхи усны бохирдлын хяналт хийх/ 20 элемент/	Ажилчдын үнд ахуйн худаг	Сард 1 удаа	Хүнд металлын дээж нь 24 цагийн дотор, тодорхой температурын горимд хадгалан лабораторит хүргүүлэх ёстой байдаг. Баян-Өлгий аймагт хүнд металлын шинжилгээ хийх лаборатори байхгүй бөгөөд Улаанбаатарлуу яаралтай хүргүүлэх асуудалаа шийдсэн үед дээжийг яаралтай авчруулан шинжилгээ хийлгэхээр төлөвлөсөн ч энэ жил авчруулж чадаагүй. Ирэх жил шинжилгээг хийнэ.	
		Сагсай гол	Сард 1 удаа		
3.	Усны мэргэжлийн байгууллагаар голын урсац, горимын хэмжилт судалгааг хийлгэх	Сагсай гол	Жилд 1 удаа	Барилгын ажлын талбайгаас доош 29 км зайд Буянт сумын нутагт байдаг Сагсай гол-Буянт харуулын 2021 оны турш өдөр бүр хийсэн хэмжилтийн мэдээг ашиглан Сагсай голын урсацын горимын талаар тодорхойлов. /Хуудас 60-61-с харна уу/.	
3. ХӨРС, ХӨРСӨН БҮРХЭВЧ					
1.	Хөрсний ерөнхий шинжилгээ (Агрохими, Механик бүрэлдэхүүн)	Барилгын талбайн эргэн тойронд	Барилгын ажил эхлэхийн өмнө, дууссаны дараа, нийт 2 удаа	2022.05.17-нд болон 2022.10.17-ны өдөр 5 цэгээс хөрсний ерөнхий химийн дээжийг авч “Нарт ШУҮН” лабораторит хүргүүлэн шинжилгээг хийлгэсэн хариуг хавсаргав.	

“Улаан дэл услалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

2.	Хөрсний хүнд металлын шинжилгээ Cd/кадми/, Pb/хартугалга/, Cr/хром, Zn /цайр/, Cu /ээс/, Ni /никель/	Барилгын талбайн эргэн тойрон болон машин механизмын зогсоолын талбайгаас	Сард нэг удаа	2022 оны 5-10 саруудад сар бүр хөрсний хүнд металлын шинжилгээнд 10 цэгээс, нянгийн бохирдлын шинжилгээнд 3 цэгээс дээж авч шинжилгээ хийсэн ба хариунуудыг хавсаргав.	
3.	Нянгийн бохирдол: • (1гр-д) Колититр • Cl.perferringens титр	Хаягдлын цэгүүд, ажилчдын бие засах газрын орчмоос	Сард нэг удаа		
4. АМЬТАН, УРГАМАЛ					
1.	Нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээг дагаж мөрдсөн байдалд хяналт тавих	Барилгын талбайн эргэн тойронд	Өдөр бүр хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.		Байгалийн ургамлын тухай хууль, 1995 он Ургамал хамгааллын тухай хууль, 2007 он Монгол Улсын Засгийн газрын 1995 оны 08 дугаар сарын 25 – ны өдрийн 153 дугаар тогтоол, Ховор ургамлын жагсаалт Ургамал хамгаалал. Нэр томъёо, тодорхойлолт MNS 3474 : 2003 Амьтны тухай хууль, 2012 он Ан агнуурын тухай хууль, 2000 он
2.	Барилгын ажлын үед эвдэрсэн газрын нөхөн сэргээлт болон ойн зурвасын ургалтанд хяналт, мониторинг хийх	Нөхөн сэргээлт хийсэн болон ойн зурвас байгуулсан талбайд	Нөхөн сэргээлт хийгдсэний дараа хийнэ.		Монгол Улсын Засгийн газрын 2012 оны 01 дүгээр сарын 11- ний өдрийн 7 дугаар тогтоол, Ховор амьтны жагсаалт

Агаарын шинжилгээ

Хүснэгт 6. Агаарын шинжилгээний дүн

№	Сорьц авсан цэг	Тоосонцор /PM2.5/, мкг/м ³	Хүхэрлэг хий, мкг/м ³	Азотын давхар исэл, мкг/м ³
2022 оны 05 сарын 30				
1	Эхлэх цэг	8	0	4
2	Дунд цэг	10	5	5
3	Төгсгөл цэг	8	2	4
2022 оны 06 сарын 30				
1	Эхлэх цэг	15	4	3
2	Дунд цэг	14	2	2
3	Төгсгөл цэг	18	2	4
2022 оны 07 сарын 18				
1	Эхлэх цэг	12	2	3
2	Дунд цэг	10	3	3
3	Төгсгөл цэг	11	5	4
2022 оны 08 сарын 17				
1	Эхлэх цэг	18	4	8
2	Дунд цэг	20	6	10
3	Төгсгөл цэг	18	4	6
2022 оны 09 сарын 17				
1	Эхлэх цэг	5	6	10
2	Дунд цэг	10	13	17
3	Төгсгөл цэг	29	26	24
2022 оны 10 сарын 18				
1	Эхлэх цэг	18	17	13
2	Дунд цэг	7	7	10
3	Төгсгөл цэг	18	20	18
MNS4585:2016		50	450	200

Барилгын талбай орчмын агаарын чанарын хэмжилтээр Гадаад орчны агаарын чанарын түгээмэл бохирдуулагчийн стандарт MNS4585:2016 ЗДХ-ээс давсан бохирдолгүй хэмжигдсэн байна.

Хөрсний шинжилгээ

Хөрсөнд ерөнхий хими, хүнд элемент, эрүүл ахуйн шинжилгээг “Нарт ШУҮН консалтинг” ХХК-ийн Лабораторид шинжлүүлсэн (Лабораторийн задлан шинжилгээний дүнг тайланд хавсаргав). Шинжилгээний дүнг Монгол улсын стандарт “Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ” (MNS5850:2019)-ийн стандартын хүлцэх агууламжийн үзүүлэлттэй харьцуулж үзлээ.

Хүснэгт 7. Хөрсний химийн үндсэн шинж

№	Гүн, см	рН	Давс %	ЦДЧ dsm	Ялзмаг, %	CaCO ₃ %	NO ₃ мг- 100 гр	Солилцох суурь, мг-экв/100 гр		Шим тэжээлийн элементүүд мг/100 гр	
								Ca ⁺²	Mg ⁺²	P ₂ O ₅	K ₂ O
2022 оны 5 сар											
Гол сувгийн тэнхлэг											
1	0-20	7.23	0.055	0.15	0.61	0.64	0.42	6	7	2.4	9
Хаях сувгийн тэнхлэг											
2	0-20	7.52	0.03	0.083	1.32	0.0	0.37	7	5	2.3	7
Кемп											
3	0-20	8.56	0.031	0.085	1.13	0.96	0.27	7	9	1.7	15
Дөхүүлэх сувгийн тэнхлэг											
4	0-20	8.41	0.077	0.212	0.54	0.8	0.33	7	5	3.6	9
Зайлуулах суваг											
5	0-20	8.43	0.038	0.105	1.27	0.64	0.45	9	7	1.4	14
2022 оны 10 сар											
Гол сувгийн тэнхлэг											
1	0-20	7.29	0.059	0.162	0.69	0.80	0.32	9	5	2.2	8
Хаях сувгийн тэнхлэг											
2	0-20	7.48	0.032	0.089	1.24	0.0	0.29	8	8	1.9	9
Кемп											
3	0-20	8.43	0.029	0.092	1.16	0.96	0.32	9	7	1.6	13
Дөхүүлэх сувгийн тэнхлэг											
4	0-20	8.45	0.076	0.201	0.62	0.64	0.25	8	4	2.9	7
Зайлуулах суваг											
5	0-20	8.52	0.042	0.123	1.13	0.64	0.38	7	7	1.6	12

Хөрсөн дэх химийн үндсэн шинжээс дүгнэвэл дээж авсан цэгийн хувьд сул шүлтлэг-хүчтэй шүлтлэг урвалын орчинтой карбонат багатай, ялзмагийн агууламж маш бага, үржил шимийн үзүүлэлт болох хөдөлгөөнт суурь (P₂O₅ +K₂O)-ийн нийлбэр 9.3 – 16.7 мг/100гр буюу шим тэжээлийн үзүүлэлт дундаж байна. Цахилгаан дамжуулах чанар бага буюу давсжилтгүй байна.

“Улаан дэл усралтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний
биелэлтийн тайлан

Хүснэгт 8. Хөрсний ширхэгийн хэмжээ, механик бүрэлдэхүүн

гүн, см	Механик ширхэгүүд, %, ширхэгийн хэмжээ, мм							Механик бүрэлдэхүүн
	1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01	
2022 оны 5 сар								
Гол сувгийн тэнхлэг								
0-20	15.6	62.1	9.3	4.0	3.3	5.7	13.0	элсэнцэр
Хаях сувгийн тэнхлэг								
0-20	45.5	35.3	6.9	2.3	3.5	6.4	12.2	Элсэнцэр
Кемп								
0-20	28.1	36.2	6.5	5.5	9.5	14.1	29.2	Дунд шавранцар
Дөхүүлэх сувгийн тэнхлэг								
0-20	67.0	14.8	2.9	2.6	6.5	6.3	15.3	элсэнцэр
Зайлуулах суваг								
0-20	42.8	38.4	3.4	4.8	3.2	7.4	15.4	элсэнцэр
2022 оны 10								
Гол сувгийн тэнхлэг								
0-20	12.6	63.1	12.3	3.5	3.3	5.2	12.0	элсэнцэр
Хаях сувгийн тэнхлэг								
0-20	36.5	44.2	7.8	1.9	4.3	5.5	11.7	элсэнцэр
Кемп								
0-20	28.1	36.2	8.5	5.5	9.5	12.1	27.1	Дунд шавранцар
Дөхүүлэх сувгийн тэнхлэг								
0-20	57.4	25.2	3.3	3.1	5.6	5.4	14.1	элсэнцэр
Зайлуулах суваг								
0-20	38.5	41.7	4.3	5.1	3.7	6.7	15.5	элсэнцэр

Хөрсний механик бүрэлдэхүүний задлан шинжилгээний дүнгээр элсэнцэр болон дунд шавранцар механик бүрэлдэхүүнтэй хөрстэй байна.

Хүснэгт 9. Хөрсөн дэх зарим хүнд металлын агууламж, (мг/кг).

Сорьц авсан цэг		Сг мг/кг	Pb мг/кг	Cd мг/кг	Zn мг/кг	Cu мг/кг	Ni мг/кг
2022 оны 05 сар							
Гол сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	20.7	20.5	0.0	44.3	55.7	31.9
	Дээж-2	19.0	20.5	0.0	40.0	19.7	28.7
Дөхүүлэх сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	20.7	29.6	0.0	49.0	20.0	29.5
	Дээж-2	25.9	31.8	0.0	32.2	22.7	28.3

**“Улаан дэл усалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний
биелэлтийн тайлан**

Сорьц авсан цэг		Cr мг/кг	Pb мг/кг	Cd мг/кг	Zn мг/кг	Cu мг/кг	Ni мг/кг
Үерийн ус зайлуулах тэнхлэг	Дээж-1	22.4	29.6	0.0	57.3	25.4	30.7
	Дээж-2	17.3	25.0	0.0	97.5	21.7	27.0
Хаягдал сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	31.1	43.2	0.0	0.0	11.0	24.2
	Дээж-2	22.4	22.8	0.0	0.0	10.4	23.4
Кемп	Дээж-1	25.9	36.4	0.0	49.0	23.0	31.1
Авто зогсоол	Дээж-1	24.2	38.7	0.0	82.9	29.0	32.3
2022 оны 06 сар							
Гол сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	25.6	38.7	0.0	60.4	26.4	10.5
	Дээж-2	38.0	25.0	0.0	59.6	32.0	12.7
Дөхүүлэх сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	33.5	43.2	0.0	48.5	33.7	12.7
	Дээж-2	33.4	31.8	0.0	49.4	8.0	6.7
Үерийн ус зайлуулах тэнхлэг	Дээж-1	35.6	18.2	0.0	31.2	11.0	9.7
	Дээж-2	29.3	36.4	0.0	63.5	31.4	12.3
Хаягдал сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	24.2	38.7	0.0	40.9	18.7	9.7
	Дээж-2	17.3	22.8	0.0	41.5	20.0	9.0
Кемп	Дээж-1	47.1	13.7	0.0	53.7	33.0	10.1
Авто зогсоол	Дээж-1	62.1	55.0	0.0	53.7	33.4	20.5
2022 оны 07 сар							
Гол сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	29.2	12.2	0.0	51.3	26.9	35.5
	Дээж-2	36.2	12.9	0.0	44.5	24.7	40.5
Дөхүүлэх сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	28.7	20.4	0.0	60.3	33.2	54.6
	Дээж-2	28.2	18.3	0.0	44.1	35.2	41.2
Үерийн ус зайлуулах тэнхлэг	Дээж-1	28.2	18.7	0.0	44.1	39.3	41.2
	Дээж-2	44.3	18.2	0.0	39.5	39.8	51.8
Хаягдал сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	25.6	19.6	0.0	45.5	14.8	31.5
	Дээж-2	22.9	10.7	0.0	46.4	14.1	42.1
Кемп	Дээж-1	5.7	8.8	0.0	72.8	13.4	32.9
Авто зогсоол	Дээж-1	26.5	17.9	0.0	92.6	33.4	46.8
2022 оны 08 сар							
Гол сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	22.1	28.2	0.0	69.4	40.5	31.6
	Дээж-2	25.5	35.5	0.0	64.5	20.5	28.9
Дөхүүлэх сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	23.8	26.8	0.0	78.5	32.5	23.1
	Дээж-2	20.4	31.4	0.0	74.9	38.5	25.8
Үерийн ус зайлуулах тэнхлэг	Дээж-1	29.0	25.9	0.0	53.7	40.5	37.3
	Дээж-2	47.3	26.7	0.0	95.4	45.2	31.4
Хаягдал сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	35.2	45.0	0.0	72.2	15.5	24.1
	Дээж-2	22.1	27.3	0.0	60.0	16.0	29.8
Кемп	Дээж-1	17.3	15.9	0.0	88.6	13.5	35.4

**“Улаан дэл усралтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний
биелэлтийн тайлан**

Сорьц авсан цэг		Cr мг/кг	Pb мг/кг	Cd мг/кг	Zn мг/кг	Cu мг/кг	Ni мг/кг
Авто зогсоол	Дээж-1	49.0	34.1	0.0	74.6	32.5	45.4
2022 оны 09 сар							
Гол сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	22.4	26.3	0.0	73.3	31.0	38.5
	Дээж-2	36.4	38.8	0.0	70.9	19.0	27.4
Дөхүүлэх сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	20.3	22.1	0.0	71.9	37.4	18.2
	Дээж-2	26.4	30.4	0.0	75.1	35.5	25.4
Үерийн ус зайлуулах тэнхлэг	Дээж-1	36.4	26.3	0.0	58.4	43.4	34.7
	Дээж-2	46.4	28.4	0.0	76.8	46.0	35.0
Хаягдал сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	28.5	20.4	0.0	68.8	22.4	37.9
	Дээж-2	27.5	32.5	0.0	62.1	29.4	25.7
Кемп	Дээж-1	18.2	14.6	0.0	83.8	13.4	36.5
Авто зогсоол	Дээж-1	54.6	38.8	0.0	74.5	29.4	47.4
2022 оны 10 сар							
Гол сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	25.3	29.4	0.0	59.0	42.2	38.2
	Дээж-2	37.2	39.7	0.0	76.4	20.2	24.3
Дөхүүлэх сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	21.4	20.1	0.0	69.8	36.1	17.4
	Дээж-2	25.3	32.5	0.0	76.1	39.5	27.3
Үерийн ус зайлуулах тэнхлэг	Дээж-1	37.1	27.0	0.0	59.0	42.2	38.2
	Дээж-2	45.3	29.3	0.0	75.6	45.4	36.1
Хаягдал сувгийн тэнхлэг	Дээж-1	29.1	23.4	0.0	70.1	26.1	35.4
	Дээж-2	26.4	32.5	0.0	63.0	30.3	28.6
Кемп	Дээж-1	55.2	40.1	0.0	75.6	30.1	45.2
Авто зогсоол	Дээж-1	19.4	18.6	0.0	81.0	19.4	38.6
MNS 5850:2019		100	70	1.5	150	80	100

Шинжлүүлсэн элементүүдийн хувьд “Хөрс бохирдуулагч бодис, элементүүдийн зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ” (MNS 5850:2019)-ийн стандартын хүлцэх агууламжаас давсан үзүүлэлт илрээгүй.

“Улаан дэл услалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний
биелэлтийн тайлан

Хүснэгт 10. Хөрсний эрүүл ахуй

Дээжийн дугаар	Нянгийн тоо MNS 6341:2012	Гэдэсний савханцрын титр (E.coli)MNS 5367:2004		Анаэробын (Cl.perfringens) MNS 6341:2012	
	Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг
2022 оны 5 сар					
00	3.2*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Хогийн цэг	2.8*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Муу усны нүх	5.1*10 ⁵	0.1	2	0.1<	1
2022 оны 6 сар					
00	4.3*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Хогийн цэг	5.9*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Муу усны нүх	3.1*10 ⁵	0.1	2	0.1<	1
2022 оны 7 сар					
00	4.8*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Хогийн цэг	4.1*10 ⁵	0.1	2	0.1<	1
Муу усны нүх	2.3*10 ⁵	0.1	2	0.1<	1
2022 оны 8 сар					
00	5.1*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Хогийн цэг	7.9*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Муу усны нүх	3.7*10 ⁵	0.1	2	0.1<	1
2022 оны 9 сар					
00	4.1*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Хогийн цэг	8.3*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Муу усны нүх	2.8*10 ⁵	0.1	2	0.1<	1
2022 оны 10 сар					
00	3.9*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Хогийн цэг	7.9*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Муу усны нүх	2.1*10 ⁵	0.1	2	0.1<	1

Эрүүл ахуйн үзүүлэлтүүд “Хот суурин газрын хөрсний ариун цэврийн үнэлгээний үзүүлэлтийн норм, хэмжээ” (MNS 3297:2019)-ийн стандартаас Гэдэсний бүлгийн савханцар бага зэргийн бохирдолтой байгаа бөгөөд /Cl.perfrings перфрингес/-ийн үзүүлэлт бохирдолгүй хэвийн хэмжээнд байна.

“Улаан дэл усралтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний
биелэлтийн тайлан

Хүснэгт 11. Ундны усны химийн шинжилгээний дүн

Тодорхойлсон үзүүлэлт	Ундны ус						Ундны усны стандарт MNS 0900:2018
	2022.05.17	2022.06.30	2022.07.18	2022.08.17	2022.09.17	2022.10.18	
Цахилгаан дамжуулах чанар		764.0	781.0	760.0	770.0	768.7	-
Усны орчин	7.36	7.9	7.64	7.14	7.56	7.5	6.5-8.5
Жинлэгдэх бодис		илр	илр	илр	илр	Илр	1000 мг/л
ПИЧ		1.9	2.6	2.9	2.4	2.4	10 мг/л
Аммони	0.6	0.14	0.21	0.02	0.012	0.013	1.5 мг/л
Нитрит	0.24	0.003	0.003	-	0.002	0.004	1.0 мг/л
Нитрат	2.7	0.12	0.05	1.33	0.06	0.66	50 мг/л
Фосфор		0.01	0.01	0.002	0.007	0.006	3.5 мг/л
Фтор		0.22	0.37	0.09	0.22	0.10	0.7-1.5 мг/л
Төмөр	0.0	0.01	0.01	0.06	0.03	0.09	
Гидрокарбонат		212.2	224.5	212.3	215.9	204.9	
Сульфат ион	7.2	124.5	122.0	136.6	127.7	120.5	500 мг/л
Хлорийн ион	38.9	35.4	39.7	29.4	34.4	32.6	350 мг/л
Хатуулаг	4.48	5.0	5.4	5.44	5.28	5.16	7.0 мг/эква*л
Кальцийн ион	32.86	48.1	56.1	32.1	46.1	38.5	100 мг/л
Магний ион	34.65	31.6	31.6	46.7	36.2	39.4	30 мг/л
Натри Кали		52.5	48.5	42.7	47.0	40.1	
Эрдэсжилт		504.3	542.4	499.8	507.3	475.9	

Химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, кальцийн бүлгийн, 1-р төрлийн цэнгэгдүү буюу харьцангуй ихэвтэр эрдэсжилттэй, хатуувтар ус байна. “Ундны усны. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ MNS 0900:2018” стандартын шаардлага хангаж байна.

“Улаан дэл усралтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний
биелэлтийн тайлан

Хүснэгт 12. Сагсай голын усны химийн шинжилгээний дүн

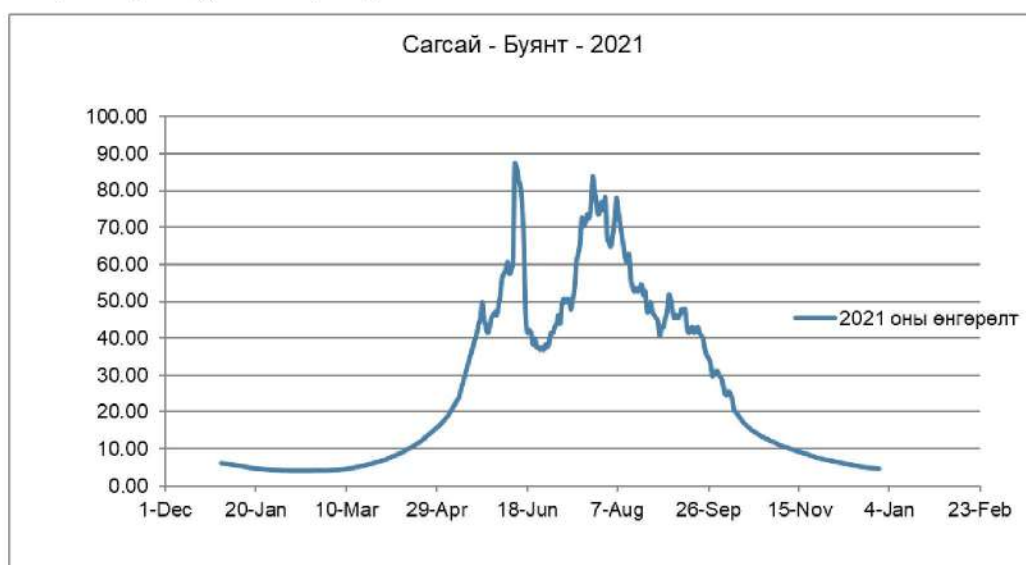
Тодорхойлсон үзүүлэлт	Сагсай гол						Ундны усны стандарт MNS 0900:2018
	2022.05.17	2022.06.30	2022.07.18	2022.08.17	2022.09.17	2022.10.18	
Цахилгаан дамжуулах чанар	81.4	89.7	94.5	107.1	152.8	147.2	-
Усны орчин	7.19	7.13	7.25	6.58	7.14	6.9	6.5-8.5
Жинлэгдэх бодис	2.3	2.8	илр	13.4	илр	2.1	1000 мг/л
ПИЧ	1.53	1.6	3.0	1.0	1.12	3.8	10 мг/л
Аммони	0.11	0.08	0.17	0.04	0.02	0.04	1.5 мг/л
Нитрит	0.002	0.002	0.001	0.003	0.001	0.001	1.0 мг/л
Нитрат	0.08	0.08	0.08	0.10	0.15	0.14	50 мг/л
Фосфор	0.015	0.01	0.01	0.009	0.004	0.002	3.5 мг/л
Фтор	0.13	0.10	0.06	0.02	0.22	0.22	0.7-1.5 мг/л
Төмөр	0.04	0.03	0.03	0.14	илр	0.07	
Гидрокарбонат	37.8	53.7	53.1	48.8	73.2	68.3	
Сульфат ион	1.55	2.27	8.4	4.3	11.8	0.72	500 мг/л
Хлорийн ион	1.13	2.55	1.3	1.8	3.9	1.8	350 мг/л
Хатуулаг	0.52	0.8	0.8	0.84	1.12	1.14	7.0 мг/экв*л
Кальцийн ион	7.21	11.2	9.6	11.2	16.8	16.8	100 мг/л
Магний ион	1.9	2.9	3.9	3.4	3.4	4.4	30 мг/л
Натри Кали	4.0	5.0	7.0	2.5	11.0	1.25	
Эрдэжилт	53.6	77.6	83.3	72.0	120.1	93.3	

Шинжилгээгээр Сагсай голын ус нь химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, кальцийн бүлгийн, 1-р төрлийн, чанарын хувьд нэн цэнгэг буюу ялимгүй эрдэжилттэй, маш зөөлөн ус байна. Голын ус нь “MNS 0900:2018 Хүрээлэн буй орчин. Эрүүл мэндийг хамгаалах. Аюулгүй байдал. Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ” стандартын шаардлагыг хангаж байна.

Сагсай гол

Сагсай гол нь Төв Азийн гадагш урсацгүй ай сав, Хар нуур-Ховд голын сав газарт хамаарна. Монгол Алтай нурууны төгсөх үзүүрийн Гичгэний нурууны хойт Нартын дух уул (3880 м)-ын өврөөс усжих Хойт Цахирын амны гол ба Бурхан буудай уулын баруун, өврийн салбар уулсаас усжих олон сайр-горхиос эх авч, Сагсай хэмээн нэрлэгдэнэ. Түүнд Цагаан сайр баруун гар талаас, зүүн гар талаас Төгрөгийн гол цутгах ба Захуйн говийн баруун шувтрах үзүүрийн Нүцгэн талын доод Хаяагийн цагаан орчимд шургана.

Сагсай голын ус хурах талбай 2524 км², урт 106 км, дундаж хэвгий 0.0215, голын сүлжээний нягт бага 0.18 км/км². Голдрилын дундаж өндөр 2176 м, ус хагалбарын шугамын урт 344 км, түүний дундаж өндөр 2657.5 м, ус хурах талбайн дундаж өндөр 2341 м, хөндийн гүн дунджаар 482 м, ус хурах талбайн дундаж өргөн 24 км, сав газрын суналын зэрэг 4.42, ус хагалбарын шугамын тахиршлын зэрэг 1.9, хажуугийн хэрчигдэл бага 0.77 байна.

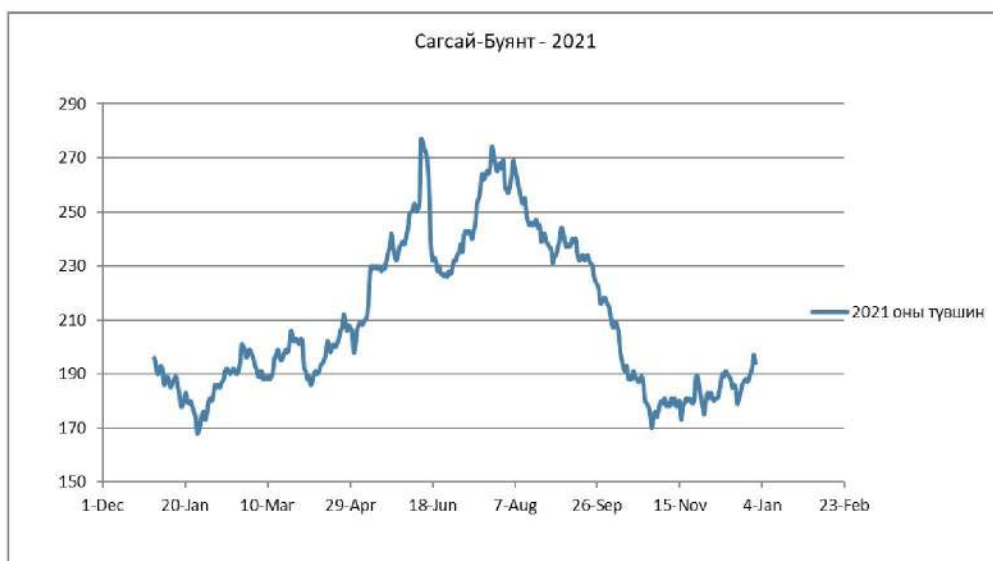
Зураг 3. 2021 оны урсцын гидрограф

Дээрх график нь голын усны жилийн доторх горимыг харуулна. Сагсай голын урсац олон жилийн дундаж услагтай жилд Буянт харуул орчмоор дунджаар 25.4 шоо м/с байна. Жилийн дундаж урсац 5 хувийн хангамшилтай буюу элбэг устай жилд 67.3 шоо м/с хүрэх ба 97 хувийн хангамшилтай буюу бага устай жилд 4.06 шоо м/с болж буурна.

Хүснэгт 13. Хур борооны үерийн их урсац

№	Гол – харуул		Янз бүрийн хангамшилтай өнгөрөлт					
			5%	25%	50%	97%	100%	
1	Сагсай-Буянт	Q	82.7	65.3	43.9	14.0	4.06	4.00

“Улаан дэл усралтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний
биелэлтийн тайлан

Зураг 4. 2021 оны голын усны түвшин

Хүснэгт 14. 2019-2021 оны голын усны түвшин дундаж, их, бага

1	2	Хамгийн их				Зуны хамгийн бага				Өвлийн хамгийн бага			
		Түвшин	сар, өдөр		Тохиолдлын тоо	Түвшин	сар, өдөр		Тохиолдлын тоо	Түвшин	сар, өдөр		Тохиолдлын тоо
			эхний	эцсийн			эхний	эцсийн			эхний	эцсийн	
2021	211	278	VI.11	VI.11	1	199	X.10	X.10	1	167	I.27	I.27	1
2020	213	273	VIII.01	VIII.01	2	184	V.16	X.14	2	175	XII.08	XII.08	1
2019	200	304	VI.20	VII.16	2	186	IX.25	IX.25	1	169	XII.24	XII.24	1

Голын усны чанар:

Голоос 2022 оны 07 сарын 18-нд дээж авч Баян-Өлгий аймгийн УЦУОШГ-ын лабораторид шинжлүүлсэн. Шинжилгээгээр голын ус нь химийн бүрэлдэхүүнээрээ гидрокарбонатын ангийн, кальцийн бүлгийн, 1-р төрлийн, чанарын хувьд нэн цэнгэг буюу ялимгүй эрдэсжилттэй, маш зөөлөн ус байна. Голын ус нь “MNS 0900:2018 Хүрээлэн буй орчин. Эрүүл мэндийг хамгаалах. Аюулгүй байдал. Ундны ус. Эрүүл ахуйн шаардлага, чанар, аюулгүй байдлын үнэлгээ” стандартын шаардлагыг хангаж байна.

**АРВАН НЭГ. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ, ОРОЛЦОГЧ ТАЛУУДАД МЭДЭЭЛЭЛ ӨГӨХ,
ТАЙЛАГНАХ, ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭ**

Аливаа байгууллагын байгаль орчны асуудлыг хариуцах, удирдан зохион байгуулах бүтэц нь ISO 14001 2004 (MNS 2006) стандартад заасан Байгаль орчны удирдлагын тогтолцоо (БОУТ) бөгөөд үүнд тухайн байгууллагын байгаль орчны бодлогын хүрээнд төлөвлөххэрэгжүүлэх-хянах-шийдэх гэсэн 4 үйл ажиллагаа тасралтгүй хийгдэж байгаль орчны үзүүлэлт байнга сайжирч байх нөхцлийг бүрдүүлдэг. Менежментийн тогтолцоонд байгууллагын бүтэц, төлөвлөлт, хариуцлага, практик үйл ажиллагаа, бодлого, дүрэм журмын баримт бичиг, процесс, нөөцийг хамааруулдаг (ISO 14001, 2004).

БОУТ-ны бүрдэл хэсэг, үйл ажиллагааны товч тайлбар:

Байгаль орчны бодлого: Тухайн байгууллагын байгаль орчны үзүүлэлтийн талаар дээд удирдлагаас тогтоосон зорилт, чиглэл юм.

Төлөвлөлт: Байгаль орчны асуудал, хууль журам, стандартын шаардлага, байгаль орчны талаар баримтжуулж, баталгаажуулсан зорилго, зорилт, хөтөлбөр;

Хэрэгжүүлэлт: Хүн, материал, технологи, дэд бүтэц, санхүүгийн нөөц, үүрэг, хариуцлага, захиргаа, ажиллагсдын мэдлэг чадвар, сургалт, харилцаа холбоо, байгаль орчны баримт бичиг болон үйл ажиллагааны хяналт, удирдлага, онцгой нөхцлийн бэлэн байдлыг хангах, хариу арга хэмжээ авах ажиллагаа;

Хяналт, сайжруулалт: Хяналт шинжилгээ, хэмжилт, гүйцэтгэлийн шалгалт, дутагдал, доголдлыг засах, сайжруулах, сэргийлэх, бүртгэлийн хяналт удирдлага, дотоод аудит;

Удирдлагын хяналт: Байгууллагын дээд удирдлагын зүгээс тогтмол хугацаанд хийх хяналт шалгалтын үйл ажиллагаа, байгаль орчны бодлогын хэрэгжилт, гүйцэтгэлийн үзүүлэлт, үр дүнг хянана.

Хүснэгт 15. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага, зохион байгуулалтын зардал

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв	Хэрэгжүүлэх хувиарь						Хариуцсан албан тушаалтан	тайлбар
			2022							
			3 сар	4 сар	5 сар	6 сар	7 сар	8 сар		
1	Үйл ажиллагаа, онцлогт тохируулан ХАБЭА болон БО-ны бодлого дүрэм журмыг боловсруулан ажилчдад танилцуулах.	Үйл ажиллагааны зардалд тусган хэрэгжүүлэх	хэрэгжүүлсэн						ХАБЭА инженер, БО-ны мэргэжилтэн	Барилгын ажил гүйцэтгэгч компани хариуцан хэрэгжүүлэх
2	Ажилчдыг хөдөлмөр хамгааллын эрүүл, аюулгүй орчинд ажиллах нөхцөлөөр хангах.		Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.							
2	Аюулгүй ажиллагааны дүрэм журмыг баримтлан ажиллаж байгаа эсэхэд хяналт тавих, уг ажлын хүрээнд ажлын байрны үзлэг хийх.		Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.							
3	Барилгын талбайн байгаль орчин, хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн дотоод хяналтын хуудас бөглөн, алдаа, зөрчлийг залруулах, арилгуулах ажлыг хэрэгжүүлж байх		Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.							
4	Услалтын системийн байгууламжийг батлагдсан зураг төслийн дагуу барьж байгуулах.		Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.						Төслийн удирдагч	

“Улаан дэл услалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв	Хэрэгжүүлэх хувиарь						Хариуцсан албан тушаалтан	тайлбар
			2022							
			3 сар	4 сар	5 сар	6 сар	7 сар	8 сар		
5	Төслийн зүгээс байгаль орчин, нийгэм эдийн засгийн зохистой үзүүлэлтийг хангах, төслийн ажилчид ба орон нутгийн иргэдээс гомдол, санал гарсан тохиолдолд цаг алдалгүй санал гомдолыг нь барагдуулах зорилгоор гомдол барагдуулах менежментийн төлөвлөгөөг тогтвортой хэрэгжүүлэх;		Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.						Олон нийттэй харьцах мэргэжилтэн	
7	Соёлын өвийг хамгаалах тухай МУ-ын хуулийн дагуу газрын хэвлийг ашиглах явцад түүх, соёлын дүрсгалт зүйл илэрвэл ажлаа зогсоож энэ тухай дүүргийн Засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх		Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.							
8	Байгаль хамгаалах менежментийн төлөвлөгөө, биелэлтийн талаар орон нутгийн удирдлага болон ард иргэдтэй үулзалт зохион байгуулж, тайлагнах.		11 сард хийхээр төлөвлөж байна.							
Нийт зардал		-								

АРВАН ХОЁР. ТУХАЙН ЖИЛИЙН БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ НӨЛӨӨЛЛИЙН БҮСИЙН ОРШИН СУУГЧДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд аюул учруулж болзошгүй сөрөг нөлөөллийн талаарх мэдээллийг оролцогч талуудад нээлттэй байх гэсэн зарчмын дагуу төсөл хэрэгжиж буй нутгийн иргэд, орон нутгийн удирдлага болон холбогдох бусад байгууллагын төлөөлөл багтсан оролцогч талуудад төслийн үйл ажиллагаа, БОМТ, түүний биелэлтийг тайлагнах, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний санал авах зорилгоор дараах арга хэмжээг төлөвлөсөн ба тус арга хэмжээнд төсөвлөсөн.

Төсөл хэрэгжих хугацаанд Төсөл хэрэгжүүлэгчийн үйл ажиллагааны үе шат бүрт дээрх субъектүүд тодорхой хэмжээнд оролцож, хэрэгжилтэнд хяналт тавиж, шийдвэр гаргана.

Хүснэгт 16. Гүйцэтгэлийн шатны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх хуваарь

БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх байгууллагууд	Тайлагнах хэлэлцүүлэх хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Хугацааны тов	Хэлэлцүүлгээр санал авах чиглэл	Биелэлт
Иргэд олон нийт/дурын оролцогч, сонирхогч талууд	Санал, хүсэлт хүлээн авч төсөлтэй холбогдох гомдлыг барагдуулах	Байгаль орчны талаар тавьсан санал гомдолтой холбогдол бүхий бүх төрлийн мэдээлэл	Төсөл хэрэгжих бүх хугацааны турш	Сонирхогч оролцогч талуудыг хүссэн мэдээллээр хангах	Тогтмол хэрэгжүүлэн ажилласан.
БОАЖЯ	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг боловсруулан БОАЖЯ-аар батлуулна.	Байгаль орчныг хамгаалах хууль тогтоомж, энэхүү байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тодорхойлсон сөрөг нөлөөг бууруулах, арилгах арга хэмжээний зөвлөмж, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг үндэслэн зөвхөн тухайн жилд хийгдэх ажлуудын төлөвлөгөөг боловсруулсан байна.	Жил бүрийн 12 дугаар сард багтаан дараа оны тухайн жилийн БОМТ-г батлуулна.	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төслийн үйл ажиллагааг эхлүүлэх, үргэлжлүүлэхийг зөвшөөрсөн байгаль орчны үндсэн баримт бичиг болно.	2022 оны биелэлтийн тайланг дүгнүүлсэний дараа 2023 оны БОМТ-г батлуулахаар БОАЖЯ-нд хүргүүлнэ.
Аймгийн байгаль орчны газар	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг ханган биелүүлж түүний үр дүнг	Жил бүрийн 11 дүгээр сарын	Тухайн жилийн БОМТ-ний биелэлтийн тайланг газар дээр нь хянаж, дүгнэх ажлын	

“Улаан дэл усалтын систем” төслийн 2022 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлтийн тайлан

БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх байгууллагууд	Тайлагнах хэлэлцүүлэх хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Хугацааны тов	Хэлэлцүүлгээр санал авах чиглэл	Биелэлт
	<p>төлөвлөгөөний биелэлтийн тайланг аймгийн байгаль орчны газарт хүргүүлнэ.</p>	<p>тусгасан биелэлтийн тайлан боловсруулан хүргүүлнэ.</p>	<p>01-ний дотор аймгийн байгаль орчны газарт 3-аас доошгүй хэвлэмэл хувь болон цахим хэлбэрээр хүргүүлнэ.</p>	<p>хэсгийг аймгийн Засаг даргын захирамжаар байгуулах ба ажлын хэсэг тухайн жилийн БОМТ-ний биелэлтийг газар дээр нь шалгаж, дүгнэх ажлыг 11 дүгээр сарын 30-ны дотор зохион байгуулж, оноогоор дүгнэнэ. Ажлын хэсгийн үнэлсэн нэгдсэн дүн 90 онооноос дээш гүйцэтгэлтэй байвал төсөл хэрэгжүүлэгчээс боловсруулж ирүүлсэн дараа жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хянан батлах нэг нөхцөл болно.</p>	<p>Хүргүүлсэн.</p>

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/18
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" ажлын орчим/эхлэх цэг/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 2 ш агаар
Хүлээн авсан огноо : 2022.05.30
Сорьцны тодорхойлолт : агаарын сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо : 2022.05.30
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн MNS 4585:2016
1	MNS 17.2.5.11:88	Азотын давхар исэл мкг/м ³	4
2	MNS 17.2.5.12:88	Хүхэрлэх хий мкг/м ³	0
3		Тоосонцор PM2.5 мкг/м ³	8

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *Н.Самаргүл* П.ЖАНАРГҮЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч, ЧМ: *М.Ботакөз* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН : БОШЛ-ийн инженер: *Т.Мөлдир* Т.МӨЛДИР

16263359
04 4 9025704

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/19
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" ажлын орчим/2 р цэг/
голын эсрэг тал /2/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 2 ш агаар
Хүлээн авсан огноо : 2022.05.30
Сорьцны тодорхойлолт : агаарын сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо : 2022.05.30
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн MNS 4585:2016
1	MNS 17.2.5.11:88	Азотын давхар исэл мкг/м3	5
2	MNS 17.2.5.12:88	Хүхэрлэх хий мкг/м3	5
		Тоосонцор PM2.5 мкг/м3	10

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *П.Жанаргүл* П.ЖАНАРГҮЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч, ЧМ: *М.Ботакөз* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН : БОШЛ-ийн инженер: *Т.Мөлдир* Т.МӨЛДИР

7042-2799
7042-2799

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/20
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" ажлын орчим/төгсгөл цэг/
голын эсрэг тал /2/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 2 ш агаар
Хүлээн авсан огноо : 2022.05.30
Сорьцны тодорхойлолт : агаарын сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо : 2022.05.30
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн MNS 4585:2016
1	MNS 17.2.5.11:88	Азотын давхар исэл мкг/м ³	4
2	MNS 17.2.5.12:88	Хүхэрлэх хий мкг/м ³	2
		Тоосонцор PM2.5 мкг/м ³	8

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *М.Жанаргүл* П.ЖАНАРГҮЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч,ЧМ: *М.Ботакөз* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН : БОШЛ-ийн инженер: *Т.Мөлдир* Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

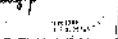
Баян-Өлзий аймаг, Баян сум, 5-р баг
утас 7042-2786

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар өнөөг . 2022/115
Сорил ирүүлсэн газрын нэр, хэм, утас . "Солондэй трейд ХХК" аялын орчим/ХХКМ ЦХГ/
Сорил авсан хуний нэр, албан тушаал . Т.Мөлдир /инженер/
Сорилны төв, төрөл . 2 ш агаар
Хулзсан өвсөн өгчөө . 2022.06.30
Сорилны төлөөр хийгдсэн . агаарын сорил
Шалчилсан аргын стандарт . MNS, MNS 450
Шалчилсан өнөөг . 2022.06.30
Үр дүн

№	Шалчилсан аргын стандартууд	Шалчилсан төрөл	Гарсан дүн MNS #585.2018
1	MNS 17.2.5.11:88	Азотын давхар исэл мг/м ³	3
2	MNS 17.2.5.12:88	Хүхэртэй хий мг/м ³	4
3		Тосондир Рүс.6 мг/м ³	15

БАТАЛГААЖУУЛСАН ҮЦҮӨШТӨВИЙН ДАРГА *Н.Самбуура* П.ЖАНАРГУУЛ
БОШЛ-ийн зөвлөх, ЧМ. *Мр* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН - БОШЛ-ийн инженер: *Мандуу* Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймэг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/116
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд ай трейд ХХК" ажлын орчим/2-р цаг/
голын эсрэг тал /2/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 2 ш агаар
Хүлээн авсан өгнөө : 2022.06.30
Сорьцны тодорхойлолт : агаарын сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн өгнөө : 2022.06.30
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн MNS 4585:2016
1	MNS 17.2.5.11.88	Азотын давхар исэл мг/м ³	2
2	MNS 17.2.5.12.88	Хүхэрлэх хий мг/м ³	2
		Тоосонцор PM2.5 мг/м ³	14

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *М.Самсүх* П.ЖАНАРГҮҮЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч ЧМ: *М.Ботажэз* М.БОТАЖЭЗ
ХЯНАСАН: БОШЛ-ийн инженер: *Т.Мөлдир* Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/117
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд 9х трейд ХХК" ажлын орчим/төсгөл цэрг
голын эсрэг тал /2/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөлдир лонхонер/
Сорьцын тоо, төрөл : 2 ш агаар
Хүлээн авсан өгнөө : 2022.05.30
Сорьцын тодорхойлолт : агаарын сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн өгнөө : 2022.05.30
Үр дүн

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн MNS 4585.2016
1	MNS 17.2.5.11-88	Азотын давхар исэл мкг/м ³	4
2	MNS 17.2.5.12-88	Хүхэрлэх хий мкг/м ³	2
		Тооцонцор PM2.5 мкг/м ³	16

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *П.Жанаргүл* П.ЖАНАРГҮЛ
БОШП-ийн эрхлэгч, ЧМ: *М.Ботаквэ* М.БОТАКВЭ
ХЯНАСАН: БОШП-ийн инженер: *Т.Мөлдир* Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/118
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд ай трейд ХХК" ажлын орчим/ахлах цэц/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцны 100, төрөл : 2 ш агаар
Хүлээн авсан огноо : 2022.07.18
Сорьцны тодорхойлолт : агаарын сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн өмнө : 2022.07.18
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн MNS 4585:2016
1	MNS 17.2.5.11.88	Азотын диоксид исэл мг/м ³	3
2	MNS 17.2.5.12.88	Хүхэрлэх хий мг/м ³	2
3		Тоосонцор PM2.5 мг/м ³	12

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга:
БОШЛ-ийн эрхлэгч, ЧМ:
ХЯНАСАН : БОШЛ-ийн инженер:

Н.Самаргун
М.Ботакөз
Т.Мөлдир

П.ЖАНАРГУЛ
М.БОТАКӨЗ
Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баан-Өтгөл аймгаар, Өтгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/119
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хааг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" ажлын орчим/2 р цэг/
голын эсрэг Тал /2/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцын тоо, төрөл : 2 ш агаар
Хүлээн авсан өнөө : 2022.07.18
Сорьцын тодорхойлолт : агаарын сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн өнөө : 2022.07.18
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн MNS 4585:2016
1	MNS 17.2.5.11.88	Азотын давхар исэл мг/м ³	3
2	MNS 17.2.5.12.88	Хүхэрлэг хий мг/м ³	3
		Тоооонцур PM2.5 мг/м ³	10

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *П.Жанаргүл* П.ЖАНАРГҮҮЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч.ЧМ: *М.Ботакөз* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН: БОШЛ-ийн инженер: *Т.Мөлдир* Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ 2022/120
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас "Эс энд эй трийд ХХК" ажлын орчим/төгсгөл цаг/
голын эсрэг тал /2/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал Т Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл 2 ш агаар
Хүлээн авсан огноо 2022.07.18
Сорьцны тодорхойлолт агаарын сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо 2022.07.18
Үр дүнс

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн MNS 4585:2016
1	MNS 17.2.5.11.88	Азотын давхар исэл мг/м ³	4
2	MNS 17.2.5.12.88	Хүхэрлэх үий мг/м ³	5
		Тоосонцор PM2.5 мг/м ³	11

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга:
БОШЛ-ийн эрхлэгч, ЧМ:
ХЯНАСАН : БОШЛ-ийн инженер:

П.Жанаргул П.ЖАНАРГУЛ
М.Ботаквэз М.БОТАКВЭЗ
Т.Мөлдир Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өгтэй сум, 5-р баг
Утас 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/118
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" ажлын орчим/эхлэх цуг/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 2 ш агаар
Хүлээн авсан огноо : 2022.08.17
Сорьцны тодорхойлолт : агаарын сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо : 2022.08.18
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн MNS 4585:2016
1	MNS 17.2.5.11.88	Азотын давхар исэл мг/м ³	8
2	MNS 17.2.5.12.88	Хүхэрлэг хий мг/м ³	4
3		Тоосонцор PM _{2.5} мг/м ³	18

БАТАЛГААЖУУЛСАН, УЦУОШТӨВНИЙ ДАРГА

БОШЛ-ийн эрхлэгч, ИМ:

ХЯНАСАН : БОШЛ-ийн инженер:

П.Жанаргуул
М.Ботакөз
Т.Мөлдир
П.ЖАНАРГУУЛ
М.БОТАКӨЗ
Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2796

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/119
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас: "Эс энд ай трейд ХХК" ажлын орчимд р цэг/
галын эсрэг тал /2/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал: Т.Мөлдир инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 2 ш агаар
Хугацаа авсан огноо : 2022.08.17
Сорьцны тодорхойлолт : агаарын сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо : 2022.08.18
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн MNS 4585.2016
1	MNS 17.2.5.11.88	Азотын давхар исэл мг/м ³	10
2	MNS 17.2.5.12.88	Хуурайлагчийн мг/м ³	5
		Тоосонцор PM2.5 мг/м ³	20

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *М.Мунуша* П.ЖАНАРГҮЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч, ЧМ: *М.Мунуша* М.БОТАКӨӨ
ХЯНАСАН: БОШЛ-ийн инженер: *М.Мунуша* Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар өн/№ : 2022/120
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" ажлын өрчим/өгсгөл цаг/
голын эсрэг тал /2/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Молдир /инженер/
Сорьцны төв, төрөл : 2 ш агаар
Хүлээн авсан өгнөө : 2022.08.17
Сорьцны тодорхойлолт : агаарын сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн өгнөө : 2022.08.18
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн MNS 4585.2016
1	MNS 17.2.5.11.88	Азотын давхар исэл мг/м3	6
2	MNS 17.2.5.12.88	Хүхэрлэг хий мг/м3	4
		Тоосонцор PM2.5 мкг/м3	18

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга
БОШЛ-ийн эрхлэгч/М
ХЯНАСАН : БОШЛ-ийн инженер.

Молдир
Молдир
Молдир
П.ЖАНАРГУЛ
М.БОТАКӨЗ
Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/124
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" ажлын орчим/эхлэх цэг/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 2 ш агаар
Хүлээн авсан огноо : 2022.09.17
Сорьцны тодорхойлолт : агаарын сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо : 2022.09.18
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн MNS 4585:2016
1	MNS 17.2.5.11:88	Азотын давхар исэл мкг/м3	5
2	MNS 17.2.5.12:88	Хүхэрлэх хий мкг/м3	10
3		Тоосонцор PM2.5 мкг/м3	29

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *П.Жанаргүл* П.ЖАНАРГҮЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч,ЧМ: *М.Ботакөз* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН : БОШЛ-ийн инженер: *Т.Мөлдир* Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Элгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/125
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" ажлын орчим/2 р цэг/
голын эсрэг тал /2/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 2 ш агаар
Хүлээн авсан огноо : 2022.09.17
Сорьцны тодорхойлолт : агаарын сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо : 2022.09.18
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн MNS 4585:2016
1	MNS 17.2.5.11:88	Азотын давхар исэл мкг/м ³	6
2	MNS 17.2.5.12:88	Хүхэрлэх хий мкг/м ³	13
		Тоосонцор PM2.5 мкг/м ³	26

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *П.Жанаргүл* П.ЖАНАРГҮЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч, ЧМ: *М.Ботакөз* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН : БОШЛ-ийн инженер: *Т.Мөлдир* Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/126
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" ажлын орчим/төгсгөл цэг/
голын эсрэг тал /2/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т. Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 2 ш агаар
Хүлээн авсан огноо : 2022.09.17
Сорьцны тодорхойлолт : агаарын сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо : 2022.09.18
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн MNS 4585:2016
1	MNS 17.2.5.11:88	Азотын давхар исэл мкг/м ³	10
2	MNS 17.2.5.12:88	Хүхэрлэх хий мкг/м ³	17
		Тоосонцор PM2.5 мкг/м ³	24

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *П.Жанаргул* П.ЖАНАРГУЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч, ЧМ: *М.Ботакөз* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН : БОШЛ-ийн инженер: *Т.Мөлдир* Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/127
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : Эс энд эй трейд ХХК" ажлын орчим/эхлэх цэг/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 2 ш агаар
Хүлээн авсан огноо : 2022.10.18
Сорьцны тодорхойлолт : агаарын сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо : 2022.10.19
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн MNS 4585:2016
1	MNS 17.2.5.11:88	Азотын давхар исэл мкг/м3	18
2	MNS 17.2.5.12:88	Хүхэрлэх хий мкг/м3	7
3		Тоосонцор PM2.5 мкг/м3	18

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *П.Жанаргүл* П.ЖАНАРГҮЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч, ЧМ: *М.Ботакөз* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН : БОШЛ-ийн инженер: *Т.Мөлдир* Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/128
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" ажлын орчим/2 р цэг/
голын эсрэг тал /2/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 2 ш агаар
Хүлээн авсан огноо : 2022.10.18
Сорьцны тодорхойлолт : агаарын сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо : 2022.10.19
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн MNS 4585.2016
1	MNS 17.2.5.11:88	Азотын давхар исэл мкг/м ³	17
2	MNS 17.2.5.12:88	Хүхэрлэх хий мкг/м ³	7
		Тоосонцор PM2.5 мкг/м ³	20

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *П.Жанаргүл* П.ЖАНАРГҮЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч, ЧМ: *М.Ботакөз* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН : БОШЛ-ийн инженер: *Т.Мөлдир* Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/129
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" ажлын орчим/төгсгөл цэг/
голын эсрэг тал /2/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 2 ш агаар
Хүлээн авсан огноо : 2022.10.18
Сорьцны тодорхойлолт : агаарын сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо : 2022.10.19
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн MNS 4585:2016
1	MNS 17.2.5.11:88	Азотын давхар исэл мкг/м ³	13
2	MNS 17.2.5.12:88	Хүхэрлэх хий мкг/м ³	10
		Тоосонцор PM2.5 мкг/м ³	18

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *М.Санаа* П.ЖАНАРГУЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч, ЧМ: *М.Ботакөз* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН: БОШЛ-ийн инженер: *Т.Мөлдир* Т.МӨЛДИР

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 22/05-25/1

Захиалагч: “Эх монголын байгаль” ХХК

Дээж авсан цэг: “Эс энд А трейд” Баян-Өлгий аймаг, Сагсай сум, Улаан дэл услалтын системийн талбай

Сорьц авсан огноо: 2022 оны 05 сар 19 өдөр

Шинжилгээ хийсэн огноо: 05 сарын 25

Харилцах утас:

1. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, ds/m	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солилцох сууриуд, мг-экв/100 г		Шим гэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Ca ⁺²	Mg ⁺²	P ₂ O ₅	K ₂ O
Гол сувгийн тэнхлэг											
1	0-20	7.23	0.055	0.15	0.61	0.64	0.42	6	7	2.4	9
Хаях сувгийн тэнхлэг											
2	0-20	7.52	0.03	0.083	1.32	0.0	0.37	7	5	2.3	7
Кемп											
3	0-20	8.56	0.031	0.085	1.13	0.96	0.27	7	9	1.7	15
Дөлжүүлэх сувгийн тэнхлэг											
4	0-20	8.41	0.077	0.212	0.54	0.8	0.33	7	5	3.6	9
Зайлуулах суваг											
5	0-20	8.43	0.038	0.105	1.27	0.64	0.45	9	7	1.4	14

2. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮН

№	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Гол сувгийн тэнхлэг								
1	0-20	15.6	62.1	9.3	4.0	3.3	5.7	13.0
Хаях сувгийн тэнхлэг								
2	0-20	45.5	35.3	6.9	2.3	3.5	6.4	12.2
Кемп								
3	0-20	28.1	36.2	6.5	5.5	9.5	14.1	29.2
Дөлжүүлэх сувгийн тэнхлэг								
4	0-20	67.0	14.8	2.9	2.6	6.5	6.3	15.3
Зайлуулах суваг								
5	0-20	42.8	38.4	3.4	4.8	3.2	7.4	15.4

* Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарна.

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД: (Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтүүд
MNS3310:1991, MNS ISO10390, Хөрсний механик бүрэлдэхүүн MNS6824:2020.)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:

Х.УУГАНЦЭЦЭГ, Га.СОЛОНГО

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ:

Г.СОЛОНГО Ph.D

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836
E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 22/05-25/2

Захиалагч: “Эх монголын байгаль” ХХК

Дээж авсан цэг: “Эс энд Эй трейд” Баян-Өлгий аймаг, Сагсай сум, Улаан дэл усалалтын системийн талбай

Сорьц авсан огноо: 2022 оны 06 сар 03 өдөр

Шинжилгээ хийсэн огноо: 06 сарын 06

Харилцах утас:

1. ХӨРСНИЙ ЭРҮҮЛ АХУЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН. ИГР ХӨРСӨНД

№	Дээжний дугаар	Нянгийн тоо MNS6341:2012	Гэдэсний савханцрын титр (E.coli)MNS 5367:2004		Анаэробын (Cl.perfringens) MNS 6341:2012	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг
Оо-н орчим						
1	Дээж 1	3.2*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Хогийн цэг						
2	Дээж 1	2.8*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Муу усны нүхний орчим						
3	Дээж 1	5.1*10 ⁵	0.1	2	0.1<	1

2. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Гол сувгийн тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	20.7	20.5	0.0	44.3	55.7	31.9
Дээж 2	0-5	19.0	20.5	0.0	40.0	19.7	28.7
Дөхүүлэх сувгийн тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	20.7	29.6	0.0	49.0	20.0	29.5
Дээж 2	0-5	25.9	31.8	0.0	32.2	22.7	28.3
Үерийн ус зайлуулах тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	22.4	29.6	0.0	57.3	25.4	30.7
Дээж 2	0-5	17.3	25.0	0.0	97.5	21.7	27.0
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

* Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарна

3. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Хаягдал сувгийн тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	31.1	43.2	0.0	0.0	11.0	24.2
Дээж 2	0-5	22.4	22.8	0.0	0.0	10.4	23.4
Кемп							
Дээж 1	0-5	25.9	36.4	0.0	49.0	23.0	31.1
Зогсоол							
Дээж 1	0-5	24.2	38.7	0.0	82.9	29.0	32.3
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

**Харгалзах тугиин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарна*

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД : (Эрүүл Ахуйн Шинжилгээний Стандарт MNS 3297:2019, Хүнд металлуудыг -хаан дарсанд атом шингээлтийн спектрометрээр MNS ISO 11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ

Х.УУГАНЦЭЦЭГ, Га.СОЛОНГО
Г.СОЛОНГО Ph.D

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836
E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 22/06-30/1

Захиалагч: “Эх монголын байгаль” ХХК
Дээж авсан цэг: “Эс энд Эй трейд” Баян-Өлгий аймаг, Сагсай сум
Сорьц авсан огноо: 2022 оны 06 сар 27 өдөр
Шинжилгээ хийсэн огноо: 06 сарын 30
Харилцах утас:

1. ХӨРСНИЙ ЭРҮҮЛ АХУЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН. 1ГР ХӨРСӨНД

№	Дээжний дугаар	Нянгийн тоо MNS6341:2012	Гэдэсний савханцрын титр (E.coli)MNS 5367:2004		Анаэробын (Cl.perfringens) MNS 6341:2012	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээн ий хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг
Оо-н орчим						
1	Дээж 1	4.3*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Хогийн цэг						
2	Дээж 1	5.9*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Муу усны нүхний орчим						
3	Дээж 1	3.7*10 ⁵	0.1	2	0.1<	1

2. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Дөлжүүлэх сувгийн тэнхлэг-1							
Дээж 1	0-5	33.5	43.2	0.0	48.5	33.7	12.7
Кемп-1							
Дээж 1	0-5	47.1	13.7	0.0	53.7	33.0	10.1
Дөхүүлэх сувгийн тэнхлэг-2							
Дээж 1	0-5	33.4	31.8	0.0	49.4	8.0	6.7
Үерийн ус зайлуулах тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	35.6	18.2	0.0	31.2	11.0	9.7
Гол сувгийн тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	25.6	38.7	0.0	60.4	26.4	10.5
Хаях сувгийн тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	24.2	38.7	0.0	40.9	18.7	9.7
Хаях сувгийн тэнхлэг-1							
Дээж 1	0-5	17.3	22.8	0.0	41.5	20.0	9.0
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарна

3. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Машин механизмын зогсоолын орчим							
Дээж 1	0-5	62.1	55.0	0.0	53.7	33.4	20.5
Гол сувгийн тэнхлэг-2							
Дээж 1	0-5	38.0	25.0	0.0	59.6	32.0	12.7
Үерийн ус зайлуулах суваг-1							
Дээж 1	0-5	29.3	36.4	0.0	63.5	31.4	12.3
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжид хамаарна

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД : (Эрүүл Ахуйн Шинжилгээний Стандарт MNS 3297:2019, Хүнд металлуудыг -хаан дарсанд атом шингээлтийн спектрометрээр MNS ISO 11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ :

Х.УУГАНЦЭЦЭГ, Га.СОЛОНГО
Г.СОЛОНГО Ph.D

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836
E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 22/08-04/1

Захиалагч: “Эх монголын байгаль” ХХК
Дээж авсан цэг: “Эс Энд Эй трейд” ХХК, Баян-Өлгий аймаг, Сагсай сум, Улаан дээд
услалтын системийн талбай
Сорьц авсан огноо: 2022 оны 07 сар 28 өдөр
Шинжилгээ хийсэн огноо: 08 сарын 04
Харилцах утас:

1. ХӨРСНИЙ ЭРҮҮЛ АХУЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН. ИГР ХӨРСӨНД

№	Дээжний дугаар	Нянгийн тоо MNS6341:2012	Гэдэсний савханцрын титр (E.coli)MNS 5367:2004		Анаэробын (Cl.perfringens) MNS 6341:2012	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг
ОО-ын орчим						
1	Дээж 1	4.8*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Муу усны орчим						
2	Дээж 1	4.1*10 ⁵	0.1	2	0.1<	1
Хогийн цэгийн орчим						
3	Дээж 1	2.3*10 ⁵	0.1	2	0.1<	1

2. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Гол сувгийн тэнхлэг							
Дээж 1	0-10	29.2	12.2	0.0	51.3	26.9	35.5
Дээж 2	0-10	36.2	12.9	0.0	44.5	24.7	40.5
Хаях сувгийн тэнхлэг							
Дээж 1	0-10	25.6	19.6	0.0	45.5	14.8	31.5
Дээж 2	0-10	22.9	10.7	0.0	46.4	14.1	42.1
Дөлжүүлэх сувгийн тэнхлэг							
Дээж 1	0-10	28.7	20.4	0.0	60.3	33.2	54.6
Дээж 2	0-10	28.2	18.3	0.0	44.1	35.2	41.2
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарна.

1. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Үерийн ус зайлуулах тэнхлэг							
Дээж 1	0-10	28.2	18.7	0.0	44.1	39.3	41.2
Дээж 2	0-10	44.3	18.2	0.0	39.5	39.8	51.8
Кемп							
Дээж 1	0-10	5.7	8.8	0.0	72.8	13.4	32.9
Машин механизмын зогсоол							
Дээж 1	0-10	26.5	17.9	0.0	92.6	33.4	46.8
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

**Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарна.*

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД : (Эрүүл Ахуйн Шинжилгээний Стандарт MNS 3297:2019, Хүнд металлуудыг -хаан дарсанд атом шингээлтийн спектрометрээр MNS ISO 11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ :

Х.УУГАНЦЭЦЭГ, Д.ЭНХЧИМЭГ
Г.СОЛОНГО Ph.D

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 22/09-01/1

Захиалагч: “Эх монголын байгаль” ХХК

Дээж авсан цэг: “Эс энд Эй трейд” Баян-Өлгий аймаг, Сагсай сум

Сорьц авсан огноо: 2022 оны 08 сар 26 өдөр

Шинжилгээ хийсэн огноо: 09 сарын 01

Харилцах утас: .

1. ХӨРСНИЙ ЭРҮҮЛ АХУЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН. IГР ХӨРСӨНД

№	Дээжний дугаар	Нянгийн тоо	Гэдэсний савханцрын титр		Анаэробын (<i>Cl.perfringens</i>) MNS	
		MNS6341:2012	<i>(E.coli)</i> MNS 5367:2004		6341:2012	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээн ий хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг
Оо-н орчим						
1	Дээж 1	5.1*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Хогийн цэг						
2	Дээж 1	7.9*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Муу усны нүхний орчим						
3	Дээж 1	3.7*10 ⁵	0.1	2	0.1<	1

2. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Дөхүүлэх сувгийн тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	23.8	26.8	0.0	78.5	32.5	23.1
Дээж 2	0-5	20.4	31.4	0.0	74.9	38.5	25.8
Үерийн ус зайлуулах тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	29.0	25.9	0.0	53.7	40.5	37.3
Дээж 1	0-5	47.3	26.7	0.0	95.4	45.2	31.4
Гол сувгийн тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	22.1	28.2	0.0	69.4	40.5	31.6
Дээж 2	0-5	25.5	35.5	0.0	64.5	20.5	28.9
Хаях сувгийн тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	35.2	45.0	0.0	72.2	15.5	24.1
Дээж 2	0-5	22.1	27.3	0.0	60.0	16.0	29.8
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарна

3. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Машин механизмын зогсоол							
Дээж 1	0-5	49.0	34.1	0.0	74.6	32.5	45.4
Кемп							
Дээж 1	0-5	17.3	15.9	0.0	88.6	13.5	35.4
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах түүвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжснд хамаарна

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД : (Эрүүл Ахуйн Шинжилгээний Стандарт
MNS 3297:2019, Хүнд металлуудыг -хаан дарсанд атом шингээлтийн спектрометрээр MNS ISO
11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ :

Х.УУГАНЦЭЦЭГ, Га.СОЛОНГО
Г.СОЛОНГО Ph.D

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836
E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 22/09-27/1

Захиалагч: “Эх монголын байгаль” ХХК
Дээж авсан цэг: “Эс энд Эй трейд” Баян-Өлгий аймаг, Сагсай сум
Сорьц авсан огноо: 2022 оны 09 сар 21 өдөр
Шинжилгээ хийсэн огноо: 09 сарын 27
Харилцах утас:

1. ХӨРСНИЙ ЭРҮҮЛ АХУЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН. 1ГР ХӨРСӨНД

№	Дээжний дугаар	Нянгийн тоо MNS6341:2012	Гэдэсний савханцрын титр (E.coli)MNS 5367:2004		Анаэробын (Cl.perfringens) MNS 6341:2012	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээн ий хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг
Оо-н орчим						
1	Дээж 1	4.1*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Хогийн цэг						
2	Дээж 1	8.3*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Муу усны нүхний орчим						
3	Дээж 1	2.8*10 ⁵	0.1	2	0.1<	1

2. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Дөхүүлэх сувгийн тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	20.3	22.1	0.0	71.9	37.4	18.2
Дээж 2	0-5	26.4	30.4	0.0	75.1	35.5	25.4
Үерийн ус зайлуулах тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	36.4	26.3	0.0	58.4	43.4	34.7
Дээж 1	0-5	46.4	28.4	0.0	76.8	46.0	35.0
Гол сувгийн тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	22.4	26.3	0.0	73.3	31.0	38.5
Дээж 2	0-5	36.4	38.8	0.0	70.9	19.0	27.4
Хаях сувгийн тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	28.5	20.4	0.0	68.8	22.4	37.9
Дээж 2	0-5	27.5	32.5	0.0	62.1	29.4	25.7
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарна

3. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Машин механизмын зогсоол							
Дээж 1	0-5	54.6	38.8	0.0	74.5	29.4	47.4
Кемп							
Дээж 1	0-5	18.2	14.6	0.0	83.8	13.4	36.5
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарна

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД : (Эрүүл Ахуйн Шинжилгээний Стандарт MNS 3297:2019, Хүнд металлуудыг -хаан дарсанд атом шингээлтийн спектрометрээр MNS ISO 11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН: Х.УУГАНЦЭЦЭГ, Га.СОЛОНГО

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ: Г.СОЛОНГО Ph.D

“НАРТ ШУҮН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836

E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 22/10-24/1

Захиалагч: “Эх монголын байгаль” ХХК

Дээж авсан цэг: “Эс энд Эй трейд” Баян-Өлгий аймаг, Сагсай сум, Улаан дэл усалтын системийн талбай

Сорьц авсан огноо: 2022 оны 10 сар 16 өдөр

Шинжилгээ хийсэн огноо: 10 сарын 22

Харилцах утас:

1. ХӨРСНИЙ ХИМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

№	Дээж авсан гүн, см	pH	Давс, %	ЦДЧ, ds/m	Ялзмаг, %	CaCO ₃ , %	NO ₃ , мг/100г	Солилцох сууриуд, мг-экв/100 г		Шим тэжээлийн элементүүд, мг/100г	
								Ca ²⁺	Mg ²⁺	P ₂ O ₅	K ₂ O
Гол сувгийн тэнхлэг											
1	0-20	7.29	0.059	0.162	0.69	0.80	0.32	9	5	2.2	8
Хаях сувгийн тэнхлэг											
2	0-20	7.48	0.032	0.089	1.24	0.0	0.29	8	8	1.9	9
Кемп											
3	0-20	8.43	0.029	0.092	1.16	0.96	0.32	9	7	1.6	13
Дөхүүлэх сувгийн тэнхлэг											
4	0-20	8.45	0.076	0.201	0.62	0.64	0.25	8	4	2.9	7
Зайлуулах суваг											
5	0-20	8.52	0.042	0.123	1.13	0.64	0.38	7	7	1.6	12

2. ХӨРСНИЙ МЕХАНИК БҮРЭЛДЭХҮҮН

№	Дээж авсан гүн, см	Механик ширхэгүүд, % ширхэгийн хэмжээ, мм						
		1-0.25	0.25-0.05	0.05-0.01	0.01-0.005	0.005-0.001	<0.001	<0.01
Гол сувгийн тэнхлэг								
1	0-20	12.6	63.1	12.3	3.5	3.3	5.2	12.0
2	0-20	36.5	44.2	7.8	1.9	4.3	5.5	11.7
3	0-20	28.1	36.2	8.5	5.5	9.5	12.1	27.1
Дөхүүлэх сувгийн тэнхлэг								
4	0-20	57.4	25.2	3.3	3.1	5.6	5.4	14.1
Зайлуулах суваг								
5	0-20	38.5	41.7	4.3	5.1	3.7	6.7	15.5

* Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарна.

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД: (Хөрсний агрохимийн үзүүлэлтүүд MNS3310:1991, MNS ISO10390, Хөрсний механик бүрэлдэхүүн MNS6824:2020.)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:
ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ:

Х.УУГАНЦЭЦЭГ, Д.ЭНХЧИМЭГ
Г.СОЛОНГО Ph.D

“НАРТ ШУУН КОНСАЛТИНГ” ХХК ХӨРСНИЙ ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ЛАБОРАТОРИ

Монгол улс, Улаанбаатар хот, Сонгино Хайрхан
дүүрэг, 19-р хороо, ҮЭГ, ЗК 17024 Ш/х 10
Утас: (976)-99176123, 99231836
E-mail: nartconsulting@gmail.com

№ 22/10-24/1

Захиалагч: “Эх монголын байгаль” ХХК
Дээж авсан цэг: “Эс энд Эй трейд” Баян-Өлгий аймаг, Сагсай сум
Сорьц авсан огноо: 2022 оны 10 сар 16 өдөр
Шинжилгээ хийсэн огноо: 10 сарын 22
Харилцах утас:

1. ХӨРСНИЙ ЭРҮҮЛ АХУЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ДҮН. IГР ХӨРСӨНД

№	Дээжний дугаар	Нянгийн тоо MNS6341:2012	Гэдэсний савханцрын титр (E.coli)MNS 5367:2004		Анаэробын (Cl.perfringens) MNS 6341:2012	
		Шинжилгээний хариу	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг	Шинжилгээний хариу	Бохирдлын зэрэг
Оо-н орчим						
1	Дээж 1	3.9*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Хогийн цэг						
2	Дээж 1	7.9*10 ⁵	1	1	0.1<	1
Муу усны нүхний орчим						
3	Дээж 1	2.1*10 ⁵	0.1	2	0.1<	1

2. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Дөхүүлэх сувгийн тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	21.4	20.1	0.0	69.8	36.1	17.4
Дээж 2	0-5	25.3	32.5	0.0	76.1	39.5	27.3
Үерийн ус зайлуулах тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	37.1	27.0	0.0	59.0	42.2	38.2
Дээж 1	0-5	45.3	29.3	0.0	75.6	45.4	36.1
Гол сувгийн тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	25.3	29.4	0.0	74.3	34.0	39.4
Дээж 2	0-5	37.2	39.7	0.0	76.4	20.2	24.3
Хаях сувгийн тэнхлэг							
Дээж 1	0-5	29.1	23.4	0.0	70.1	26.1	35.4
Дээж 2	0-5	26.4	32.5	0.0	63.0	30.3	28.6
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60*
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

*Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарна

3. ХӨРСНИЙ ХҮНД МЕТАЛЛЫН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД

Дээж авсан газар, Газар зүйн байршил	Дээж авсан гүн, см	Cr	Pb	Cd	Zn	Cu	Ni
		мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг	мг/кг
Машин механизмын зогсоол							
Дээж 1	0-5	55.2	40.1	0.0	75.6	30.1	45.2
Кемп							
Дээж 1	0-5	19.4	18.6	0.0	81.0	19.4	38.6
Зөвшөөрөгдөх дээд хэмжээ, MNS 5850:2019							
Элсэрхэг хөрс		60	50	1	100	60	60
Шавранцар хөрс		100	70	1.5	150	80	100
Шаварлаг хөрс		150	100	3	300	100	150

**Харгалзах түвшин * Жич: Энэхүү шинжилгээний хариу нь тухайн цэгийн дээжинд хамаарна*

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ АРГЫН СТАНДАРТУУД : (Эрүүл Ахуйн Шинжилгээний Стандарт MNS 3297:2019, Хүнд металлуудыг -хаан дарсанд атом шингээлтийн спектрометрээр MNS ISO 11466:2007)

ЗАДЛАН ШИНЖИЛГЭЭГ ГҮЙЦЭТГЭСЭН:

Х.УУГАНЦЭЦЭГ, Га.СОЛОНГО

ХЯНАСАН ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ :

Г.СОЛОНГО Ph.D

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/17
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" /Сарсай гол/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 1литр, ус
Хүлээн авсан огноо : 2022.05.30
Сорьцны тодорхойлолт : усны сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо : 2022.05.30
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн		Хүлцэх агууламж MNS 900;2005
1	MNS ISO 7888:1999	Цахил гаан дамжуулах чадвар	81.4		-
2	MNS ISO10523:2001	pH	7.19		6,5-8,5
3	MNS ISO11923:2001	Жинлэгдэх бодис	2.3		1000 мг/л
4	MNS ISO 8467:1999	Перманганатын исэлдэх чадвар/ПИЧ/	1.53мг/л		10 мг/л
5	MNS ISO 7150:2006	Аммони / NH4/	0,11мг/л		1,5 мг/л
6	MNS ISO 4431:2005	Нитрит /NO2/	0,002мг/л		1,0мг/л
7	MNS ISO7890-3:2001	Нитрат /NO3/	0,08 мг/л		50 мг/л
8	MNS ISO 6878:2001	Фосфор /PO4/	0,015мг/л		3,5 мг/л
9	MNS ISO 62722011	Фтор /F/	0.13мг/л		0,7-1,5 мг/л
14	MNS ISO 4430:2005	Төмөр /Fe/	0.04мг/л		
15	БСТ У14:2009	Гидркарбонат /HCO3/	37.8 мг/л	0.62мг/эква*л	
16	MNS ISO 6271:2010	Сулфат /SO4/	1.55 мг/л	0.03мг/эква*л	500 мг/л
17	MNS ISO 4424:2005	Хлор /CL2/	1.13 мг/л	0.03мг/эква*л	350 мг/л
18	MNS ISO6059:2005	Хатуулаг /Ca/	-	0.52 мг/эква*л	7,0 мг/эква*л
19	MNS ISO7890:2003	Кальци /Ca/	7.21 мг/л	0.36 мг/л	100 мг/л
20	MNS ISO1097:1970	Магни /Mg/	1.9 мг/л	0.16 мг/эква*л	30,0 мг/л
21	MNS ISO4344:1996	Na K	4.0 мг/л	0.16 мг/эква*л	
22		Эрдэсжилт	53.6 мг/л		

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга:

БОШЛ-ийн эрхлэгч, ЧМ:

ХЯНАСАН : БОШЛ-ийн инженер:

М.Ботакөз

М.Ботакөз

М.Мөлдир

П.ЖАНАРГҮЛ

М.БОТАКӨЗ

Т.МӨЛДИР

7042-2799
7042-3576

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ХЯНАЛТЫН ГАЗРЫН ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өвгий сум, 13-р баг
Утас: 7042-2338 Факс: 7042-2338

СОРИЛТЫН ТАЙЛАН CERTIFICATE OF ANALYSIS

Бүртгэлийн дугаар /Registration number/: 22-306

Шинжилгээ хийлгэх хүсэлт гаргасан газрын нэр: Эс энд Эй трейд

The name of customer's request for analysis

Байцаагчийн нэр /The name of investor/: С.Арман

Дэд лабораторийн нэр /Name of the sub laboratory/: Эрүүд ахуйн хими, хор судлалын хяналтын лаборатори

Дэжвийн тодорхойлолт /Sample description					
Дэжвийн дугаар Sample number	Дэжвийн нэр Name of sample	Цувралын дугаар Batch number	Үйлдвэрлэсэн улс The country of original manufacture	Бүтээгдэхүүний үрчингүй тугаана Date of expiry	Дэжвийн тоо хэмжээ Quantity of the sample
856	Гүний хууд		Монгол Улс	Тогтвортойгүй	1.5 кг

Хүлээл авсан огноо Date of receipt	Шинжилгээ дууссан огноо Date of completion	Хэмлэсэн огноо Date of issue of the report
2022 он 05 сар 17 өдөр	2022 он 05 сар 18 өдөр	2022 он 05 сар 19 өдөр

Дэжвийн дугаар Sample number	Шинжилгээний аргын стандарт Method standard	Шинжилсэн үзүүлэлтийн нэр, хэмжээж илгэж The name of the measured value	Шалардага Value/Unit	Шинжилгээний дүн Result
856	MNS ISO 7150:2006	Аммоний	1.5-мг/г-с илгүй	0,6
	ЭАХХСХЛ 7.2.86	Кальци	100-мг/г-с илгүй	32,86
	ЭАХХСХЛ 7.2.86	Магни	30,0-мг/г-с илгүй	34,65
	MNS 4430:2005	Нийт төмөр	0,3-мг/г-с илгүй	0,0
	MNS ISO 7890:3-2001	Нитрат	50,0-мг/г-с илгүй	2,7
	MNS 4431:2005	Нитрит	1,0-мг/г-с илгүй	0,24
	MNS ISO 10523:2001	pH	6,5-8,5	7,36
	MNS 6271:2011	Сульфат	350-мг/г-с илгүй	7,2
	MNS ISO 6059:2001	Хатуулаг	7,0-мг-экв/г-с илгүй	4,48
MNS 4424:2005	Хлорид	350-мг/г-с илгүй	38,9	

Санал тайлбар:

Opinions and interpretation

БАТАЛСАН: ЛАБОРАТОРИЙН ЭРХЛЭГЧ:

Approved by

Б. ФАРИДА

Энэ шинжилгээний дүн нь зөвхөн шинжилгээ хийсэн дэжвийн хамгаарна,
Шинжилгээний дүн лабораторийн зөвшөөрөлгүй хуудартайгаар хориглоно.

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7142-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар өнгийг : 2022/206
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" /Гуний улс/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 1гайр, ус
Хүлээн авсан өгнөө : 2022.06.30
Сорьцны тодорхойлолт : усны сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS-ISO
Шинжилсэн өгнөө : 2022.06.30
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гэрсэн дүн		Хүлцэх агууламж MNS 900:2005
1	MNS ISO 7888-1999	Цахилгаан дамжуулах чадавч	764,0		-
2	MNS ISO10523:2001	рН	7,9		6,5-8,5
3	MNS ISO11923:2001	Жинлэгдэх бодис	илэрхий		1000 мг/л
4	MNS ISO 8467-1999	Перманганатын исэлдэх чадавч/ТМ4/	1,9 мг/л		10 мг/л
5	MNS ISO 7150:2006	Аммоний /NH4/	0,14мг/л		1,5 мг/л
6	MNS ISO 4431:2005	Нитрат /NO3/	0,003мг/л		1,0мг/л
7	MNS ISO7890-3-2001	Нитрат /NO3/	0,12 мг/л		50 мг/л
8	MNS ISO 8878-2001	Фосфор /P-34/	0,01мг/л		3,5 мг/л
9	MNS ISO 5272:2011	Фтор /F/	0,22 мг/л		0,7-1,5 мг/л
14	MNS ISO 4430-2005	Төмөр /Fe/	0,01мг/л		
15	БСТ У14-2009	Гидркарбонат /HCO3/	212,2 мг/л	3,48 мг/лж*л	
16	MNS ISO 6271-2019	Сулфат /SO4/	124,5 мг/л	2,59мг/лж*л	500 мг/л
17	MNS ISO 4424-2005	Хлор /CL2/	35,4 мг/л	1,0мг/лж*л	350 мг/л
18	MNS ISO6059-2005	Хатуулаг /Ca/	-	5,0 мг/лж*л	7,0 мг/лж*л
19	MNS ISO7890-2003	Кальций /Ca/	48,1 мг/л	2,4 мг/л	100 мг/л
20	MNS ISO1097-1970	Магний /Mg/	31,6 мг/л	2,6 мг/лж*л	30,0 мг/л
21	MNS ISO4344-1996	Na K	52,5 мг/л	2,1мг/лж*л	
22		Эрдэсжилт	504,3 мг/л		

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга *А.Савдур* П.ЖАНАРГҮЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч, ИМ *М.Б* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН : БОШЛ-ийн инженер: *Монгол* Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7142-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/207
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" (Сарсай гол)
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 1литр, ус
Хүлээн авсан өгнөөр : 2022.06.30
Сорьцны тодорхойлолт : усны сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS-ISO
Шинжилсэн өгнөөр : 2022.06.30
Тр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн	Хүлцэх агууламж MNS 900:2005
1	MNS ISO 7888:1999	Цахилгаан дамжуулах чадвар	89,7	-
2	MNS ISO10523:2001	рН	7,13	6,5-8,5
3	MNS ISO11923:2001	Жинлэгдэх бодис	2,8	1000 мг/л
4	MNS ISO 8467:1999	Перманган-атын исэлдэх чадвар/ПЧ/	1,6 мг/л	10 мг/л
5	MNS ISO 7150:2006	Аммоний /NH4/	0,08 мг/л	1,5 мг/л
6	MNS ISO 4431:2005	Нитрит /NO2/	0,002 мг/л	1,0 мг/л
7	MNS ISO7890-3:2001	Нитрат /NO3/	0,08 мг/л	50 мг/л
8	MNS ISO 6878:2001	Фосфор /PO4/	0,31 мг/л	3,5 мг/л
9	MNS ISO 62722011	Фтор /F/	0,10 мг/л	0,7-1,5 мг/л
14	MNS ISO 4430:2005	Төмөр /Fe/	0,03 мг/л	
15	БСТ У14:2009	Гидркарбонат /HCO3/	53,7 мг/л	0,88 мг/жв*л
16	MNS ISO 6271:2010	Сулфат /SO4/	2,27 мг/л	0,05 мг/жв*л
17	MNS ISO 4424:2005	Хлор /CL2/	2,55 мг/л	0,07 мг/жв*л
18	MNS ISO8059:2005	Хатуулаг /Ca/	-	0,8 мг/жв*л
19	MNS ISO7890:2003	Кальций /Ca/	11,2 мг/л	0,56 мг/жв*л
20	MNS ISO1087:1970	Магний /Mg/	2,9 мг/л	0,24 мг/жв*л
21	MNS ISO4344:1996	Na K	5,0 мг/л	0,2 мг/жв*л
22		Эрдэсжилг	77,6 мг/л	

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *П.ЖАНАРГҮЛ*
БОШЛ-ийн эрхлэгч ЧМ: *М.БОТАКӨЗ*
ХЯНАСАН: БОШЛ-ийн инженер: *Т.МӨЛДИР*

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өгдэй сум, 5-р баг
Утас 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№	: 2022/208
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас	: "Эс энд эн трейд ХХК" /түний ус/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал	: Т.Молдир /инженер/
Сорьцын тоо, төрөл	: 1глтр. ус
Хүлээн авсан огноо	: 2022.07.18
Сорьцын тодорхойлолт	: усны сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт	: MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо	: 2022.07.18
Үр дүн:	

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн	Хүлээх агууламж MNS 900:2005
1	MNS ISO 7888-1999	Цахилгаан дамжуулах чадвар	781.0	-
2	MNS ISO 10523:2001	ph	7.64	6.5-8.5
3	MNS ISO 11923:2001	Жинлэгдэх бодис	игрээгүй	1000 мг/л
4	MNS ISO 8467-1999	Перманганатын исэлдэх чадвар (MnO ₄ ⁻)	2.6 мг/л	10 мг/л
5	MNS ISO 7150:2006	Аммоний /NH ₄ ⁺ /	0.21 мг/л	1.5 мг/л
6	MNS ISO 4431:2005	Нитрит /NO ₂ ⁻ /	0.003 мг/л	1.0 мг/л
7	MNS ISO 7890-3:2001	Нитрат /NO ₃ ⁻ /	0.05 мг/л	50 мг/л
8	MNS ISO 6878:2001	Фосфор /PO ₄ ⁻ /	0.01 мг/л	3.5 мг/л
9	MNS ISO 6272:2011	Фтор /F ⁻ /	0.37 мг/л	0.7-1.5 мг/л
14	MNS ISO 4430:2005	Төмөр /Fe ⁺ /	0.01 мг/л	
15	БСТ У14:2009	Гидрокарбонат /HCO ₃ ⁻ /	224.5 мг/л	3.68 мг/лж*н
16	MNS ISO 6271:2010	Сульфат /SO ₄ ⁻ /	122.0 мг/л	2.54 мг/лж*н
17	MNS ISO 4424:2005	Хлор /Cl ₂ ⁻ /	39.7 мг/л	1.12 мг/лж*н
18	MNS ISO 6059:2005	Хатуурал /Ca ⁺ /	-	5.4 мг/лж*н
19	MNS ISO 7890:2003	Кальций /Ca ⁺ /	56.1 мг/л	2.8 мг/лж*н
20	MNS ISO 1097:1970	Магний /Mg ⁺ /	31.6 мг/л	2.6 мг/лж*н
21	MNS ISO 4344:1996	На К	48.5 мг/л	1.94 мг/лж*н
22		Эрдэсжилт	542.4 мг/л	

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *М.Саларгүл* П.ЖАНАРГҮЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч/ЧМ: *М.Ботакөз* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН: БОШЛ-ийн инженер: *Т.Молдир* Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өрнөд сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТСРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар өн/№ : 2022/209
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : Эс энд ай трейд ХХК /Сарсай гол/
Сорьц авсан хутийн нэр, албан тушаал : Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцны төв, төрөл : 1литр, ус
Хүлээн авсан огноо : 2022.07.18
Сорьцны тодорхойлолт : усны сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо : 2022.07.18
Үр дүн.

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн	Хүлцэх агууламж MNS 900:2005
1	MNS ISO 7888:1999	Цахилгаан дамжуулах чадвар	94.5	-
2	MNS ISO 10523:2001	рН	7.25	6.5-8.5
3	MNS ISO 11923:2001	Жинлэгдэх бодис	Илрээгүй	1000 мг/л
4	MNS ISO 8467:1999	Перманганатын исэлдэх чадвар/ПМЧ/	3.0 мг/л	10 мг/л
5	MNS ISO 7150:2006	Аммоний /NH4/	0.17 мг/л	1.5 мг/л
6	MNS ISO 4431:2005	Нитрит /NO2/	0.001 мг/л	1.0 мг/л
7	MNS ISO 7890-3:2001	Нитрат /NO3/	0.08 мг/л	50 мг/л
8	MNS ISO 6878:2001	Фосфор /PO4/	0.01 мг/л	3.5 мг/л
9	MNS ISO 6272:2011	Фтор /F/	0.06 мг/л	0.7-1.5 мг/л
14	MNS ISO 4430:2005	Темпер /Fp/	0.03 мг/л	
15	БСТ У14:2009	Гидрокарбонат /HCO3/	53.1 мг/л	0.87 мг/лж*л
16	MNS ISO 6271:2010	Сульфат /SO4/	8.4 мг/л	0.17 мг/лж*л
17	MNS ISO 4424:2005	Хлор /CL2/	1.3 мг/л	0.04 мг/лж*л
18	MNS ISO 6059:2005	Хатуулаг /Ca/	-	0.8 мг/лж*л
19	MNS ISO 7890:2003	Кальций /Ca/	9.6 мг/л	0.48 мг/лж*л
20	MNS ISO 1097:1970	Магний /Mg/	3.9 мг/л	0.32 мг/лж*л
21	MNS ISO 4344:1996	Na K	7.0 мг/л	0.28 мг/лж*л
22		Эрдэсжилт	83.3 мг/л	

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *Э.Самсудор* П.ЖАНАРГҮЛ
БОШЛ-ийн эрдэмтч/ЧМ: *М.Ботаквэз* М.БОТАКВЭЗ
ХЯНАСАН: БОШЛ-ийн инженер: *Т.Мөлдир* Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Бан-Өстий аймаг, Өтгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/210
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" /түний ус/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мэлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 1литр, ус
Хүлээн авсан өгнөө : 2022.08.17
Сорьцны гадорхойлолт : усны сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн өгнөө : 2022.08.18
Үр дүнг:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн	Хүлээх агууламж MNS 900:2005
1	MNS ISO 7888:1999	Цахилгаан дамжуулах чадвар	760.0	-
2	MNS ISO 10523:2001	рН	7.14	6.5-8.5
3	MNS ISO 11923:2001	Жинцэг, дах бодис	илрээгүй	1000 мг/л
4	MNS ISO 8467:1999	Перманганатын нээгдэх чадвар /ТНЧ/	2.9 мг/л	10 мг/л
5	MNS ISO 7150:2006	Амони / NH4/	0.02 мг/л	1.5 мг/л
6	MNS ISO 4431:2005	Нитрит /NO2/	илрээгүй	1.0 мг/л
7	MNS ISO 7890-3:2001	Нитрат /NO3/	1.33 мг/л	50 мг/л
8	MNS ISO 6878:2001	Фосфор /PO4/	0.002 мг/л	3.5 мг/л
9	MNS ISO 6272:2011	Фтор /F/	0.09 мг/л	0.7-1.5 мг/л
14	MNS ISO 4430:2005	Төмөр /Fe/	0.06 мг/л	
15	ЕСТ У14:2009	Гидрокарбонат /HCO3/	212.3 мг/л	3.48 мг/кал*л
16	MNS ISO 6271:2010	Сулфат /SO4/	136.6 мг/л	2.84 мг/кал*л
17	MNS ISO 4424:2005	Хлор /Cl2/	29.4 мг/л	0.83 мг/кал*л
18	MNS ISO 6059:2005	Хатуулга /Ca/	-	5.44 мг/кал*л
19	MNS ISO 7890:2003	Кальци /Ca/	32.1 мг/л	1.60 мг/л
20	MNS ISO 1097:1970	Магни /Mg/	46.7 мг/л	3.84 мг/кал*л
21	MNS ISO 4344:1996	На К	42.7 мг/л	1.7 мг/кал*л
22		Эрдэсж /лт	499.8 мг/л	

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *Т.Жанаргуул* П.ЖАНАРГУУЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч, ЧМ: *Т.Мэлдир* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН: БОШЛ-ийн инженер: *Т.Мэлдир* Т.МЭЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймгаар, Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар өг/№	2022/211
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас	"Эс энд ай трейд ХХК" /Сагай гол/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал	Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцны төр, төрөл	1литр, ус
Хүлээн авсан өгнөө	2022.08.17
Сорьцны тодорхойлолт	уясны соёлыг
Шинжилгээний аргын стандарт	MNS, MNS ISO
Шинжилсэн өгнөө	2022.08.18
Үр дүн:	

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн	Хүлээн агууламж MNS 900:2005
1	MNS ISO 7888:1999	Цахилгаан дамжуулах чадвар	107,1	-
2	MNS ISO10523:2001	рН	6,58	6,5-8,5
3	MNS ISO11923:2001	Жинлэгдэх бодис	13,4	1000 мг/л
4	MNS ISO 8467:1999	Перманганатын исэлтэх чадвар (P/Mn)	1,0 мг/л	10 мг/л
5	MNS ISO 7150:2008	Амьсгаа / NH4/	0,04 мг/л	1,5 мг/л
6	MNS ISO 4431:2005	Нитрит /NO2/	0,003 мг/л	1,0 мг/л
7	MNS ISO7890-3:2001	Нитрат /NO3/	0,10 мг/л	50 мг/л
8	MNS ISO 6878:2001	Фосфор /PO4/	0,008 мг/л	3,5 мг/л
9	MNS ISO 62722011	Фтор /F/	0,02 мг/л	0,7-1,5 мг/л
14	MNS ISO 4430:2005	Төмөр /Fe/	0,14 мг/л	
15	ECT У14:2009	Гидрокарбонат /HCO3/	48,8 мг/л	0,80 мг/экв*л
16	MNS ISO 6271:2010	Сульфат /SO4/	4,3 мг/л	0,09 мг/экв*л
17	MNS ISO 4424:2005	Хлор /CL2/	1,8 мг/л	0,05 мг/экв*л
18	MNS ISO6059:2005	Хатуулаг /Ca/	-	0,84 мг/экв*л
19	MNS ISO7890:2003	Кальций /Ca/	11,2 мг/л	7,0 мг/экв*л
20	MNS ISO1697:1970	Магний /Mg/	3,4 мг/л	0,56 мг/экв*л
21	MNS ISO4344:1996	Na К	2,5 мг/л	0,10 мг/экв*л
22		Эрдэсжилт	72,0 мг/л	

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *Г.ЖАНАРГУЛ*
БОШЛ-ийн эрхлэгч/М: *М.БОТАХӨЗ*
ХЯНАСАН: БОШЛ-ийн инженер: *Т.МӨЛДИР*

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/213
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" /Сарсай гол/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 1 литр, ус
Хүлээн авсан огноо : 2022.09.17
Сорьцны тодорхойлолт : усны сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо : 2022.09.17
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн		Хүлцэх агууламж MNS 900;2005
1	MNS ISO 7888:1999	Цахилгаан дамжуулах чадвар	152.8		-
2	MNS ISO10523:2001	рН	7.14		6,5-8,5
3	MNS ISO11923:2001	Жинлэгдэх бодис	илрээгүй		1000 мг/л
4	MNS ISO 8467:1999	Перманганатын исэлдэх чадвар/ПИЧ/	1,12 мг/л		10 мг/л
5	MNS ISO 7150:2006	Аммони / NH4/	0.02 мг/л		1,5 мг/л
6	MNS ISO 4431:2005	Нитрит /NO2/	0.001мг/л		1,0мг/л
7	MNS ISO7890-3:2001	Нитрат /NO3/	0,15мг/л		50 мг/л
8	MNS ISO 6878:2001	Фосфор /PC4/	0.004 мг/л		3,5 мг/л
9	MNS ISO 62722011	Фтор /F/	0.22 мг/л		0,7-1,5 мг/л
14	MNS ISO 4430:2005	Төмөр /Fe/	Илрээгүй		
15	БСТ У14:2009	Гидркарбонат /HCO3/	73,2 мг/л	1,20 мг/эква*л	
16	MNS ISO 6271:2010	Сулфат /SC4/	11,8 мг/л	0,24 мг/эква*л	500 мг/л
17	MNS ISO 4424:2005	Хлор /CL2/	3,90 мг/л	0,11 мг/эква*л	350 мг/л
18	MNS ISO6059:2005	Хатуулаг /Хэ/	-	1,12 мг/эква*л	7,0 мг/эква*л
19	MNS ISO7890:2003	Кальци /Ca/	16,8 мг/л	0,84 мг/л	100 мг/л
20	MNS ISO1097:1970	Магни /Mg/	3,4 мг/л	0,28 мг/эква*л	30,0 мг/л
21	MNS ISO4344:1996	Na K	11,0 мг/л	0.44 мг/эква*л	
22		Эрдэсжилт	120,1мг/л		

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *М.Сарсайгул* П.ЖАНАРГУЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч, ЧМ: *Т.Мөлдир* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН: БОШЛ-ийн инженер: *Т.Мөлдир* Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/212
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" /гүний ус/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 1литр, ус
Хүлээн авсан огноо : 2022.09.17
Сорьцны тодорхойлолт : усны сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо : 2022.09.17
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн	Хүлцэх агууламж MNS 900;2005
1	MNS ISO 7888:1999	Цахилгаан дамжуулах чадвар	770,0	-
2	MNS ISO10523:2001	pH	7,56	6,5-8,5
3	MNS ISO11923:2001	Жинлэгдэх бодис	илрээгүй	1000 мг/л
4	MNS ISO 8467:1999	Перманганатын исэлдэх чадвар/ПИЧ/	2,4 мг/л	10 мг/л
5	MNS ISO 7150:2006	Аммони /NH4/	0,012мг/л	1,5 мг/л
6	MNS ISO 4431:2005	Нитрит /NO2/	0,002	1,0мг/л
7	MNS ISO7890-3:2001	Нитрат /NO3/	0,06 мг/л	50 мг/л
8	MNS ISO 6878:2001	Фосфор /PO4/	0,007 мг/л	3,5 мг/л
9	MNS ISO 62722011	Фтор /F/	0,22 мг/л	0,7-1,5 мг/л
14	MNS ISO 4430:2005	Төмөр /Fe/	0,03 мг/л	
15	БСТ У14:2009	Гидркарбонат /HCO3/	215,9 мг/л	3,54 мг/экв*л
16	MNS ISO 6271:2010	Сулфат /SO4/	127,7 мг/л	2,65 мг/экв*л 500 мг/л
17	MNS ISO 4424:2005	Хлор /CL2/	34,4 мг/л	0,97 мг/экв*л 350 мг/л
18	MNS ISO6059:2005	Хатуулаг /Хз/	-	5,28 мг/экв*л 7,0 мг/экв*л
19	MNS ISO7890:2003	Кальци /Ca/	46,1 мг/л	2,30 мг/л 100 мг/л
20	MNS ISO1097:1970	Магни /Mg/	36,2 мг/л	2,98 мг/экв*л 30,0 мг/л
21	MNS ISO4344:1996	Na K	47,0мг/л	1,88 мг/экв*л
22		Эрдэсжилт	507,3 мг/л	

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *М.Самсүрэн* П.ЖАНАРГУЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч,ЧМ: *М.Ботакөз* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН : БОШЛ-ийн инженер: *Т.Мөлдир* Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/215
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас "Эс энд эй трейд ХХК" /Сагсай гол/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал Т.Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл 1 литр, ус
Хүлээн авсан огноо 2022.10.18
Сорьцны тодорхойлолт усны сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо 2022.10.18
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн	Хүлцэх агууламж MNS 900:2005
1	MNS ISO 7888:1999	Цахилгаан дамжуулах чадвар	147,2	-
2	MNS ISO 10523:2001	рН	6,9	6,5-8,5
3	MNS ISO 11923:2001	Жинлэгдэх бодис	2,1	1000 мг/л
4	MNS ISO 8467:1999	Перманганатын исэлдэх чадвар/ПИЧ/	3,8 мг/л	10 мг/л
5	MNS ISO 7150:2006	Аммони /NH ₄ /	0,04 мг/л	1,5 мг/л
6	MNS ISO 4431:2005	Нитрит /NO ₂ /	0,001 мг/л	1,0 мг/л
7	MNS ISO 7890-3:2001	Нитрат /NO ₃ /	0,14 мг/л	50 мг/л
8	MNS ISO 6878:2001	Фосфор /PO ₄ /	0,002 мг/л	3,5 мг/л
9	MNS ISO 6272:2011	Фтор /F/	0,22 мг/л	0,7-1,5 мг/л
14	MNS ISO 4430:2005	Төмөр /Fe/	0,07 мг/л	
15	БСТ У14:2009	Гидркарбонат /HCO ₃ /	68,3 мг/л	1,12 мг/эquiv*л
16	MNS ISO 6271:2010	Сулфат /SO ₄ /	0,72 мг/л	0,02 мг/эquiv*л
17	MNS ISO 4424:2005	Хлор /Cl ₂ /	1,8 мг/л	0,05 мг/эquiv*л
18	MNS ISO 6059:2005	Хатуулаг /Хал/	-	1,14 мг/эquiv*л
19	MNS ISO 7890:2003	Кальци /Ca/	16,8 мг/л	0,78 мг/л
20	MNS ISO 1097:1970	Магни /Mg/	4,4 мг/л	0,36 мг/эquiv*л
21	MNS ISO 4344:1996	Na K	1,25 мг/л	0,05 мг/эquiv*л
22		Эрдэсжилт	93,3 мг/л	

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *М.Самсүрэн* П.ЖАНАРГҮЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч, ЧМ: *Т.Мөлдир* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН: БОШЛ-ийн инженер: *М.Самсүрэн* Т.МӨЛДИР

УС ЦАГ УУР, ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ТӨВ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ЛАБОРАТОРИ

Баян-Өлгий аймаг, Өлгий сум, 5-р баг
Утас: 7042-2799

ЛАБОРАТОРИЙН СОРИЛТЫН ДҮН

Дугаар он/№ : 2022/214
Сорьц ирүүлсэн газрын нэр, хаяг, утас : "Эс энд эй трейд ХХК" /гүний ус/
Сорьц авсан хүний нэр, албан тушаал : Т Мөлдир /инженер/
Сорьцны тоо, төрөл : 1литр, ус
Хүлээн авсан огноо : 2022.10.18
Сорьцны тодорхойлолт : усны сорьц
Шинжилгээний аргын стандарт : MNS, MNS ISO
Шинжилсэн огноо : 2022.10.18
Үр дүн:

№	Шинжилгээний аргын стандартууд	Шинжилгээний төрөл	Гарсан дүн	Хүлцэх агууламж MNS 900:2005
1	MNS ISO 7888:1999	Цахилгаан дамжуулах чадвар	768,7	-
2	MNS ISO10523:2001	рН	7,5	6,5-8,5
3	MNS ISO11923:2001	Жинлэгдэх бодис	илрээгүй	1000 мг/л
4	MNS ISO 8467:1999	Перманганатын исэлдэх чадвар/ПИЧ/	2,4 мг/л	10 мг/л
5	MNS ISO 7150:2006	Аммони / NH4/	0,013 мг/л	1,5 мг/л
6	MNS ISO 4431:2005	Нитрит /NO2/	0,004 мг/л	1,0мг/л
7	MNS ISO7890-3:2001	Нитрат /NO3/	0,66 мг/л	50 мг/л
8	MNS ISO 6878:2001	Фосфор /PC4/	0,006 мг/л	3,5 мг/л
9	MNS ISO 62722011	Фтор /F/	0,10 мг/л	0,7-1,5 мг/л
14	MNS ISO 4430:2005	Төмөр /Fe/	0,09 мг/л	
15	БСТ У14:2009	Гидркарбонат /HCO3/	204,9 мг/л	3,36 мг/эква*л
16	MNS ISO 6271:2010	Сулфат /SO4/	120,5 мг/л	2,51 мг/эква*л
17	MNS ISO 4424:2005	Хлор /CL2/	32,6 мг/л	0,92 мг/эква*л
18	MNS ISO6059:2005	Хатуулаг /Хз/	-	5,16 мг/эква*л
19	MNS ISO7890:2003	Кальци /Ca/	38,5 мг/л	1,92 мг/л
20	MNS ISO1097:1970	Магни /Mg/	39,4 мг/л	3,24 мг/эква*л
21	MNS ISO4344:1996	Na K	40,1 мг/л	1,63мг/эква*л
22		Эрдэсжилт	475,9 мг/л	

БАТАЛГААЖУУЛСАН: УЦУОШТөвийн дарга: *М.Ботакөз* П.ЖАНАРГҮЛ
БОШЛ-ийн эрхлэгч,ЧМ: *Т.Мөлдир* М.БОТАКӨЗ
ХЯНАСАН : БОШЛ-ийн инженер: *Т.Мөлдир* Т.МӨЛДИР